

PLAN DE DEZVOLTARE LOCALĂ

2012-2015

Microregiunea Someș – Codru

Județul Satu Mare

Martie 2012

CUPRINS

INTRODUCERE	1
PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI ANALIZA DIAGNOSTIC	
I.1 Prezentarea geografică și fizică	4
I.2 Economia locală	23
I.3 Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale	33
I.4 Activități sociale și instituții locale	36
I.5 Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu	40
PARTEA II: ANALIZA SWOT	41
PARTEA III: PRIORITĂȚI	46
PARTEA IV: PREZENTAREA MĂSURILOR	
Măsura 111 - Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe	57
Măsura 112 - Instalarea tinerilor fermieri.....	64
Măsura 121 - Modernizarea exploatațiilor agricole.....	69
Măsura 123 - Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere	75
Măsura 141 - Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență	82
Măsura 142 - Înființarea grupurilor de producători.....	87
Măsura 313 - Încurajarea activităților turistice.....	94
Măsura 322 - Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale	100
Măsura 312 - Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-întreprinderi	106
Măsura 421 - Implementarea proiectelor de cooperare	111
PARTEA V: PARTENERIATUL	
V.1 Prezentarea procesului de elaborare a Planului de Dezvoltare Locală	116
V.2 Prezentarea parteneriatului decizional	
V.2.1 Descrierea partenerilor	130
V.2.2 Crearea și funcționarea GAL - ului	134
PARTEA VI: ORGANIZAREA GAL - ULUI	
VI.1 Resurse umane	140
VI.2 Descrierea resurselor materiale.....	143
VI.3 Buget indicativ anual de funcționare a GAL-ului	143
VI.4 Dispozitivul de comunicare și informare	146
PARTEA VII: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE	148
PARTEA VIII: COOPERARE, CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI	
VIII.1 Cooperare.....	168
VIII.2 Participarea GAL în cadrul RNDR.....	172

INTRODUCERE

Realizarea Planului de dezvoltare locală a microregiunii Someș - Codru are ca scop dezvoltarea unui set de acțiuni de intervenție care să contribuie la creșterea competitivității teritoriale precum și la crearea unei viziuni asupra viitorului acestei microregiuni. Obiectivele strategiei de dezvoltare locală sunt:

- ✚ Identificarea cadrului socio-economic actual în care se găsește microregiunea;
- ✚ Stabilirea priorităților de dezvoltare și crearea unui plan de acțiuni și a obiectivelor de urmărit;
- ✚ Stabilirea metodologiei de lucru a Grupului de Acțiune Locală în vederea implementării strategiei.

Documentul de față este rezultatul conlucrării în perioada Iunie – Noiembrie 2010 a unui grup de inițiativă format din reprezentanți ai administrației locale din comunele componente ale microregiunii, organizații neguvernamentale locale, reprezentanți ai comunității locale (școală, biserică), ai mediului de afaceri privat și specialiști naționali pentru a elabora un instrument indispensabil și bine fundamentat prin animarea teritoriului și participarea comunităților la elaborarea sa.

Această strategie reprezintă un prim pas pentru a realiza o sinergie a acțiunilor locale, care să se întrepătrundă cu interesele regionale și internaționale, pentru a genera resurse și valori, pentru a face față problemelor comunității, a aduce calitate și bunăstare și a face ca microregiunea Someș - Codru să se regăsească în rețeaua turistică și culturală europeană.

« Microregiunea Someș - Codru dispune de un potențial uriaș, insuficient valorificat; valorile locale, obiceiurile din zonă, mâncărurile și băuturile tradiționale, resursele naturale pot fi transformate în puncte forte care să contribuie la dezvoltarea turismului rural, a serviciilor și meșteșugurilor. Tinerii și oamenii locului trebuie să fie conștienți de acest potențial și să fie antrenați în activități care să îi motiveze și să le ofere șansa unui trai mai bun ».

CRISTEA RADU

Primarul Comunei Valea Vinului

Lider al Grupului de Acțiune Locală – microregiunea Someș - Codru

PARTEA I: PREZENTAREA TERITORIULUI

ANALIZA DIAGNOSTIC

Microregiunea Someș – Codru se află în partea centru-est a județului Satu Mare. Se învecinează la **nord** cu Țara Oașului, la **sud** cu Munții Codrului, la **est** cu depresiunea Baia Mare iar la **vest** cu zonele limitrofe municipiului Satu Mare. Aceasta acoperă o **suprafață totală de 514 km²**.

Din componența teritoriului fac parte **comunele Medieșu Aurit, Apa, Culciu, Valea Vinului, Crucișor, Homoroade și Bârsau din județul Satu Mare**, având împreună un număr de **22.557 locuitori** și o densitate de **43 de loc/km²**.

Cele mai apropiate orașe sunt Satu Mare la 30 km distanță și Baia Mare la 40 km departare.

Relieful predominant este cel de câmpie, terenul fiind practic orizontal cu excepția zonei de sud și o parte a zonei de nord reprezentate de zone deluroase. Dealurile sunt domoale și se pierd spre câmpie.

Această poziționare corelată cu formele de relief existente pe teritoriul microregiunii, conferă acesteia un potențial propice dezvoltării.

În general comunele sunt compuse din sate cu un număr mic de locuitori, 6 dintre aceste comune numărându-se printre **localitățile cu un grad ridicat de sărăcie**. Acestea sunt: Medieșul Aurit, Apa, Valea Vinului, Crucișor, Homoroade, Bârsău.

1. Prezentarea geografică și fizică

1.1. Prezentarea principalelor caracteristici geografice

(amplasament, relief, altitudine)

Amplasament

Din punct de vedere al amplasării, microregiunea este ușor accesibilă datorită în principal rețelei de drumuri, a drumului național DN 1C, care face parte și din rețeaua de drumuri europene respectiv E 58 și a drumurilor județene DJ 192, DJ 193, DJ 195. În ceea ce privește infrastructura de căi ferate, aceasta este străbătută de magistrala 400 a CFR, Brașov – Baia Mare – Satu Mare. Accesibilitatea aeriană este asigurată prin aeroporturile internaționale din Satu Mare și Baia Mare.

Între localitățile de pe cele două maluri ale Someșului există un punct de trecere, pod plutitor, respectiv între Craseu și Potau.

Cele mai apropiate orașe sunt Satu Mare, la 30 km distanța și Baia Mare, la 40 km departare.

Relieful

Din punct de vedere geografic cea mai mare pondere o reprezintă **Câmpia Someșului** 55 % - 379 Kmp cu altitudini între 100 -120 m. Râul Someș străbate zona de la est la vest pe o distanță de 47 km, fiind principala arteră de apă care străbate microregiunea. În partea de sud a teritoriului se află Dealurile Codrului 25% - 172 kmp unde altitudinile sunt între 160 – 180 m.

Câmpia Someșului în privința stratigrafiei solurilor este reprezentată de depozitele de nisip, loess, pietriș, având în general 160—180 cm grosime, peste care, datorită vegetației, s-au format soluri podzolice, creându-se astfel condiții prielnice pentru culturile agricole (cereale, zarzavaturi, pomi fructiferi). Vegetația ierboasă este caracteristică climatului de silvostepă, amestecuri de graminee cu leguminoase și alte specii diferite, variind după natura solului și regimul hidrografic.

Zona Codrului face parte din relieful de măguri-resturi ale munților cristalini în formațiunile terțiare. Piemontul Codrului aflat la poalele masivului cristalin al Culmii Codrului este constituit dintr-o zonă de dealuri piemontane, brăzdate de ape curgătoare, formate dintr-o intercație de nisipuri, pietrișuri, argile și morne. Parte din aceste dealuri sunt împădurite sau acoperite cu pajiști naturale, altele cu pajiști de cultură și plantații pomicole. Versantul Nordic al Culmii Codrului este drenat de Râul Homorod și afluenții săi pe o lungime de 30 de km.

Clima

Clima predominantă este temperat continentală moderată, cu veri călduroase și ierni ceva mai blânde, excepție făcând zonele de deal din sudul regiunii unde clima este mai umedă și mai racoroasă și zonele învecinate județului Maramures, unde temperaturile sunt mai scăzute datorită influențelor montane, cu o temperatură medie anuală de aproximativ 9,5 grade Celsius.

Particularitățile climatice ale teritoriului sunt condiționate în principal de poziția geografică și configurația reliefului. În mare ele se înscriu în caracteristicile generale ale climei Câmpiei Tisei, fiind puternic influențate de aerul umed de vest.

Luna cu cea mai scăzută temperatură medie este ianuarie, -2,6 grade Celsius, iar luna cu cea mai ridicată temperatură medie este luna iulie, 19,2 grade Celsius, de unde rezultă o amplitudine anuală de 21,8 grade C și o medie anuală de 9,5 grade C.

Precipitațiile atmosferice cad sub formă de ploaie și zăpadă. În general cele mai multe ploi cad în lunile iunie și august, determinând ploi torențiale, care datorită versanților din zonă pot provoca inundații de scurtă durată sau alunecări de teren. Înghețurile timpurii de toamnă se pot produce din a doua parte a lunii octombrie, iar cele târzii de primăvară pot să se producă până la începutul lunii mai. Temperaturile maxime nu au depășit în ultimii 25 de ani 40 grade C, iar temperatura minimă a fost de - 20 grade C în 13 februarie 1978. Vânturile dominante din zonă sunt cele de sud-vest care aduc ploi uneori dăunătoare, iar cele de nord-vest pot aduce iarna geruri și zăpadă.

Resurse naturale

În zona Codru din punct de vedere geologic terenul este caracterizat prin existența unor depozite aluviale de vârstă cuaternară, formate din argile nisipoase, nisipuri argiloase, pietrișuri cu interspații umplute cu nisip, având grosimi de 6 - 10 m. La bază se interceptează straturile de marne argiloase cenușii compacte de vârstă panoniană cu grosimi de peste 100 m.

Ca urmare a structurii geologice complexe, în subsolul microregiunii se găsesc numeroase resurse de substanțe minerale utile dezvoltării economiei. Au fost descoperite minereuri complexe (pirită, zinc, plumb, aur și argint) și de fier (limonită, siderită și perlită).

De asemenea în zona de câmpie se găsesc importante resurse de materiale de construcții: andezit, gresii și calcare iar pe albia Someșului pietrișuri, nisipuri și argile.

Rețeaua hidrografică

Apele de suprafață. Zona este strabatută de râul Someș, fiind cel mai mare râu din microregiune și principala arteră de apă. Din hidrografia microregiunii mai fac parte râul Homoroade și pâriul Lipot. La acestea se adaugă ca afluenți pâraiele și sanțurile de colectare din zonă.

Debitele apelor de suprafață sunt direct influențate de precipitații, având debite maxime în special primavara, ajungând chiar și la ieșiri din albie, respectiv debite mici, până la secare în verile secetoase.

Apele subterane există din abundență în stratul de mică adâncime, respectiv la 1,5 – 2,5 m, calitatea acestora fiind influențată de activitățile din zonă. Pe de altă parte, apa de adâncime situată la 70-80 de m față de nivelul solului, îndeplinește condițiile de utilizare

ca sursă de apă potabilă. Există riscul de depreciere a calității apelor subterane în anumite zone de intravilan, datorită lipsei unei dotări minime cu instalații edilitare. Deșeurile lichide ajung în subteran atât în mod direct (prin intermediul latrinelor neimpermeabilizate sau șanțurilor arterelor stradale), cât și indirect (de la depozitele de gunoi de grajd, gropi improvizate de deșeuri menajere etc.). Riscul de poluare a resurselor de apă freatică constă în faptul că pe termen mediu și lung, acestea nu mai pot constitui surse de apă potabilă pentru populație.

Lacuri

Principalele lacuri din zonă au apărut ca urmare a exploatărilor de nisip și pietriș din lunca Someșului. Cel mai mare lac artificial se află în comuna Apa, având o suprafață de 130 de ha și 35 m adâncime. În ultimii ani s-a mai format încă un lac, în localitatea Iojib, comuna Apa.

Lacul de la Oțeloia este unul dintre cele mai frumoase obiective turistice din județ.

Vegetația

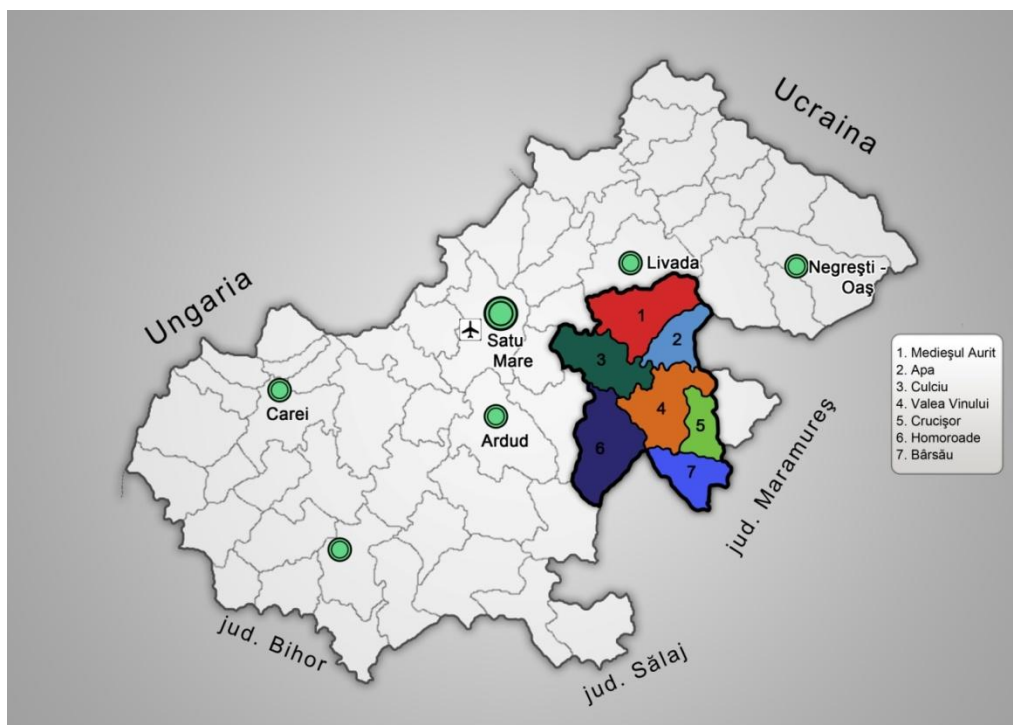
Din punct de vedere al vegetației, microregiunea se încadrează în zona de silvostepă, prezentând două aspecte: unul despădurit și altul, cu pâlcuri de pădure. În partea de câmpie predomină stejeretele pure sau în asociație cu carpen, ulm, frasin, arțar, păducel, măr sau păr pădureț, alun, tei, iar în părțile cu exces de umezeală, plopișuri și aninișuri.

Pe Piemontul Codrului, s-au extins ceretele și asociațiile cer – gorun – stejar, iar în zonele muntoase stejarul, gorunul și fagul. Fauna antropică din cadrul microregiunii poate fi clasificată în: faună ruderală, fauna parcurilor și a grădinilor, fauna culturilor de legume, fauna culturilor de cereale, fauna livezilor și fauna viilor. Pe fondul creșterii presiunilor exercitate de către om asupra cadrului natural, vegetația și fauna antropică se află într-un proces de continuă expansiune în dauna și detrimentul vegetației și faunei naturale.

Microregiunea dispune de un fond cinegetic variat (cerbi, căprioare, urși, lupi, vulpi, mistreți, iepuri, fazani, potârniche, etc.) și importante resurse piscicole.

1.2. Hărți – planul localizării teritoriului

a) Harta localizării teritoriului

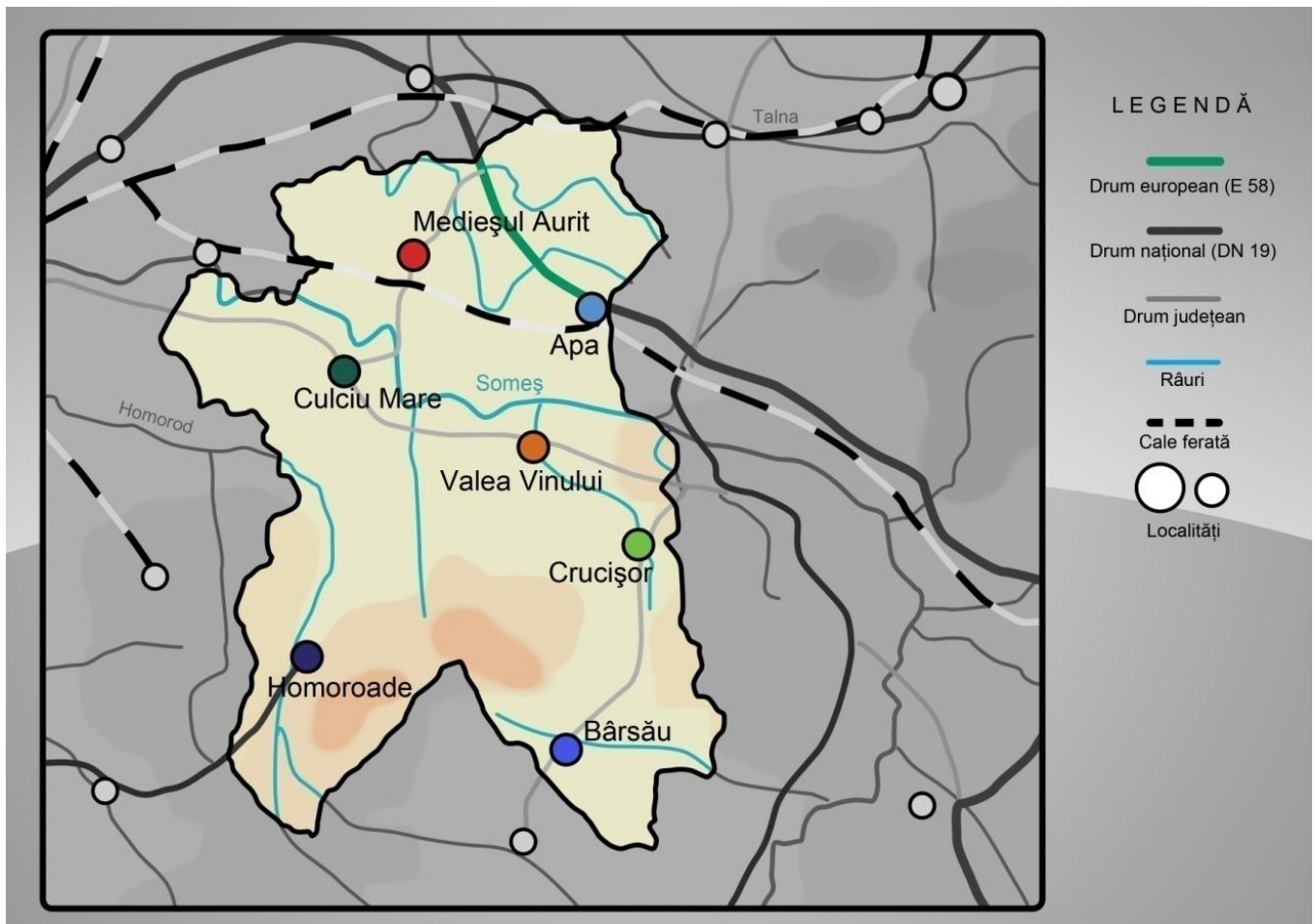

Din punct de vedere al amplasării, microregiunea este ușor accesibilă datorită în principal rețelei de drumuri, a drumului național DN 1C, care face parte și din rețeaua de drumuri europene respectiv E 58 și a drumurilor județene DJ 192, DJ 193, DJ 195. În ceea ce privește infrastructura de căi ferate, aceasta este străbatută de magistrala 400 a CFR, Brașov –Baia Mare – Satu Mare. Accesibilitatea aeriană este asigurată prin aeroporturile internaționale din Satu Mare și Baia Mare.

Cele mai apropiate orașe sunt Livada cu care se învecinează în partea de vest, Satu Mare, la 30 km distanță, Baia Mare, la 20 km departare și Negrești Oaș la 24 km.

Microregiunea se află în apropierea granițelor cu Ucraina, prin punctul de trecere de la Halmeu situat la 25 km și cu Ungaria, prin punctul de trecere de la Petea aflat la 37 km.

b) Harta teritoriului

Microregiunea Someș - Codru are în componența sa 7 comune Medieșu Aurit, Apa, Culciu Mare, Valea Vinului, Crucișor, Bârsău, Homoroade din județul Satu Mare. Teritoriul este omogen din punct de vedere al reliefului, predominând zona de câmpie.

Starea infrastructurii de transport este în general bună, cu mici excepții în zona comunelor Homoroade și Bârsău unde nu există decât drumuri județene.

1.3 Populație - demografie

Populație	2002	Soldul migrării	Soldul natural (natalitatea – mortalitatea)	Sub 20 ani 2002	Peste 60 ani 2002	Populație activă (persoanele între 20 și 60 ani) 2002	Somaj
Apa	2887	- 33	8	844	621	949	5.48%
Bârsău	2519	4	- 22	670	548	1444	0.76%
Crucișor	2541	6	- 23	606	420	994	7.65%
Culciu	4013	4	1	992	986	1350	4.81%
Homoroade	2030	13	- 1	431	637	550	9.64%
Medieșu Aurit	7249	- 13	- 15	1983	1442	2772	3.86%
Valea Vinului	2268	1	8	536	624	940	1.17%
Total	23.507	-18	-34	10725	8012	15313	
%	100	6.19%	2.84%	31,50%	23,53%	44,97%	6.17%

Sursa: Direcția Județeană de Statistică Satu Mare

Potrivit datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică a județului Satu Mare populația stabilă totală la 1 ianuarie 2010 în localitățile microregiunii era de 22.557 persoane.

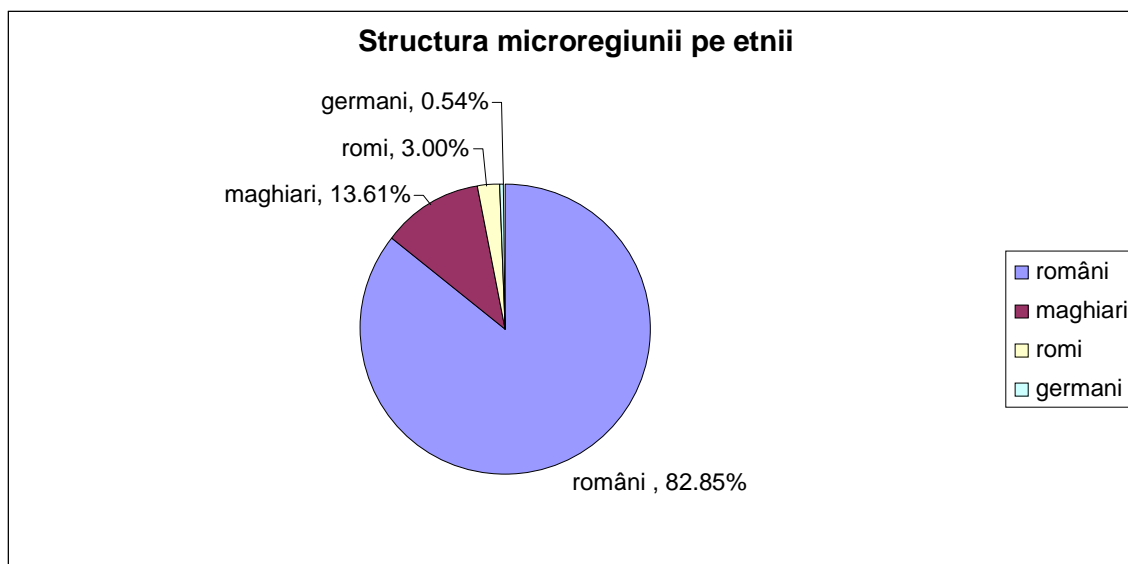
Cea mai populată comună dintre cele șapte din microregiune este Medieșu Aurit cu 6708 locuitori, la polul opus se află comuna Homoroade având doar 1685 locuitori în

total. Există diferențe mari între comune în privința numărului localnicilor, majoritatea lor având o populație în jur de 2000-2500, restul comunelor dispun de un număr de locuitori mai ridicat, peste 4000 de localnici. În cele trei mari comune ale microregiunii, Medieșu Aurit, Culciu și Apa, se concentrează mai mult de 57% a populației totale.

Pe baza datelor statistice se observă că în general numărul locuitorilor în Microregiune scade, datorită în primul rând scăderii natalității, migrației populației atât în țară către localitățile mai dezvoltate cât și în străinătate, în special a populației masculine. În comunele cu o populație în jur de 4000 de locuitori se observă o mică creștere demografică datorită unui nivel de trai mai ridicat datorat accesului la un sistem de educație mai complex ,a unui sistem de sănătate mai dezvoltat și nu în ultimul rând la accesul mai facil la locuri de muncă mai bine plătite.

În unele comune componența etnică este foarte diversificată, regăsindu-se comunități numeroase de maghiari, rromi și germani în localitățile Culciu, Crucișor și Medieșu Aurit, în restul regiunii comunele au un caracter mai omogen din punct de vedere al etniilor.

Localitate	români	maghiari	rromi	germani
Apa	91.32	2.47	6.21	0
Bârsău	101	0	0	0
Crucișor	87.65	3.36	7.78	1.21
Culciu	47.24	49.76	2.69	0.31
Homoroade	100	0	0	0
Medieșu Aurit	54.76	38.71	4.28	2.25
Valea Vinului	98	1	0	0
Total	82.85	13.61	3.00	0.54

1.4. Patrimoniul de mediu

Pe teritoriul microregiunii întâlnim diferite forme de relief, începând cu Câmpia Someșului în suprafață de 379 Kmp cu altitudini între 100 -120 m și terminând cu piemontul Codrului, constituit dintr-o zonă de dealuri piemontane, brăzdate de ape curgătoare, formate dintr-o interacție de nisipuri, pietrișuri, argile și morne, bogate în păduri de carpen, alun, păducel. Microregiunea mai dispune de un fond cinegetic variat (cerbi, căprioare, urși, lupi, vulpi, mistreți, iepuri, fazani, potârniche, etc.) și importante resurse pișcicole. Beneficiind de prezența acestor resurse naturale, se pot dezvolta diferite forme de turism: agroturism, ecoturism, turismul de vânătoare și pescuit.

De asemenea lacul de la Oțeloia este unul dintre cele mai frumoase obiective turistice, naturale din județ, intervenția omului asupra naturii fiind minoră.

În prezent pe teritoriul microregiunii, nu există arii protejate sau situri Natura 2000. Însă Agenția de Protecția Mediului a declanșat în regim de urgență proceduri de protejare pentru cinci situri naturale din județ, care vor fi încadrate în categoria sit [Europa 2000](#) printre care și bazinul Someș.

Pe lângă însemnătatea sa cultural-istorică și calitatea peisajului natural, acest spațiu structurat este important și pentru diversitatea florei și a faunei, oferind habitate variate speciilor amenințate de dispariție.

Acest specific al peisajului este unul din motivele pentru care bazinul Someșului a fost propus, pe aproape toată întinderea lui, ca și sit „Natura 2000“. Importanța acestui peisaj specific pentru protecția naturii va trebui să ocupe pe viitor un loc esențial în dezvoltarea regiunii din punct de vedere durabil.

1.5. Patrimoniul arhitectural și cultural

Aflată la intersecția a două zone, Dealurile Codrului și Câmpia Someșului microregiunea are o veche istorie, legată prin creația sa materială și spirituală, de glia și ființa neamului românesc, cu oameni care și-au făcut o mândrie din lucrarea cu pricepere a ogorului dar și din păstrarea datinilor strămoșești, a înregistrat în anii din urmă, profunde transformări economico-sociale, care i-au conferit un loc de frunte între așezările umane ale județului Satu Mare. Ca ramuri tradiționale care s-au dezvoltat în această zonă amintim: agricultura, împletitul nuielor, olăritul, pișcicultura etc. Întreaga microregiune

se identifică prin obiceiurile și datinile specifice locului, care au pus o amprentă deosebită asupra întregii zone. În toate localitățile au existat diferiți meșteșugari cu produsele lor, reprezentând valori culturale, cum sunt: portul popular cu împodobire și colorit deosebit, broderii, arta populară (țesături la război și gherghefuri) etc.

Etnografia și folclorul microregiunii sunt reprezentative în cele două zone distincte, Zona Codrului și Câmpia Someșului în care se găsesc aspecte caracteristice culturii, artei și civilizației populare românești, maghiare și germane, cu trăsături specifice, dar și de influență reciprocă.

Zonă etnografică Codru, își are denumirea de la pădurile de fag și de stejar existente aici până spre sfârșitul secolului trecut. Creația materială și spirituală a acestei zone se face remarcată îndeosebi prin arhitectura populară. Aici întâlnim originale șuri de dimensiuni monumentale, cu porți decorate prin traforaj în relief cu elemente geometrice, florale, zoomorfe și antropomorfe și mai ales, renumitele biserici din lemn datând din secolul XVIII .

Dintre dansurile specifice acestei zone remarcabile sunt “Românescul”, “Codrenescul”, “Scuturatul”, “Ardeleana” și “Bătrânescul”, dansuri dificile și spectaculoase. Elementele etnografice specifice se fac cunoscute prin “Festivalul anual al folclorului codrenesc”, care are loc la sfârșitul lunii august, într-un pitoresc decor natural din pădurea Oțeloiaia, chiar pe malul lacului.

A doua zonă etnografică, care cuprinde cea mai mare parte a microregiunii, respectiv centrul, estul și nord-estul acesteia este Câmpia Someșană. Datorită influențelor din mediul urban, tradițiile specifice acestei zone s-au pierdut treptat, păstrându-se în unele sate câteva elemente de arhitectură, folclor și port popular specifice. Portul maghiar, confecționat din pânză de cânepă, se face remarcant prin pantalonii și fustele plisate, iar cel german (șvăbesc), confecționat în întregime din pânză țesută industrial, prin sobrietatea culorilor.

Dansurile specifice acestei zone sunt “Ardelenele”, precum și diferite variante de “czardas” cum sunt: “Bagosi forgós” (Învârtita de la Boghiș), “Legényes” (Bătrânesc) și “Leányos” (Joc de fete). Cât privește dansul german, acesta se întâlnește sub forma “Landler” și “Polka”.

Microregiunea prezintă un potențial turistic imens atât din punct de vedere geografic cât și cultural.

Principalele edificii culturale ale Microregiunii sunt:

Castelul medieval din Medieșu Aurit

Castelul Lonyai (1620-1657) a fost o realizare de frunte a Renașterii transilvănene. Alcătuit din 4 aripi de clădiri dispuse continuu în jurul unei curți centrale, prevăzut cu bastioane în forma de pană (prismatice la colțuri), el are o expresivă fațadă principală, dominată central de un turn octogonal situat deasupra gangului porții și valoroase ancadramente de piatră. Afectat de un incendiu în cursul celui de al doilea război mondial, Zsigmond Lónyai este cel care va transforma clădirea într-un castel renașcentist, unul dintre cele mai frumoase edificii din Transilvania contemporană.

Astăzi castelul este ruinat și se degradează din ce în ce mai mult și astfel singurul castel renașcentist din județul Satu Mare, a cărui istorie l-ar îndreptăți la o soartă mai demnă printr-o restaurare mai mult decât necesară, domină cu toată starea sa de ruină și azi imaginea centrului comunei.

Ruinele cetății lui Pintești:

La sud-vest de centrul localității Crucișor, în septembrie și octombrie 1975 precum și în perioada iulie-agust 1977, pe o înălțime situată la 39 m, au fost efectuate cercetări arheologice sistematice surprinzându-se un interesant obiectiv arheologic, o fortificație de pământ cu val și șant pe care localnicii o numesc "Cetatea Pintii" sau "Dealul lui Pintești". Cetatea de aici de formă elipsoidală are diametrele de 57x65 m, valurile de pământ fiind întărite cu stâlpi de lemn de 4 m lățime și 1,5 m înălțime. Pe baza sistemului de construcție, a materialelor descoperite (ceramica, inclusiv bizantină, obiecte de metal), fortificația aparține unei formațiuni românești locale - cnezat, fiind unică de acest fel din nord-vestul României.

Mănăstirea „Izvorul Tămăduirii”, Marius

Lăcașul de cult înființat în 1852 se află situat într-un decor inegalabil, la poalele dealului Măriuş, în mijlocul unei păduri de brazi și stejari. Biserica este din lemn, pe temelii de piatră, nepictată, ctitorie a credincioșilor locului.

Muzeul memorial dedicat preotului Vasile Lucaciu

Muzeul a fost inaugurat în anul 1968 în satul Apa și cuprinde șase obiective importante:

- casa parohială în care a locuit preotul dr. Vasile Lucaciu (1852 - 1922) cu familia, în perioada: 1885-1914;
- biserica Sfintei Uniri a Tuturor Românilor ctitorită de Vasile Lucaciu și sfințită în anul 1890;
- locul de adunare și Izvorul Românilor;
- documente, fotografii de epocă, piese de mobilier originale;

- biblioteca (15 000 volume) oferă informații necesare pentru a cunoaște viața, activitatea și puternica personalitate a "Leului de la Sisești", memorandist și făuritor al României Mari.

Conacul evreului Grosz Eduard, Medieșu Aurit

Grosz Eduard, proprietar a 1.000 de hectare, și-a construit reședința în 1910. Primaria din Medieșu Aurit are de câteva decenii cel mai frumos sediu din județ. Clădirea nu a fost construită însă de regimul comunist, ci de către evreul Grosz Eduard.

Familia Grosz nu a avut nici un urmaș, iar frumosul conac nu a fost revendicat după revoluție. Clădirea a rămas aproape intactă, în special datorită faptului ca în ea și-au desfășurat de-a lungul timpului activitățile instituțiile statului.

Cuptoarele dacice din Medieșu Aurit

În hotarul comunei Medieșu Aurit, punctul "Șuculeu" se află conservate cuptoare dacice pentru ars ceramică din sec. II - IV d.H., aparținând dacilor liberi. Cercetările

arheologice începute în anul 1964 au dus la descoperirea unui adevărat centru meșteșugăresc, constând din 17 cuptoare pentru ars ceramica.

Cuptoarele erau folosite la fabricarea vaselor pentru provizii, au diametrul de peste doi metri și sunt **cuptoare unicat**, ele au constituit **cel mai mare centru de olărit din Europa Centrală și de Vest** datând din anii 100 dH.

Alte obiective turistice și evenimente culturale organizate în zonă în funcție de comunele în care se regăsesc sunt:

Culciu

- Muzeul Lipău
- Muzeul etnografic Cărășeu
- Casa memorială „Bem Jozsef”, Cărășeu
- Biserica din Lipău, construită în 1836, cu hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril"
- Biserica reformată din Cărășeu, contruită în 1798
- Placa comemorativă în amintirea poetului Sándor Petőfi, Corod
- Conacul Böszörmény, Culciu Mare
- Lunca râului Someș
- Ziua satului „Cărășeu”

Lunca râului Someș

Ziua satului „Cărășeu”

Casa memorială „Bem Jozsef”, Cărașeu

Biserica reformată din Cărașeu

Valea Vinului

- Muzeul Codrului (fază de proiect)
- Casa memorială Alois Tăutu, Valea Vinului
- Placă Comemorativă Miko Ervin, Valea Vinului
- Curia familiei nobile Eötvös, Valea Vinului
- Biserica ortodoxă, construită în anul 1887, Valea Vinului
- Mănăstirea "Izvorul Tămăduirii", Măriuş
- Lacul Măriuş
- Lacurile Junior și Ocean din satul de vacanță "Filip Family", Valea Vinului

Mănăstirea "Izvorul Tămăduirii",

Lacurile Junior și Ocean

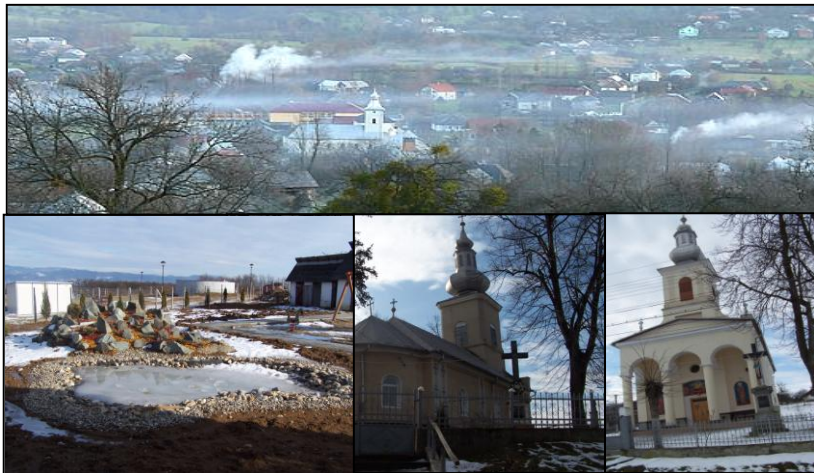
Casa memorială Alois Tăutu

Biserica ortodoxă Valea Vinului

Crucișor:

- Biserica ortodoxă „Sfânta Treime” construită în 1850, Crucișor
- Lacul din Iegheriște
- Pădurea care mărginește comuna
- Ruinele cetății lui Pinteia
- Fabrica de sticlă, Poiana Codrului
- Atelierul Ovidiu Hațegan
- Cariera de piatră, Poiana Codrului

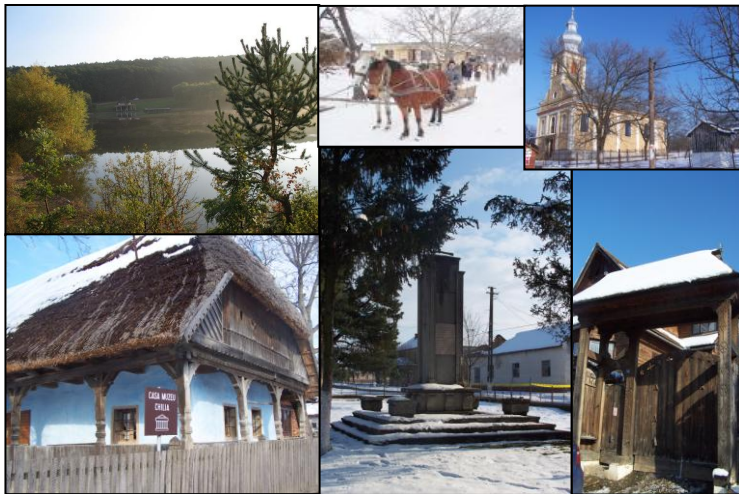

Satul Crucișor

Homoroade:

- Lac Oțeloaia - 1800 m.p. ,zonă pădure
- Cabană vânătorească, Solduba
- Biserica romano-catolică construită în 1808, Homorodu de Jos
- Biserica ortodoxă cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril din 1706, Chilia
- Casa-muzeu Codru, Chilia
- Festivalul de Folclor și Tradiții Populare Oțeloaia, Solduba

Bârsău:

- Biserica ortodoxă cu hramul "Nașterea Maicii Domnului" construită în 1867- patrimoniul cultural național
- Ziua comunei Bârsău (ultima duminică din luna august)

2. Economia locală

Microregiunea este situată din punct de vedere economic și social la confluența sub-regiunilor Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Influențe la distanță sunt exercitate și de către regiunile Cluj, Bihor și, parțial, Bistrița-Năsăud. Ciclicitatea economică de termen lung a jucat un rol cheie în definirea avantajelor competitive ale regiunii și diferitelor sale segmente umane și tehnico-economice.

Actual, microregiunea se afla într-o tranziție relativ non-conflictuală de la diferitele moduri de viață anterioare la valori tradițional-moderne puternic ancorate în specificul cultural al zonei.

Din punct de vedere al indicatorilor de dezvoltare durabilă, regiunea este în plin proces de îmbunătățire a situației capitalului uman (educație, sănătate) și profilului tehnico-economic.

Gospodăriile familiale oferă o mare parte a cadrului de desfășurare a activităților economice, bazate într-o mare măsură pe sectorul primar și micile meșteșuguri.

Potențialul de dezvoltare al microregiunii este grevat de deficitele tehnologice. Acest domeniu trebuie analizat prin studii specifice, dată fiind influența atât a acumulărilor tehnico-economice din perioada industrializării socialiste cât și a recentelor acumulări de capital antreprenorial și financiar prin intermediul fenomenelor de migrație. Un aspect cultural important care se degajă în mod destul de evident este orientarea pro-comunitate a forței de muncă emigrate recent, ale cărei intenții de investiții în propriul sat precum și în regiunea limitrofă sunt clar exprimate și vizibile prin volumul și calitatea investițiilor în fondul imobiliar și mijloacele de transport.

Ceea ce lipsește, sunt investițiile susținute în formarea profesională a noilor generații, în crearea de locuri de muncă durabile la nivel local și relansarea economică a întregii regiuni. În același timp, consolidarea infrastructurii materiale și a celei medico-sanitare și de sprijin social sunt considerate drept fundamentul pentru toate aceste investiții.

Emigrarea de durată scurtă și medie în țările Uniunii Europene a redus presiunea demografică asupra pieței dezechilibrate a forței de muncă în ultimii ani, stimulând în același timp intrările de capital privat.

2.1 Repartizarea populației active

	Populatie activa	Sector agricol	Sector industrial și de artizanat	Sector de comerț	Sector privind serviciile
Apa	897	364	205	51	251
Bârsău	1433	818	491	11	78
Crucișor	918	80	660	45	118
Culciu	1285	608	336	81	197
Homoroade	497	309	45	25	105
Medieșu Aurit	2665	1217	692	130	431
Valea Vinului	929	580	163	36	128
Total	8624	3976	2592	379	1308
%	100%	46,10%	30,06%	4,39%	15,17%

În economia regiunii determinantă este agricultura. Majoritatea populației, în oarecare măsură, lucrează în această ramură – ca activitate principală sau în scopul asigurării unui venit suplimentar. Majoritatea suprafețelor de teren sunt proprietate privată în formă de gospodărie.

Aproximativ 46% din populație are tangență cu agricultura, majoritatea oamenilor dețin terenuri pe care le lucrează după programul de muncă. Sunt puține societăți care au ca principal domeniu de activitate agricultura, dar sunt asociații familiale care, paralel cu

creșterea animalelor practică agricultura, dar nu la un nivel comercial, ci mai ales pentru nevoile personale.

Tradiția și obiceiurile străvechi au un rol determinant în dezvoltarea industriei de artizanat. Pe toată suprafața microregiunii întâlnim numeroase ateliere meșteșugărești în care oamenii locului încearcă să perpetueze și să valorifice rezultatele diferitelor meșteșuguri cum ar fi: ceramica, olăritul, broderia manuală, vâltoritul, sculptura în lemn. Eficacitatea economiei este influențată fundamental de următoarele elemente:

- structură fragmentată a proprietăților, proprietăți de dimensiuni mici,
- decapitalizare, lipsa subvențiilor agricole,
- populație rurală pe cale de îmbătrânire
- lipsa pregătirii profesionale,
- lipsa specializării agricole de stat,
- lipsa serviciilor financiare, de dezvoltare a întreprinderilor în sprijinul întreprinzătorilor,
- lipsa abilității de colaborare, a cooperativelor de valorificare.

2.2 Agricultură

Categoria suprafeței agricole	Ha	%
Total fond funciar	51.398	100
Suprafața agricolă totală	34.840	67,78
d.c. Arabil	24.945	48,53
Fânețe	2.891	0,05
Pășuni	5.204	0,10
Vii și pepiniere viticole	266	0,01
Livezi și pepiniere pomicele	1.534	0,03
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	16.558	0,32
d.c. Păduri	11.909	0,23
Construcții	2.014	0,04
Drumuri și căi ferate	650	0,01
Ape și bălți	642	0,01
Alte suprafețe	1.343	0,02

Sursa: Direcția pentru Agricultură Satu Mare

Agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei regiunii, însă gradul redus de fertilitate al solurilor (cea mai mare parte a solurilor fiind brun-roșcate, cu excepția porțiunilor aflate în imediata apropiere a Someșului unde se află sol aluvionar nu permite cultivarea intensiva a cerealelor și plantelor industriale. Astfel solurile respective s-au dovedit a fi bune pentru cultivarea căpșunilor, pomilor fructiferi și coacăzului negru. Zona comunei Medieșul Aurit este zona cea mai favorabilă din microregiune pentru cultivarea pomilor fructiferi. Cultivarea viței de vie în mod intensiv reprezintă una din ocupațiile locuitorilor din comunele Homoroade și Valea Vinului, dar ea se desfășoară doar pentru nevoile proprii și pentru desfacere în sistem neorganizat. Procesarea strugurilor se face cu mijloace proprii, în sistem tradițional. În comuna Apa suprafețe mari de teren sunt cultivate cu căpșuni. Solurile aluvionale răspândite de-a lungul râului Someș, în special în comunele Culciu și Crucișor, se pretează cultivării legumelor, plantelor furajere și plantelor tehnice (sfecla de zahar, în, cânepa, floarea soarelui). Cele 12.999 ha de pădure asigură suficiente cantități de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale încât să facă oportune investițiile în amenajarea unui centru de colectare, prelucrare și valorificare a acestora.

Zootehnia este slab dezvoltată fiind necesare investiții în amenajarea unor ferme sau microferme de creștere organizată a animalelor și păsărilor și dotarea cu centre de colectare și prelucrare a produselor: carne, lapte, ouă, lână, piei ș.a

2.3 Industrie – IMM – Micro-întreprinderi

Industria alimentară, forestieră, textilă, construcțiile, extracția de pietriș și nisip și producția de mobilier sunt principalele activități industriale din cadrul microregiunii.

Pe teritoriul microregiunii există 20 unități de procesare a produselor agricole, din care :

- 4 în domeniul morăritului și panificației,
- 3 în domeniul producției de conserve legume - fructe și băuturi răcoritoare,
- 8 în domeniul producției băuturilor alcoolice,
- 1 în domeniul producției uleiurilor și grăsimilor,
- 4 în domeniul procesării cărnii.

Producția de mobilier reprezintă de asemenea o importantă activitate în microregiune existând 9 firme din care 6 cu capital străin și 3 cu capital autohton care produc mobilier sau subansamble pentru industria mobilei. Această industrie alături de cea a construcțiilor este alimentată de cea forestieră care este prezentă în microregiune cu 6 unități de prelucrare a lemnului. De asemenea există patru balastiere la Iojib, Apa, Medieșul Aurit și Culciu.

Comune	Total întreprinderi	Micro – întreprinderi cu 1- 9 salariați	Întreprinderi cu 10-49 salariați	Întreprinderi cu 50-249 salariați	Întreprinderi cu peste 250 salariați
Medieșu Aurit	179	62	13	4	0
Apa	45	25	20	0	0
Culciu	80	30	44	0	0
Valea Vinului	129	63	55	1	0
Crucișor					
Bârsău	44	22	22	0	0
Homoroade	20	8	12	0	0
Total	381	210	166	5	0
%	100%	55%	43%	1%	0%

Deși în zonă există tradiții puternice în producția anumitor produse agro-alimentare (din lapte, carne, fructe), activitățile productive nu s-au dezvoltat. Lipsa dotărilor moderne, a facilităților pentru colectarea, depozitarea și prelucrarea unor produse locale, dar mai ales lipsa de cunoștințe privind marketingul și distribuția acestora și a canalelor de distribuție și comercializare fac ca aceste produse să fie utilizate mai degrabă pentru consumul propriu.

2.4 Comerț și sector de servicii

În prezent asistăm la nivel global, la trecerea la un nou tip de economie, bazat pe preponderența activităților terțiare în crearea avuției națiunilor, pe o dezvoltare masivă a tehnologiilor informaționale, a sistemelor de comunicare, al inovațiilor.

O privire de ansamblu asupra diferitelor sectoare ale activității economice contemporane ne conduce la constatarea ca serviciile de toate genurile reprezintă partea esențială a sistemelor de producție și de utilizare a produselor. Pentru orice produs achiziționat, fie că este vorba de un automobil, un computer sau de un covor, costurile propriu-zise de producție sau de fabricație sunt de cele mai multe ori inferioare pragului de 20-30% din prețul final al acestor produse, o pondere de 70-80% revenind costurilor aferente punerii în funcțiune a sistemului complex de servicii ce intervin până la consumator. Astfel, serviciile devin indispensabile în procesul de realizare a produselor de bază. Premisa creșterii susținute a activitatilor de servicii, atât în interiorul sectorului tradițional de servicii, cât și în cadrul celorlalte sectoare economice se regăsește în însasi evoluția tehnologică, economică și socială contemporană. Economia serviciilor este o realitate în Microregiune, caracterizându-se prin aceea ca sectoare ale serviciilor (precum sectorul serviciilor financiare, asigurarile, transporturile, telecomunicațiile, serviciile de întreținere și reparații etc.) se dezvoltă în mod nelimitat, iar majoritatea activităților desfășurate în cadrul agriculturii și a industriei prelucratoare sunt potentate de activități de servicii.

Principalele localități în care se desfășoară într-un procent semnificativ activități de comerț sunt: Medieșu Aurit, Iojib, Babasești și Apa iar cele în care se desfășoară activitățile din sectorul serviciilor sunt: Medieșu Aurit, Iojib, Carașeu, Poiana Codrului, Culciu, Crucișăr și Bârsău.

Tipuri de comerț	Număr total	% din numărul total	Intreprinderi din sectorul terțiar (servicii)	Număr total	% din numărul total
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	33	34%	Transport și depozitare	61	41%
Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	24	24%	Lucrări de construcții a clădirilor	48	32%
Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	8	8%	Intreținerea și repararea autovehiculelor	4	3%
Comerț cu amănuntul al bunurilor de ocazie vândute prin magazine	5	5%	Activități de telecomunicații prin rețele cu cablu	3	2%
Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	4	4%	Activități generale (nespecializate) de curățenie interioară a clădirilor	3	2%

Comerț cu amănuntul al altor bunuri noi, în magazine specializate	3	3%	Lucrări de instalații electrice, sanitare, de încălzire	4	3%
Comerț cu amănuntul al altor produse alimentare, în magazine specializate	3	3%	Activități de închiriere și leasing cu autoturisme și autovehicule rutiere	2	1,5%
Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminte, în magazine specializate	3	3%	Activități de difuzare a programelor de televiziune	2	1,5%
Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule	3	3%	Activități veterinare	2	1,5%
Comerț cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate	2	1%	Activități ale agenților de publicitate	1	0.67%
Comerț cu amănuntul al fructelor și legumelor proaspete, în magazine specializate	2	2%	Activități ale agenților și brokerilor de asigurări	1	0.67%
Comerț cu amănuntul al încălțăminte și articolelor din piele, în magazine specializate	2	2%	Activități combinate de secretariat	1	0.67%

Comerț cu amănuntul al mobilei, al articolelor de iluminat și al articolelor de uz casnic n.c.a., în magazine specializate	1	1%	Activități de arhitectură	1	0,67%
Comerț cu ridicata al calculatoarelor, echipamentelor periferice și software-ului	1	1%	Activități de protecție și gardă	1	0,67%
Comerț cu ridicata al deșeurilor și resturilor	1	1%	Activități fotografice	1	0,67%
Comerț cu ridicata al echipamentelor și furniturilor de fierărie pentru instalații sanitare și de încălzire	1	1%	Agenții imobiliare	1	0,67%
Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	1	1%	Alte activități de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.	1	0,67%
-	-	-	Alte activități recreative și distractive n.c.a.	1	0,67%
-	-	-	Alte lucrări de instalații pentru construcții	1	0,67%

-	-	-	Alte servicii de cazare	1	0,67%
-	-	-	Coafura și alte activități de înfrumusețare	1	0,67%
-	-	-	Închirierea și subînchirierea bunurilor imobiliare proprii sau închiriate	1	0,67%
-	-	-	Lucrări de pardosire și placare a pereților	1	0,67%
-	-	-	Lucrări de tâmplărie și dulgherie	1	0,63%
-	-	-	Recuperarea materialelor reciclabile sortate	1	0,63%
-	-	-	Repararea aparatelor electrocasnice, de uz casnic	2	0,63%
-	-	-	Repararea mașinilor	1	0,63%
Total	97	100%		149	100%

3. Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale

3.1 Echipamente prezente sau accesibilitatea populației la aceste servicii

	Medical			Învățământ			Dotări sportive	
	Spital	Medic	Dentist	Primar	Secundar	Universitate	Teren de fotbal	Sală de sport
Existență DA/NU	NU	DA	DA	DA	DA	NU	DA	DA
Dacă NU, indicați distanța în km de la centrul teritoriului până la cel mai apropiat obiectiv menționat	Aproximativ 30 km până la Satu Mare					Aproximativ 30 km până la Satu Mare		

Echipamente prezente sau accesibilitate:

Servicii	Categorii	Observatii*
Invatamant	Primar: 9	Culciu, Valea Vinului, Crucisor, Barsău, Homoroade, Apa, Medieșu Aurit
	Secundar: 6	Culciu, Valea Vinului, Crucisor
	Universitar: 0	-
	Altele: Grădinite: 29	Culciu, Valea Vinului, Crucisor, Barsău, Homoroade, Apa, Mediesu Aurit
Medicale	Medici: 14	Medieșu Aurit, Valea Vinului, Crucișor, Culciu, Apa, Barsău, Homoroade
	Altele: Cabinete medicale ; 14, veterinare: 5	Medieșu Aurit, Valea Vinului, Crucișor, Culciu, Apa, Barsău, Homoroade

Sportive	Terenuri sportive (de fotbal, de tenis...): 4	Apa, Medieșu Aurit, Valea Vinului, Crucisor
	Sala de sport : 2	Crucisor, Medieșu Aurit
Altele:	-	-

Învățământ

Accesul la învățământul primar este asigurat în toate cele 7 comune din microregiune și funcționează în 17 școli, din care:

- 8 școli cu clasele I-IV
- 8 școli cu clasele I-VIII
- o școală de arte și meserii

Învățământul secundar (ciclul gimnazial) în cele 7 comune funcționează în 9 școli, din care:

- 8 școli cu clasele I-VIII
- o școală de arte și meserii

Elevilor le este asigurat transportul gratuit cu microbuze puse la dispoziție de primării.

Zona	Unitate învățământ	Învățământ primar	Învățământ secundar	Învățământ universitar	Teren de sport	Sală de sport
Culciu	Școlala cu cls. I-VIII Culciu Mare	DA	DA	-	-	-
	Școlala cu cls. I-VIII Cărășeu	DA	DA	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Culciu Mic	DA	-	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Lipău	DA	-	-	-	-
Valea Vinului	Școlala cu cls. I-VIII Valea Vinului	DA	DA	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Sâi	DA	-	-	-	-
Crucisor	Școlala cu cls. I-VIII Poiana Codrului	DA	DA	-	-	DA

	Școlala cu cls. I-IV Crucișor	DA	-	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Iegheriște	DA	-	-	-	-
Bârsău	Școala de Arte și Meserii Bârsăul de Sus	DA	DA	-	-	-
Homorod	Școlala cu cls. I-VIII Homorodu de Mijloc	DA	DA	-	-	-
Apa	Școlala cu cls. I-VIII Vasile Lucaciu Apa	DA	DA	-	DA	-
Medieșu Aurit	Școlala cu cls. I-VIII George Coșbuc, Medieșu Aurit	DA	DA	-	DA	DA
	Școlala cu cls. I-VIII Iojib	DA	-	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Băbășești	DA	-	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Potău	DA	-	-	-	-
	Școlala cu cls. I-IV Romanești	DA	-	-	-	-

Sănătate

Dotarea comunelor cu cabinete medicale este satisfăcătoare, practic nu există localitate fără cel puțin un cabinet medical, nici cabinetele stomatologice funcționabile nu lipsesc la nivel comunal, iar în mod firesc nu pot fi găsite cabinete specializate sau spitale în comunele microregiunii.

Situația cabinetelor sanitar-veterinare este aproape la fel de bună ca și a celor medicale, fiind o unitate sanitar-veterinară aproape în fiecare comună. În ceea ce privește farmaciile umane și cele veterinare majoritatea comunelor dispun de o farmacie asigurând astfel populației posibilitatea de a achiziționa medicamentele necesare.

Întreținerea socială este foarte slab dezvoltată în regiune, nu există organizații locale în acest domeniu și datorită resurselor restrânse administrația publică nu poate oferi sprijin grupurilor dezavantajate din comună, decât în cazuri speciale.

Accesul la servicii sportive și de relaxare

Accesul la acest tip de servicii este asigurat prin infrastructura dezvoltată de către fiecare din comunele care aparțin microregiunii. Astfel în fiecare comună există cămine culturale și biblioteci școlare sau comunale. Referitor la terenurile și sălile de sport acestea sunt disponibile într-o măsură mai mică. Sală de sport există în comuna Culciu, Valea Vinului, Apa, și Bârsău iar terenuri de sport avem la Apa, Medieșul Aurit, Valea Vinului și Crucișor. Celelalte comune au proiecte pentru dezvoltarea facilităților de acest tip, aflate în diferite stadii de realizare.

Posibilități de relaxare există în comunele Medieșul Aurit, Valea Vinului, Crucișor, Homoroade unde sunt amenajate parcuri și spații de joacă pentru copii.

4. Activități sociale și instituții locale

Instituțiile publice locale ale microregiunii la nivel de comună sunt:

a. Consiliul Local

Autoritatea administrației publice prin care se realizează autonomia locală, este CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI, ca autoritate deliberativă, constituită, în urma alegerilor locale. Consiliul Local are inițiativă și hotărăște, în toate condițiile legii, în toate problemele de interes local. Dintre principalele atribuții ale consiliului local conform Legii nr. 215/2001, privind administrația publică locală le redăm pe cele mai semnificative astfel:

- alege din rândul consilierilor locali, pe viceprimarul comunei;
- aprobă STATUTUL COMUNEI, precum și Regulamentul de organizare și funcționare a consiliului local;
- aprobă bugetul local și stabilește impozite și taxe locale;

- aprobă la propunerea primarului Organigrama, Statul de funcții, numărul de personal al aparatului propriu, precum și regulamentul de organizare și funcționare a acestuia;
- administrează domeniul public și privat;
- hotărăște darea în administrare, concesionare și închiriere a bunurilor proprietate publică și privată, precum și vânzarea, concesionarea ori închirierea acestora;
- stabilește măsuri pentru întreținerea și modernizarea drumurilor și podurilor;
- asigură buna funcționare a instituțiilor și serviciilor publice de educație, sănătate, cultură, tineret și sport;
- hotărăște cu privire la activitatea pompierilor, pazei proprii și formațiunilor de protecție civilă;
- înființează și organizează târguri, oboare, piețe și obiective de interes local;
- hotărăște în condițiile legii asupra înfrățirii, cooperării ori asocierii cu alte autorități ale administrației publice din țară ori străinătate;

În exercitarea atribuțiilor ce îi revin consiliul local adoptă hotărâri cu caracter normativ și respectiv cu caracter individual.

b. Primaria comunei

Autoritatea administrației publice executive, prin care se realizează autonomia locală la nivelul comunei este primarul, ales în condițiile legii.

Primarul, viceprimarul și secretarul comunei, împreună cu aparatul propriu al primarului, alcătuiesc o structură funcțională cu activitate permanentă, **primăria comunei**.

Dintre principalele atribuții ale primarului enumerăm:

- asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.
- asigură aducerea la îndeplinire a hotărârilor consiliului local.
- poate propune consiliului local consultarea populației prin referendum, cu privire la probleme de interes deosebit.
- prezintă consiliului local, anual sau ori de câte ori este necesar, informări privind starea economică și socială a comunității.

- întocmește proiectul bugetului local și-l supune spre aprobare consiliului local.
- ia măsuri pentru prevenirea și limitarea urmărilor calamităților, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor sau epizotiilor, împreună cu organele specializate ale statului.
- asigură ordinea și liniștea publică a locuitorilor comunității.
- controlează igiena și salubritatea localurilor publice și a produselor alimentare puse spre vânzare.
- ia măsuri pentru elaborarea planului urbanistic general al localității și îl supune spre aprobare consiliului local.
- exercită controlul asupra activității în târguri, piețe, oboare, locuri și parcuri de distracții.
- asigură întreținerea și reabilitarea drumurilor publice proprietatea comunității.
- îndeplinește funcția de ofițer de stare civilă.
- emite avizele, acordurile și autorizațiile date în competența sa prin lege.
- conduce serviciile publice locale, asigură funcționarea acestora.
- propune consiliului local spre aprobare, organigrama și statul de funcții, număr de personal și regulamentul de organizare și funcționare a acestora.
- numește și eliberează din funcție în condițiile legii, personalul aparatului propriu.
- răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor care aparțin domeniului public ori privat al comunității.
- ia măsuri pentru depozitarea deșeurilor menajere, industriale sau de orice fel.

Primarul îndeplinește și alte atribuții stabilite de lege sau de acte normative, precum și însărcinări date de consiliul local.

Pentru a acoperi anumite nevoi fiecare comună a înființat anumite servicii publice, cum ar fi:

- **Serviciul Public de Interes Local** aparținător primăriei, care are angajați cu diferite meserii, tractoriști, tâmplari, instalatori, fochiști, zidari, muncitori necalificați, care asigură, reparații curente și zugrăveli la școli și grădinițe, lucrări de construcții poduri, șanțuri, colectarea și transportul deșeurilor menajere de la gospodăriile populației

- **Serviciul Propriu de Pază** care asigură paza pe plan local și execută controale privind păstrarea ordinii și curățeniei
- **Serviciul Comunitar de Cadastru și Agricultură** cu atribuții în măsurări topografice, întocmirea proceselor verbale de punere în posesie la legile 18/1991 și 1/2000 privind fondul funciar, completarea registrelor agricole
- **Serviciul de prevenire și stingere a incendiilor**

În ceea ce privește serviciile sociale, acestea sunt furnizate unor categorii defavorizate de către autoritățile publice locale sub formă de sprijin material sau financiar.

Există nevoi de servicii sociale, în special de îngrijire, adresate în principal persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice care au rămas singure ca urmare a plecării copiilor în străinătate și copiilor care au rămas în îngrijirea bunicii.

Organizații neguvernamentale care activează în microregiune

Activitățile de tip asociativ sunt slab dezvoltate în microregiune. Nu există grupuri de producători recunoscute oficial iar populația este neîncrezătoare în diverse forme de asociere și nu cunoaște avantajele pe care le poate obține.

Asociația crescătorilor de animale din comuna Valea Vinului – este o organizație neguvernamentală cu sediul în Valea Vinului înființată cu scopul de a sprijini membrii asociației în activitățile lor: promovare, creșterea animalelor, organizarea valorificării producției zootehnice, obținerea de credite, etc.

Asociația AVATUL cu sediul în comuna Culciu, a fost înființată cu scopul de a proteja fondul de pescuit. De asemenea organizația susține interesele membrilor săi: de a practica pescuitul sportiv pe fondurile arendate, de a se aproviziona cu scule și materiale de pescuit pe care să le pună la dispoziția membrilor săi, organizarea de activități sportive, de protecția mediului, promovarea ecoturismului, informare, educație etică și civică.

5. Bilanțul politicilor întreprinse în teritoriu

Politicile de dezvoltare în microregiunea Someș - Codru, sunt orientate în ultimii ani în special spre:

- a) infrastructură
  - utilități: alimentare cu apă, rețea de canalizare apă menajeră și epurare ape uzate ;
  - rutieră: modernizare, reabilitare drumuri comunale și străzi din interiorul satelor, drumuri agricole;
  - construcția de locuințe pentru tineri;
  - construcția sau modernizarea caselor și căminelor culturale;
  - consolidarea/reabilitarea și extinderea școlilor; construcția sălilor de sport
  - construcția de cămine pentru elevii navetiști;
  - construirea și echiparea laboratoarelor și atelierelor școlare (cu echipamente IT etc);
  - construcția și dotarea corespunzătoare a muzeelor sătești și etnografice;
  - înființarea de grădinițe;
  - reabilitarea termică a grădinițelor, clădiri, cabinete medicale individuale;
  - construirea de centre de sănătate și medicină preventivă;
  - construcție locuințe speciale pentru rromi.
- b) Îmbunătățirea calității mediului:
  - reabilitare și extindere spații verzi;
  - îmbunătățirea, extinderea și creșterea nivelului de colectare și transport a deșeurilor menajere.
- c) Dezvoltarea resurselor umane locale:
  - Formare manageri și cadre didactice .

Aceste politici s-au pus/se pun în aplicare în cadrul unor proiecte individuale sau integrate, cu sprijin financiar din programe guvernamentale, SAPARD, PHARE, Banca Mondială, BEI, PNDR etc.

Partea a II a: ANALIZA SWOT

II.1 ANALIZA SWOT TERITORIU

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Acces relativ facil la căi de comunicații rutiere prin drumul european E58 și DJ 193 • Acces feroviar prin calea ferată care leagă microregiunea de municipiile Satu Mare și Baia Mare • Acces aerian prin aeroporturile internaționale din Satu Mare și Baia Mare • Este poziționat în proximitatea a doua puncte de trecere a frontierei, cu Ungaria și Ucraina • Microregiunea este străbătută de râul Someș, principala arteră de apă • Regiune pitorească, forme de relief variate • Pajiști, pășuni, terenuri pentru creșterea animalelor • Fond forestier bogat • Suprafețe mari cu luciu de apă la Apa, Ioșib • Terenuri arabile prielnice culturilor agricole • Zona de câmpie bogată în resurse minerale de pietriș și nisip • Pânza freatică aproape de suprafață • Acces la rețeaua de telefonie fixă Romtelecom și rețelele de telefonie mobilă Orange, Vodafone și Cosmote • Așezări de peste 700 de ani atestate documentar • Faună bogată atât de pădure cât și de stepă și potențial de vânătoare • Rezervații naturale cu specii rare de floră în comuna limitrofă • Soluri bune pentru dezvoltarea legumiculturii, a pomiculturii și a cerealelor • Nu există factori majori de poluare a mediului înconjurător • Existența unor obiective atractive 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de transport este deficitară • Nu există piste speciale pentru bicicliști sau trotuare pentru pietoni • Promovare insuficientă, doar o parte din primării au propriile pagini web • Asigurarea iluminatului public este o problemă datorită rețelei de energie electrică învechită • Rețeaua de alimentare cu apă este subdezvoltată • Rețeaua de canalizare lipsește total în unele comune • Defrișarea unor zone de pădure • Inexistența utilității: rețea de alimentare cu apă, rețea de canalizare, stații de epurare și tratare a apelor reziduale; • Neefectuarea de lucrări de stabilizare pentru prevenirea inundațiilor, alunecărilor de teren • Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului • Educația ecologică este superficială • Dispariția unor obiceiuri și tradiții (port, dans, sărbători) • Resurse naturale nevalorificate (plante medicinale, fructe de pădure, ciuperci) • Unele clădiri vechi tradiționale sunt ruinate, numai câteva case aflându-se în stare locuibilă • Infrastructura de acces la zonele turistice încă slab dezvoltată

pentru turiști: ✓ Muzeul Lipau ✓ Conacul Boszormeny ✓ Castelul medieval din Medieșu Aurit ✓ Ruinele cetății lui Pinte ✓ Mănăstirea de la Mariuș ✓ Casa memorială Vasile Lucaciu ✓ Cuptoarele dacice de la Medieșu Aurit ✓ Muzeul etnografic Cărășeu ✓ Festivalul folcloric de la Oțeloaia	
OPORTUNITAȚI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Tendințe pozitive în dezvoltarea ecoturismului și agroturismului • Crearea și promovarea unor locuri de atracție turistică, inclusiv pentru vânatoare • Dezvoltarea agriculturii ecologice • Dezvoltarea de proiecte de cooperare transfrontalieră 	<ul style="list-style-type: none"> • Riscuri de inundații, surpări și alunecări de teren • Modernismul zilelor de astăzi atenuază valorile spirituale specifice locurilor • Riscul pierderii obiceiurilor, portului și specificului local • Insuficiența resurselor financiare pentru rezolvarea problemelor de infrastructură de transport, apă, canalizare, mediu

II.2. ANALIZĂ SWOT POPULAȚIE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Forță de muncă calificată caracterizată prin diversitatea calificărilor; • Forță de muncă disponibilă în agricultură ; • Rata infraționalității extrem de redusă ; • Populația trăiește într-o armonie perfectă (români, maghiari, șvabi și rromi); • Cost scăzut al forței de muncă; • Rata somajului relativ scăzută în comparație cu cea a județului • Structura etnică diversă; • Pastrarea unor meserii vechi, de tradiție: sticlărie, împletitul din nuiete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Scăderea populației active datorită desființării multor locuri de muncă Lipsa programelor de sprijin pentru somerii proveniți din restructurare; • Populația școlarizată în învățământul primar și gimnazial este diminuată; • Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și, respectiv, profesionale a majorității locuitorilor comunei ; • Lipsa unor programe educaționale și de formare profesională continuă pentru calificarea/recalificarea în anumite meserii/ocupații; • Migrarea tinerilor spre centre urbane mai mari sau în străinătate; • Adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările actuale, în general, și la

	fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special.
OPORTUNITĂȚI	RISCURI
<ul style="list-style-type: none"> • Constituirea unor forme asociative cu implicarea cetățenilor în campanii de conștientizare privind necesitatea conservării și valorificării valorilor locale; • Surse de finanțare din fonduri europene și naționale pentru dezvoltarea de programe de sprijin și integrare socială pentru anumite categorii sociale defavorizate; • Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă; • Existența unor exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă; • Implicarea autorităților locale în problemele comunității. 	<ul style="list-style-type: none"> • Migrarea tinerilor datorită condițiilor socio-economice precare și a lipsei de perspectivă și de încredere într-o schimbare pozitivă • Lipsa de interes și atractivitate a generațiilor tinere pentru munca în agricultură • Scăderea gradului de instruire școlară a populației tinere; • Scăderea natalității datorită nesiguranței zilei de mâine; • Scaderea duratei medii de viață; • Creșterea fiscalității ; • Accentuarea procesului de îmbătrânire a populației. • Scăderea numărului persoanelor calificate prin ieșirea acestora din viața activă; • Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți; • Creșterea ponderii muncii la negru cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;

II.3. ANALIZA SWOT A ACTIVITĂȚII ECONOMICE

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Comunitate de afaceri locală relativ dezvoltată – existența a peste 930 de agenți economici de tip SRL, AF, Independenți, Mixte, cu activități de producție, servicii și comerț, transporturi interne și internaționale, prestări servicii către populație; • Păstrarea în unele zone a activităților meșteșugărești tradiționale; • Existența unui număr de 5 întreprinderi mijlocii, care asigură peste 300 de locuri de muncă • Existența unei mari diversități de 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități economice cu valoare adăugată foarte redusă • Lipsa unor piețe organizate de desfacere a produselor agricole și prețul scăzut al produselor agricole • Infrastructura agricolă deficitară, • Inexistența unor structuri de cazare turistică și lipsa de valorificare a atracțiilor turistice existente • Activitățile de tip meșteșugăresc slab dezvoltate și pe cale de dispariție • Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor

<p>produse agricole - legume, fructe, cereale, fructe de pădure;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Agricultura reprezintă un potențial însemnat de dezvoltare; • Existența unor organizații specializate în servicii destinate agriculturii și zootehniei; 	<p>finanțate din fonduri europene;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură, lipsa echipamentelor de irigații; • Grad redus de asociere a producătorilor (grupuri/asociații de producători) • Lipsa de încredere a populației în dezvoltarea unor activități de tip agricol și de colectare/procesare • Deficitul fondurilor financiare pentru modernizarea și popularea infrastructurii zootehnice; • Inexistența investițiilor străine, investiții autohtone reduse în domeniul turismului - agroturismului; • Insuficiența unităților de prestări servicii și reparații; • Zone de agrement lipsite de modernizarea drumurilor și dotarea tehnico-edilitare; • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările actuale, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei în favoarea altor teritorii considerate mai interesante de către turiști și posibilibi investitori; • Lipsa promovării zonei pentru atragerea turiștilor
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>RISURI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Acces la surse de finanțare pentru activități economice (agricole și non agricole) din fonduri europene • Existența cadrului legislativ pentru înființarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole; • Programe guvernamentale pentru sprijinirea inițiativelor locale, în special în domeniul dezvoltării agriculturii, zootehniei și a infrastructurii aferente; • Înființarea unor centre de consultanță 	<ul style="list-style-type: none"> • Concurența importului de produse agroalimentare de pe piața UE; • Lipsa unui cadru legal pentru protejarea producției agricole interne; • Instabilitatea legislativă; • Interes redus al investitorilor pentru demararea de afaceri, datorită infrastructurii fizice și sociale neadecvate, raportat la potențialul teritoriului; • Condiții de creditare greu accesibile

agricolă; • Îmbunătățirea condițiilor infrastructurii fizice și de utilități în vederea dezvoltării agro-turismului; • Promovarea unor evenimente culturale, religioase, sportive.	(garanții mari) și rata ridicată a dobânzii.
--	--

II.4. ANALIZA SWOT- ORGANIZARE SOCIALA ȘI INSTITUTIONALA

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • In general clădirile care găzduiesc diverse instituții publice sunt la un nivel cel puțin satisfăcător • Dezvoltarea de servicii publice: Serviciul public de interes local, Serviciul Propriu de Pază, Serviciul Comunitar de Cadastru și Agricultură, Serviciul de prevenire și stingere a incendiilor; • În unele comune există centre medicale de urgență (medicii de familie fac de gardă cu schimbul, asigurând permanența în cadrul centrelor de urgență); • Existența serviciilor de comunicații: servicii poștale, telefonie fixă digitală, acces la internet, la rețele de telefonie mobilă și la televiziunea prin cablu; comunicațiile s-au dezvoltat considerabil, în ultimul timp pentru că cei plecați sa muncească în străinătate au nevoie să comunice cu restul familiei rămasă în țară; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nu există forme de asociere, iar activitățile de tip asociativ sunt slab dezvoltate • Nu exista grupuri de producatori recunoscute oficial; • Serviciile acordate (asistență medicală, socială) sunt afectate de bugetul insuficient, iar sistemul de ajutor social nu încurajează reintegrarea activă; • Datorită fenomenului migrării populației active în străinătate, mulți copii au rămas în comună cu bunicii • Societatea civila insuficient implicată; • ONG-uri foarte puține și slab dezvoltate; • Informare insuficientă cu privire la fonduri sociale ; • există în cadrul primăriilor birouri de consiliere pentru accesare fonduri și dezvoltare de activități antreprenoriale, dar personalul nu se implică cu adevărat în rezolvarea problemelor birocratice în sprijinul fermierilor ; • Neînțelegera avantajelor și beneficiilor oferite de structurile de tip O.N.G. pentru dezvoltarea unor activități de interes local ; • Neimplicarea comunității locale în activități comunitare; cetățenii așteaptă în continuare rezolvarea unor probleme locale de la autoritățile publice ;
OPORTUNITĂȚI	RISURI
<ul style="list-style-type: none"> • Crearea GAL și oportunitatea 	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitate politica ;

<p>finanțării, organizării, funcționării și implementării proiectelor prin programul LEADER și alte surse de finanțare</p> <ul style="list-style-type: none"> • Crearea de grupuri de producători în sectorul agricol și forestier care să poată beneficia de finanțare prin diverse măsuri PNDR (de ex. 142) • Disponibilitatea de a încheia relații de parteneriat a autorităților locale, cu investitori locali sau străini • Prezența în zonă, activitatea și deschiderea la încheierea de parteneriate a unor organizații neguvernamentale care au capacitatea să atragă fonduri extrabugetare 	<ul style="list-style-type: none"> • Neacceptarea inițiativelor locale datorită schimbării liderilor politici în cadrul instituțiilor publice ; • Diminuarea fondurilor guvernamentale alocate domeniului instituțional și social pe fondul crizei economice ;
--	--

PARTEA A – III-A: PRIORITĂȚI

Planificarea strategică urmărește să mențină o viziune clară a destinelor comunității și a teritoriului, în termeni cât mai concreți și preciși. Aceasta are ca scop concentrarea activităților și a tuturor celor implicați în viața comunității, în beneficiul și în interesul acesteia. Strategia de Dezvoltare Locală se subscrie cerințelor de dezvoltare ale Comunității Europene pe principii de Dezvoltare Durabilă prin abordarea de tip LEADER.

Prioritățile de dezvoltare a microregiunii Somes – Codru au fost stabilite pe baza analizei diagnostic, a analizei SWOT realizate de cele trei grupuri de lucru prin consultările cu toți partenerii publici, privați și ONG_uri din teritoriu, ca urmare a tuturor activităților desfășurate în procesul de elaborare al strategiei.

Analiza diagnostic

Anliza diagnostic s-a realizat prin prezentarea microregiunii din punct de vedere al :

- teritoriului,
- populației,

- activitatilor economice,
- organizarea institutionala.

Au fost prezentate detaliat aceste capitole folosind surse oficiale și informații culese din teritoriu. Rezultatul acestei analize s-a concretizat în analiza SWOT realizată pe cele 4 mari categorii care a scos în evidență punctele tari, punctele slabe, oportunitățile și riscurile existente în microregiune.

Analiza SWOT

➤ *Analizând punctele tari ale teritoriului se poate desprinde faptul că teritoriul dispune de un mare potențial din punct de vedere al resurselor naturale cum ar fi:*

- Regiune pitorească, forme de relief variate;
- Pajiști, pășuni, terenuri pentru creșterea animalelor ;
- Fond foerstier bogat, suprafețe cu luciu de apă ;
- Așezări de peste 700 de ani atestate documentar ;
- Fructe de pădure: măceșe, coarne, mure, porumbe și ciuperci;
- Faună bogată atât de pădure cât și de stepă și potential de vânătoare ;
- Soluri bune pentru dezvoltarea legumiculturii, viticulturii și pomiculturii;
- Existența unor obiective atractive pentru turiști.

➤ *Analizând punctele tari ale populației se pot desprinde următoarele aspecte:*

- Populație echilibrată pe sexe ;
- Forță de muncă disponibilă în agricultură ;
- Rata infracționalității extrem de redusă ;
- Populația trăiește într-o armonie perfectă (români, maghiari, svabi și rromi), iar familiile de rromi nu sunt izolate, ci au casele intercalate printre familiile de români.

➤ *Analiza activității economice din punct de vedere al punctelor tari reliefeaza următoarele:*

- Comunitate de afaceri locală relativ dezvoltată – desfac mărfuri alimentare, morărit, panificație, industriale, construcții, exploatarea nisipului, fac transporturi interne și internaționale, execută anumite prestări servicii către populație, precum și unele nuclee de producție axate în special pe: tâmplărie și prelucrarea lemnului.
- Pomicultura și viticultura dezvoltată;
- Agricultură – culturi și creșterea animalelor ;

➤ *Analiza din punct de vedere organizațional și instituțional pune în evidență următoarele:*

- În general clădirile care găzduiesc diverse instituții publice sunt la un nivel cel puțin satisfăcător ;
- Dezvoltarea de servicii publice: Serviciul public de interes local, Serviciul Propriu de Pază, Serviciul Comunitar de Cadastru și Agricultură, Serviciul de prevenire și stingere a incendiilor;
- În unele comune există centre medicale de urgență (medicii de familie fac de gardă cu schimbul, asigurând permanența în cadrul centrelor de urgență);
- Existența serviciilor de comunicații: servicii poștale, telefonie fixă digitală, acces la internet, la rețele de telefonie mobilă și la televiziunea prin cablu; comunicațiile s-au dezvoltat considerabil, în ultimul timp pentru că cei plecați să muncească în străinătate au nevoie să comunice cu restul familiei rămasă în țară.

Au fost puse în evidență punctele slabe ale celor patru categorii analizate care pot fi sintetizate în următoarele:

- Resursele naturale nu sunt suficient valorificate;
- Populația este îmbatrânită tineretul migrând înspre orașe sau străinătate datorită lipsei locurilor de muncă (ponderii mari a muncii în agricultură care asigură doar venituri de subsistență).
- Economia este slab dezvoltată și activitățile desfașurate îndeosebi din comerț au valoare adăugată mică.

- Există lipsuri mari în ceea ce privește dezvoltarea infrastructurii (lipsă drumuri, apă, canalizare) și a serviciilor de baza pentru populație. Patrimoniul cultural este în stare de degradare și nu este valorificat .

Îmbinând avantajele oferite de punctele forte ale microregiunii și luând în calcul oportunitățile și riscurile identificate, în scopul transformării punctelor slabe în puncte forte au fost identificate mai multe priorități de dezvoltare.

Au fost identificate două alternative posibile:

I. Scenariul I prevede următoarele priorități:

- **Cresterea competitivității produselor agricole și silvice;**
- **Îmbunătățirea infrastructurii zonei;**
- **Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural**

II. Scenariul II prevede următoarele priorități :

- **Creșterea competitivității produselor agricole și silvice;**
- **Îmbunătățirea calității vieții în microregiune;**
- **Activități de cooperare;**

Aceste scenarii au fost supuse dezbaterii publice și s-a stabilit ca strategia locală va include proiecte prin care se vor implementa obiectivele operaționale aferente priorităților **scenariului II** .

Motivele alegerii acestui scenariu rezultă din direcția în care comunitatea dorește să se dezvolte, respectiv proiecte de valori mici care se adresează unui număr mare de beneficiari îndeosebi tineri, ce își propun promovarea de acțiuni inovative, pentru protecția mediului și care să încurajeze formele asociative.

Această abordare va asigura dezvoltarea armonioasă a microregiunii și de beneficiile proiectelor se va bucura un număr mare de locuitori.

Scenariul I ar fi asigurat beneficii directe îndeosebi APL-urilor care au și alte posibilități de finanțare pentru realizarea priorităților stabilite în acel scenariu iar numărul de proiecte ar fi fost mic, investițiile în infrastructură necesitând alocări financiare mari/proiect.

**Tabel PRORITĂȚI/MĂSURI PENTRU PLAN DE DEZVOLTARE LOCALA
ÎN MICROREGIUNEA GAL SOMES- CODRU**

<p>1. Creșterea competitivității produselor agricole și silvice</p>	<p>a) îmbunătățirea cunoștințelor tehnice și economice generale, specifice pentru agricultură, silvicultură și industria alimentară;</p> <p>b) pregătire generală pentru managementul și administrarea fermelor;</p> <p>c) respectarea condițiilor de eco-condiționalitate și a Standardelor Pieței Agricole Comune, diversificarea sau restructurarea producției fermelor (introducerea de noi produse și sisteme de procesare) ;</p> <p>d) conștientizarea fermierilor privind problemele generale de mediu în sectoarele agricole, forestiere și al industriei alimentare în scopul îmbunătățirii protecției mediului</p>	<p>Măsura 111- Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe</p>	<p>Programe de instruire în domeniul antreprenoriatului;</p> <p>Programe de educație ecologică și de promovare a protecției mediului înconjurător ;</p> <p>Programe de formare pentru ocupații agricole/silvice, meșteșuguri și agroturism;</p> <p>Inițierea unor centre de resurse/centre de afaceri pentru dezvoltarea de activități în mediul rural (cu servicii de informare, consiliere și sprijin) în vederea accesării unor fonduri europene, care pot fi finanțate prin diverse programe sau inițierea de activități antreprenoriale</p>
--	--	--	--

	<p>e) educarea și conștientizarea proprietarilor de păduri (dobândirea conștiinței forestiere) în vederea asigurării gospodăririi durabile a pădurilor coroborat cu valorificarea superioară a resurselor forestiere și creșterea procentului de păduri la nivel național, ce reprezintă obiective principale ale politicii naționale forestiere;</p> <p>f) informări privind introducerea de noi tehnologii informaționale și de comunicare (IT).</p>		
	<p>Creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca sefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.</p>	<p>Masura 112- Instalarea tinerilor fermieri</p>	<p>Proiecte pentru preluarea de către tineri a unor ferme/exploatații agricole și dezvoltare/extindere a acestora</p>

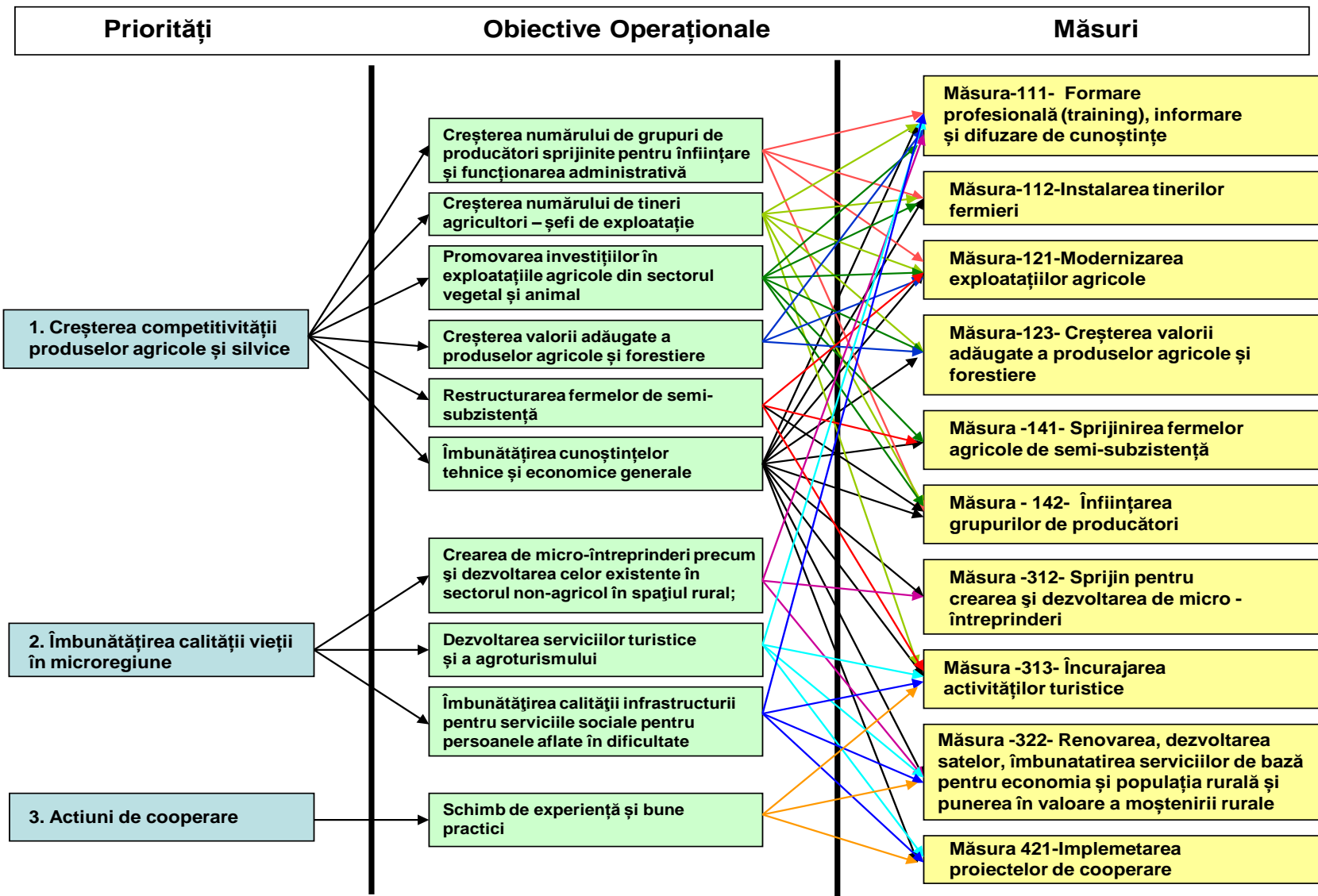
	<p>Promovarea investițiilor în exploatațile agricole din sectorul vegetal și animal, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.</p>	<p>Masura 121- Modernizarea exploatațiilor agricole</p>	<p>Construirea si/sau modernizarea serelor; Revigorarea livezilor de pomi fructiferi (plantare/replantare); Investiții în apicultură; Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbuști; Modernizarea (dotarea cu echipamente noi) fermelor de creșterea animalelor.</p>
	<p>Cresterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere, îmbunătățirea procesării produselor agricole și forestiere</p>	<p>Masura 123- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere</p>	<p>Construire/amenajare centre de procesare a legumelor, ambalare și vânzare ; Construire/amenajare centre de colectare și procesare lapte ; Amenajare centre de colectare fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale ; Amenajare centre de colectare, procesare și ambalare a mierii; Exploatarea resurselor silvice (pământ de flori, coajă de copac) în vederea colectării, prelucrării și vânzării acestora ; Investiții pentru producerea energiei verzi prin valorificarea biomasei;</p>

	Asigurarea sprijinirii veniturilor necesare prin restructurarea fermelor de semisubzistență pentru o mai bună utilizare a resurselor umane și a factorilor de producție, prin: stimularea spiritului antreprenorial; diversificarea activităților/veniturilor.	Masura 141- Sprijinirea fermelor agricole de semi- subzistentă	Proiecte de dezvoltare a fermelor agricole de semi-subzistentă în vederea transformării acestora într-o formă organizatorică cu personalitate juridică;
	Cresterea numărului de grupuri de producători sprijinite pentru înființare și funcționare administrativă și creșterea veniturilor prin îmbunătățirea capacității tehnice și de management a membrilor acestora.	Masura 142- Înființarea grupurilor de producători	Înființarea grupului de crescători de animale Înființarea grupului de producători mixt (producători agricoli și crescători de animale)
2.Imbunatașirea calitașii vieșii în microregiune	Crearea de micro-întreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol în spașiiul rural; Încurajarea inișiativelor de afaceri promovate, în special de către tineri și femei; Încurajarea activitașilor meștesugărești și	Masura 312- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro - întreprinderi	Înființare de ateliere meștesugărești: împletituri din nuiiele, țesaturi, obiecte de artizanat, confecționare costume populare, manufacturare lemnari; Dezvoltarea unor activitașii economice pentru valorificarea resurselor locale prin atragerea în special a tinerilor care lucrează în străinătate

	<p>a altor activități tradiționale; Reducerea gradului de dependență față de agricultură.</p>		
	<p>Dezvoltarea serviciilor turistice și a agroturismului prin valorificarea potențialului natural și tradițiilor și obiceiurilor locale și încurajarea unor noi forme de turism ; Crearea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scara mică; Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică; Crearea facilităților recreative în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.</p>	<p>Măsura -313- Încurajarea activităților turistice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Trasee cicloturistice; - Drumuri tematice și trasee turistice; - Organizarea de evenimente pentru revigorarea obiceiurilor și evenimentelor tradiționale; - Dezvoltarea de tabere școlare (APA); - Construirea de structuri de cazare/campare și agrement; - Dezvoltarea unor puncte de promovare și vânzare de produse locale tradiționale (brânzeturi, zacuscă, artizanat), - Programe de promovare turistică la nivel național și internațional pentru atragerea de turiști străini (în special din Germania, Austria)

	<p>Îmbunătățirea calității infrastructurii pentru serviciile sociale pentru persoanele aflate în dificultate;</p> <p>Conservarea patrimoniului cultural – istoric și etno-folcloric local ;</p> <p>Creșterea importanței turismului și culturii, ca factor care stimulează dezvoltarea economică locală, respectând principiile dezvoltării durabile și ale protecției mediului;</p> <p>Creșterea numărului de turiști, prin valorificarea potențialului turistic cultural local pe piața turistică națională și internațională.</p>	<p>Masura 322- Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale</p>	<p>Extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local</p> <p>Renovarea cladirilor publice și amenajări de parcuri, pietre, spații pentru organizarea de târguri etc.);</p> <p>Centru social pentru copiii proveniți din familii cu părinți plecați;</p> <p>Renovarea, restaurarea obiectivelor de patrimoniu cultural pentru introducerea lor în circuitul turistic</p> <p>Dotarea și echiparea spațiilor culturale (pavilioane sau centre) prin care se pune în valoare moștenirea culturală imaterială (obiceiuri, meșteșuguri, ateliere tradiționale);</p>
<p>3. Acțiuni de cooperare</p>	<p>Construcția instituțională: schimb de experiență și bune practici privind dezvoltarea locală prin publicații comune, organizare de evenimente, proiecte de twinning (schimb de manageri de program și de personal</p>	<p>Masura 421- Implementarea proiectelor de cooperare</p>	<p>Cooperarea cu GAL-uri din țară și 3 GAL-uri din Europa</p> <p>Participarea la acțiunile RNDR</p>

Partea a IV a: Prezentarea măsurilor

Masura - 111- Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Necesitatea activităților de formare profesională apare în contextul priorităților stabilite prin strategia de dezvoltare a zonei legat de creșterea competitivității și diversificării produselor și activităților din agricultură și silvicultura, de restructurarea și modernizarea sectoarelor agricol și forestier, a sectoarelor de procesare și comercializare pentru produsele agricole și forestiere, de încurajarea afacerilor orientate spre piață, a cerințelor pentru o gamă largă de aptitudini economice și de management cât și de îndeplinirea obiectivului gestionării durabile a terenurilor și protecției mediului, aplicarea de tehnologii și practici prietenoase mediului și de utilizare a energiei regenerabile.

Prin urmare, este necesar ca activitățile de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor să fie extinse și la persoanele adulte care sunt implicate în domenii care au legătură cu agricultura, industria alimentară și silvicultura.

De asemenea, accesul la măsura de instalare a tinerilor fermieri este condiționat de dovedirea de competente profesionale, ce pot fi obținute și prin participarea potențialilor beneficiari la cursurile finanțate prin aceasta măsură.

În microregiunea Someș - Codru – asemenea proceselor naționale – pe piața forțelor de muncă femeile sunt dezavantajate. Îndeosebi perspectivele de angajare a femeilor care se reîntorc la muncă după concediul maternal și a celor de peste 40 de ani sunt scăzute.

Prin formare trebuie asigurată păstrarea și reînnoirea cunoștințelor și abilităților necesare pentru angajare. Prin programe separate trebuie facilitată angajarea femeilor cu mai mulți copii și a celor care au avut o pauză mai lungă pe câmpul muncii.

De aproximativ un an și jumătate Microregiunea are un indicator de șomaj deosebit de ridicat. Cauza cifrei ridicate a șomerilor este că printre ei sunt multe persoane necalificate, adesea nici măcar cu studii de 8 clase. O atenție deosebită trebuie acordată calificării acestora.

Se justifică demararea unui program complex, integrat de aliniere complexă a romilor din microregiune. Lupta împotriva excluderii sociale este o activitate accentuată și în domeniul calificării

și al angajării și ajută la integrarea și acceptarea socială a grupurilor defavorizate.

Obiectiv general:

Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol, silvic și alimentară, utilizarea durabilă a terenurilor agricole și protecția mediului, prin acțiuni de formare, informare și difuzare de cunoștințe inovative adresate persoanelor adulte care activează în sectoarele menționate.

Obiective specifice:

- Dobândirea de informații și cunoștințe relevante care să permită gospodărirea durabilă a terenurilor agricole și forestiere, creșterea calității managementului la nivel de fermă, restructurarea și modernizarea în sectoarele de procesare și comercializare pentru produsele agricole și forestiere, contribuind astfel la îmbunătățirea condițiilor de viață și reducerea șomajului în zonele rurale.
- Îmbunătățirea și dezvoltarea competențelor necesare pentru persoanele care sunt sau vor fi implicate în activități forestiere pentru practicarea unui management durabil al pădurilor în vederea creșterii suprafețelor forestiere, prelucrării lemnului și valorificării eficiente a produselor pădurii.

Obiectivele operaționale urmăresc realizarea unor acțiuni care vor contribui la:

- a) îmbunătățirea cunoștințelor tehnice și economice generale, specifice pentru agricultură, silvicultură și industria alimentară;
- b) pregătire generală pentru managementul și administrarea fermelor;
- c) respectarea condițiilor de eco-condiționalitate și a Standardelor Pieței Agricole Comune, diversificarea sau restructurarea producției fermelor (introducerea de noi produse și sisteme de procesare) ;
- d) constientizarea fermierilor privind probleme generale de mediu în sectoarele agricol, forestier și al industriei alimentare în scopul îmbunătățirii protecției mediului;
- e) educarea și constientizarea proprietarilor de păduri (dobândirea conștiinței forestiere) în vederea asigurării gospodăririi durabile a pădurilor coroborat cu valorificarea superioară a resurselor forestiere și creșterea procentului de păduri la nivel național, ce reprezintă obiective principale ale politicii naționale forestiere;
- f) informări privind introducerea de noi tehnologii informaționale și de comunicare (IT).

Furnizarea acțiunilor de formare profesională precum și a acțiunilor de informare și difuzare a cunoștințelor se va realiza pentru fiecare fermier, pe baza acceptului acestuia fără discriminare pe

critérii de vârsta, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă etc.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Măsura sprijină:

1. Programe de formare profesională de scurtă durată (inițiere, perfecționare și specializare), cu perioade diferențiate de pregătire, în funcție de tematica cursului, grupul tinta și nivelul existent de pregătire al solicitanților de formare profesională în vederea îmbunătățirii și perfecționării cunoștințelor privind competențele manageriale și tehnice în domeniul agricol, forestier și agro-alimentar, introducerea de noi tehnologii și inovații, protecția mediului și agricultura ecologică, cunoașterea și respectarea condițiilor de eco-condiționalitate etc.
2. Acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe privind schemele de sprijin ale PAC, a modului de aplicare a măsurilor pentru dezvoltare rurală.
3. Sprijin financiar acordat pentru participarea fermierilor la diferite întruniri tematice, schimburi de experiență, evenimente care pot contribui la informarea acestora.

Acțiunile prevăzute a se efectua prin această măsură au un caracter colectiv și nu individual.

Măsura are acoperire pentru toată microregiunea.

Beneficiari :

Beneficiarii finali sunt persoane adulte care activează în domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de pădure) și industriei agro-alimentare.

Beneficiarii direcți sunt furnizorii acțiunilor de formare profesională, informare și difuzare a cunoștințelor, sunt entități publice sau private care activează în domeniul formării profesionale a adulților și/sau informării și difuzării de cunoștințe care îndeplinesc criteriile de eligibilitate și de selecție.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

1. Oferirea de programe de formare profesională de scurtă durată:

- Programe de instruire în domeniul antreprenoriatului;
- Programe de educație ecologică și de promovare a protejării mediului înconjurător ;
- Programe de formare pentru ocupații agricole/silvice, meșteșuguri și agroturism;
- Înființarea unor centre de resurse/centre de afaceri pentru dezvoltarea de activități în mediul rural (cu servicii de informare, consiliere și sprijin) în vederea accesării unor fonduri europene,

care pot fi finanțate prin diverse programe sau inițierea de activități antreprenoriale .

2. Sprijin financiar acordat pentru participarea fermierilor la diferite întruniri tematice, târguri, expoziții, proiecte de succes, evenimente care pot contribui la informarea acestora privind, de exemplu, noile tehnologii aplicate în diferite sectoare, sau pentru acțiuni de schimb de experiență etc.

3. Sprijin financiar acordat pentru participarea fermierilor la diferite întruniri tematice, schimburi de experiență, evenimente care pot contribui la informarea acestora.

Cheltuieli eligibile:

a) Costurile legate de pregătirea și desfășurarea diferitelor acțiuni de formare profesională:

- Onorarii și diurnă pentru experții din echipa de proiect a contractorului;

- Diurne pentru cursanți (cazare și masa);

- Cheltuieli de transport;

- Materiale didactice și consumabile;

- Închirierea de echipamente specifice pentru implementarea proiectului;

- Închirierea de spații adecvate pentru desfășurarea acțiunilor de formare profesională;

- Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de formare profesională.

b) Costurile privind diferite tipuri de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe:

- Cheltuieli de transport;

- Materiale informative;

- Alte cheltuieli legate de implementarea acțiunilor de informare și difuzare de cunoștințe.

Criterii de selecție locală:

1. Selecția furnizorilor de formare profesională;

Selecția furnizorilor de formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe se va realiza pe baza unei proceduri simplificate în conformitate cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, complet armonizată cu legislația comunitară privind achizițiile publice pe baza următoarelor criterii:

- nivelul calitativ și tehnic (înțelegerea nevoilor, numărul de

experți, experiența acestora, logistica folosită pentru implementarea proiectului

etc.);

- planificarea activităților;

- oferta financiară

2. Selecția participanților la formarea profesională.

Se va realiza de furnizorul de formare care va stabili în caietul de sarcini următoarele criterii:

- să aibă vârsta de cel mult 40 de ani;
- să fie fermier de semi-subzistentă;
- să fie membru al unui grup de producători sau altor forme asociative recunoscute conform legislației naționale în vigoare;
- să aibă un proiect de investiții;
- să fie beneficiari ai măsurilor din Axele I și III.

Tipuri de proiecte:

Proiect integrat de informare, calificare și schimb de experiență pentru tinerii fermieri în domeniul procesării produselor agricole sau forestiere;

Caravana cunoașterii - seminarii și schimburi de experiență în localitățile din alte teritorii în vederea promovării creșterii productivității în ferme: prezentarea de bune practici în creșterea valorii fermelor de semisubzistentă.

Indicatori

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013 -2015
Realizare	Număr participanți:	120
	- femei	65
	- tineri	110
	- număr de participanți la activități de formare profesională	90
	- număr de participanți la acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe	30
Din care:		50
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare, eligibili pentru măsura 112 ”Instalarea tinerilor fermieri”	15

	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare, eligibili pentru măsura 141 „Sprijinirea fermelor de semi-subsistență”	20
	Număr de beneficiari care au participat la un modul de formare în domeniul privind noi tehnologii informaționale, introducerea de inovații etc.	5
	Beneficiari aparținând unor asociații	10
Rezultat	Număr de participanți:	50
	-care au terminat cu succes formarea profesională	30
	- care au beneficiat de acțiuni de informare și difuzare de cunoștințe, schimburi de experiență	20
Impact ^{**}	Cresterea productivității muncii	Cu 5% anual

Sinergia cu alte măsuri

Împreună cu măsura din PNDR 143 – „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru fermieri” - sprijinul care se acordă prin această măsură va spori nivelul de cunoaștere, informare, educație a persoanelor care lucrează în sectoarele agro-alimentar și silvic, va facilita, de asemenea, accesarea unor măsuri de investiții de către tinerii fermieri.

Necesitatea existenței dovezii calificării în domeniul în care se aplica, ca și criteriu de eligibilitate pentru măsurile: 313- Încurajarea activităților turistice, 322- Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale, 312- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro-intreprinderi, necesitatea dovedirii unor proiecte de investiții de către beneficiarii instruirii prin criteriile de selecție locale, dovedesc sinergia acestei măsuri cu alte măsuri ale axei I, II și III.

Complementaritatea cu alte programe:

-Locale:

- Programe de formare profesională realizate de Consiliul județean Satu Mare;

- Programe de formare profesională realizate de Camera Mestesugarilor Satu Mare;
- Stategiile comunelor;
- Planul de dezvoltare Regionala 2007-2013.

-Naționale:

- Programe de formare profesională realizate de departamentul județean de Consultanța Agricolă din cadrul ANCA .
- Programe de formare profesională realizate de AJOFM-Satu Mare.

- Europene- complementaritatea cu POSDRU prin axele prioritare:

- (AP) 1 “Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”
- AP 2 „Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”
- AP 5 “Promovarea măsurilor active de ocupare”.

Finantare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 100 %

Euro

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
3	5.000	15.000	12.000	3.000	0

Masura -112- Instalarea tinerilor fermieri

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Datele statistice prezentate în PNS cât și în Programul Național de Reformă pun în evidență faptul că un procent relativ mare de tineri, cu vârsta cuprinsă între 24 și 44 de ani, sunt ocupați în agricultură. Această situație este cauzată de faptul că, neavând alte surse de venit, tinerii din mediul rural rămân în comunitățile din care fac parte pentru a ajuta la efectuarea unor activități agricole.

În microregiunea Someș - Codru populația este îmbătrânită datorită scăderii sporului natural al populației, migrarea tinerilor spre centre urbane mai mari sau în străinătate;

Se observă o adaptare mai lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special;

Alături de acestea capacitatea financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei, riscă să pună în pericol activitatea agricolă viitoare.

Reînnoirea generației șefilor de exploatații agricole devine o necesitate a sectorului agricol, având ca efect atât îmbunătățirea competitivității acestuia, cât și îmbunătățirea vieții sociale a comunităților rurale. Generația tânără de fermieri poate să îndeplinească mai ușor cerințele pe care societatea le solicită profesiei de agricultor și totodată și pe cele cerute prin regulamentele Politicii Agricole Comune: securitate alimentară, igienă și bunăstare a animalelor, diversificare, obținere de produse locale de calitate superioară, conștientizare a rolului pe care îl joacă agricultura în combaterea schimbărilor de climă (utilizarea energiei regenerabile, biodiversitate, reducerea emisiilor de dioxid de carbon), creare de locuri de muncă și creștere economică în mediul rural, conștientizare a efectelor negative determinate de abandonul terenurilor agricole.

Tinerii fermieri promovează, de asemenea, o gamă largă de activități (turism rural, conservarea tradițiilor și moștenirii culturale), participă la asocierile locale.

Agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei locale, creșterea atractivității zonelor rurale, îndreptarea prioritară a resurselor de dezvoltare rurală către acele intervenții care favorizează dezvoltarea legăturii rural-urban, astfel încât cele două spații să se susțină reciproc în procesul de dezvoltare, acestea sunt motive care ar putea conduce la instalarea tinerilor fermieri, însă există puncte slabe ale regiunii cum ar fi:

- Populație îmbătrânită;

- Lipsa locurilor de muncă atractive pentru tineri;
- Migrația populației tinere în afara țării;
- Proprietate fragmentată și lipsa spiritului asociativ;
- Gradul scăzut de fertilitate a solului ;
- Lipsa unor ferme zootehnice moderne ;
- Preocuparea de bază a majorității populației o constituie încă agricultura de subsistență;
- Starea proastă a pășunilor comunale.

Având în vedere aceste puncte slabe ale regiunii, tocmai datorită acestora se justifică necesitatea acestei măsuri.

Obiective generale

- Îmbunătățirea și creșterea competitivității sectorului agricol prin promovarea instalării tinerilor fermieri și sprijinirea procesului de modernizare și conformitate cu cerințele pentru protecția mediului, igiena și bunăstarea animalelor, siguranța la locul de munca;
- Îmbunătățirea managementului exploatațiilor agricole prin reînnoirea generației șefilor acestora, fără creșterea populației active ocupate în agricultură.

Obiective specifice

Creșterea veniturilor exploatațiilor conduse de tinerii fermieri.

Obiective operationale

Creșterea numărului de tineri agricultori care încep pentru prima oară o activitate agricolă ca șefi de exploatații și încurajarea tinerilor fermieri de a realiza investiții.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Sprijinul acordat în cadrul măsurii, are ca scop:

- Îmbunătățirea managementului exploatației agricole;
- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatației agricole;
- Adaptarea producției la cerințele pieței;
- Respectarea normelor comunitare, în special, cerințele de eco-condiționalitate, de protecție a muncii, protecția mediului și sanitar-veterinare.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriul micoregiunii.

Beneficiari :

Sprijinul financiar prevazut pentru această măsură, se acordăa fermierilor care îndeplinesc la momentul solicitarii sprijinului urmatoarele condiții:

- a) Au vârsta sub 40 de ani și se instaleaza pentru prima dată în exploatațiile agricole, ca și conducători (sefi) ai exploatației;
- b) Dețin sau se angajează să dobândească competențe și calificări profesionale în raport cu activitatea pe care urmează sa o desfasoare.
- c) Prezintă un Plan de afaceri pentru dezvoltarea activitaților agricole din cadrul exploatației,
- d) Sunt membri ai familiei de fermier, care au lucrat mai mult de 50% din timpul lor de lucru în cadrul fermei (nu neaparat în ferma familiei de fermier) cu cel puțin 12 luni înaintea instalării sale pe cont propriu.

Nivelul minim de calificare solicitat este:

- absolvent de liceu sau de scoală profesională/scoală de arte și meserii în domeniul agricol, veterinar și economic cu profil agricol;
- absolvent de liceu care prezinta un certificat de calificare sau un certificat de absolvire a unui curs de formare de minim 150 de ore în domeniul agricol.

O exploatare agricola nu poate primi sprijin prin această masură decât o singură dată.

Nu se acordă sprijin prin această masură, persoanelor care nu au acte de proprietate sau contracte de arendă/concesionare încheiate în nume propriu, cu excepția soțului sau soției. În acest ultim caz, un singur membru al familiei poate primi sprijin, chiar dacă ambii soți îndeplinesc condițiile prevazute în măsură.

Definirea instalării

Instalarea tinerilor fermieri reprezintă activitatea de înființare și/sau preluare prin transfer de proprietate și/sau arenda/concesionare a unei exploatații agricole între 6-40 UDE, pentru prima dată în calitate de conducator (șef) de exploatație.

Definiții:

- **Exploatația agricola** este o unitate tehnico-economică ce își desfasoară activitatea sub o gestiune unică și are ca obiect de activitate exploatarea terenurilor agricole și/sau activitate zootehnica.
- **Conducatorul exploatației** este acea persoana care administreaza și își asumă riscuri economice privind exploatația agricolă (poate fi: persoană fizică sau actionar unic).

✚ **Unitatea de dimensiune economica** (UDE) reprezintă unitatea prin care se exprimă dimensiunea economică a unei exploatare agricole determinată pe baza marjei brute standard a exploatare (Decizia Comisiei nr. 85/377/CEE). Valoarea unei unități de dimensiune economică este de 1.200 Euro.

Contractele de arendare trebuie să fie încheiate pe termen de minim 5 ani.

Exploatarea agricolă trebuie să fie înregistrată în Registrul Fermelor înainte de solicitarea sprijinului.

Tinerii fermieri care beneficiază de sprijin prin această măsură sunt obligați să urmeze, în primii trei ani de la primirea sprijinului, cursuri de formare profesională prin măsura 111 „*Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe*” în cel puțin unul din domeniile: managementul exploatare agricole, contabilitatea fermei, protecția mediului, agricultura ecologică etc.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

- achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate;
- achiziționarea de animale și după caz a cotei de producție;
- plantarea și replantarea plantelor perene;
- achiziționarea de teren pentru activități agricole.

Criterii de selecție a beneficiarilor măsurii:

- deține o fermă de semi-subsistență;
- are în proprietate exploatarea agricolă;
- face parte dintr-o formă asociativă, recunoscută conform legislației în vigoare;
- accesează o măsură de agromediu
- promovează acțiuni inovative (introducerea de noi tehnologii sau noi activități)

Tipuri de beneficiari:

Privați: fermieri

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013 -2015
Realizare	Numărul total de tineri fermieri sprijiniți Din care:	4

	Beneficiari care promovează acțiuni inovative	2
	Beneficiari care promovează măsuri de protecția mediului	2
	Beneficiarul face parte dintr-o asociație	1
Rezultat	Creșterea valorii adăugate brute în fermele care beneficiază de sprijin	160000
Impact	Creșterea economică(Euro)	160000
	din care contribuția Măsurii 112	160000

Sinergia cu alte masuri

Sprijinul acordat este complementar acțiunilor prevazute în cadrul altor măsuri din Axa I (111 „*Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe*”, 121 „*Modernizarea exploatațiilor agricole*”, 125 „*Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii*; 141 „*Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență*” și „143 „*Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori*”) și din Axa II.

Complementaritatea cu alte programe:

Locale:

- Strategiile comunelor
- Planul de dezvoltare Regionala 2007-2013

Europene:

Sprijinul acordat prin această măsură este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor Fonduri, și anume:

Fondul Social European (FSE)

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 100%

Euro

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
4	40.000	160.000	128.000	32.000	0

Masura 121- Modernizarea exploatațiilor agricole

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Ca urmare a investițiilor realizate cu sprijin financiar acordat în perioada de pre-aderare, exploatațiile agricole comerciale nu au reușit decât într-o mică măsură să se adapteze nevoilor actuale ale pieței. Se impune astfel, îmbunătățirea competitivității exploatațiilor, în special a celor de semi-subsistență care prin investiții în capital fix și prin introducerea tehnologiilor noi și performante vor conduce la transformarea unui număr mare de astfel de ferme în exploatații agricole viabile.

Consolidarea exploatațiilor agricole se va baza în principal pe sprijinirea membrilor unei forme asociative recunoscute, a tinerilor fermieri, a exploatațiilor agricole din zone defavorizate și va avea ca efect îmbunătățirea veniturilor exploatațiilor agricole.

Se impune în continuare accelerarea restructurării și modernizării exploatațiilor agricole, având în vedere importanța economică, ecologică și socială a acestora, pentru asigurarea dezvoltării unei agriculturi competitive și durabile, în conformitate cu cerințele de eco-condiționalitate.

Agricultura reprezintă o ramură importantă a economiei locale, însă gradul redus de fertilitate al solurilor (cea mai mare parte a solurilor fiind brun-roșcate, cu excepția porțiunilor aflate în imediata apropiere a Someșului unde se afla sol aluvionar) nu permite cultivarea intensivă a cerealelor și plantelor industriale. Astfel solurile respective s-au dovedit a fi bune pentru cultivarea căpșunilor, pomilor fructiferi și coacăzului negru. Medieș-Vii este zona cea mai favorabilă pentru cultivarea pomilor fructiferi și a viței de vie. În satul Iojob suprafețe mari de teren sunt cultivate cu căpșuni. Solurile aluvionale răspândite de-a lungul râului Someș, în special în satul Potau, se pretează cultivării legumelor și plantelor furajere. Solurile brune de padure (în special în zona satului Românești) sunt destinate cu precădere fondului silvic. Suprafața agricolă a comunei Medieșul-Aurit este de aproximativ 6435 ha teren arabil, 99 ha livezi, 482 ha fânețe și 1712 pășuni naturale.

Administrarea pășunilor, câmpiilor facilitează creșterea extinsă de animale, în primul rând cai, boi, bivoli (vite cornute) capre, prin asigurarea furajelor. Trebuie asigurate de asemenea utilajele necesare curățirii pajiștii, transportării furajelor, depozitarii fânului. Administrarea pășunilor și câmpiilor rezolvă problema aprovizionării cu lapte și asigură de asemenea și locuri de muncă prin îndeletnicirea de creștere a animalelor.

În regiune sunt puține oportunități economice de dezvoltare din păcate, însă deține resurse umane active și eficiente și voința politică orientată către competitivitate și eficiență. Astfel, regiunea poate să

se dezvolte economic fie prin valorificarea la maxim a potențialului său (agricol, extractiv, al sectorului secundar sau cultural), fie prin dezvoltarea unor activități proprii, noi, de prelucrare și producție pentru a acoperi niște verigi lipsă din lanțul economic al regiunii. Acest potențial este susținut de migrația importantă a forței de muncă înspre Baia Mare și de distanțele mici față de acest oraș (reședința de județ) și față de Satu Mare.

Este interesant de analizat regiunea în principal din perspectiva potențialului agricol pe care îl are, potențial care poate dezvolta structuri economice profitabile în baza potențialului său.

Terenurile agricole reprezintă 67% din suprafața totală a microregiunii. Unele comune dispun de terenuri forestiere relativ mari, ca și Homoroade, Crucișor, iar la altele pădurile sunt inexistente, majoritatea suprafeței extravilane având destinație agricolă, fapt ce justifică necesitatea modernizării exploatațiilor agricole.

În economia regiunii și azi este determinantă agricultura. Majoritatea populației, în oarecare măsură, lucrează și azi în această ramură – ca activitate principală sau în scopul asigurării unui venit suplimentar. Majoritatea suprafețelor de teren sunt proprietate privată în formă de gospodării. Aproximativ 80% din populația rurală are tangență cu agricultura, majoritatea oamenilor dețin terenuri pe care le lucrează după programul de muncă. Sunt puține societăți care au ca principal domeniu de activitate agricultura, dar sunt asociații familiale care, paralel cu creșterea animalelor practică agricultura, dar nu la un nivel comercial, ci mai ales pentru nevoile personale.

Regiunea s-a specializat în primul rând pe creșterea animalelor și pe cultivarea legumelor și cerealelor. Creșterea bovinelor este caracteristică mai ales în gospodăriile proprii care au animale mai puține.

Se impune în continuare accelerarea restructurării și modernizării exploatațiilor agricole, având în vedere importanța economică, ecologică și socială a acestora, pentru asigurarea dezvoltării unei agriculturi competitive și durabile, în conformitate cu cerințele de eco-condiționalitate.

Obiective generale

Creșterea competitivității sectorului agricol printr-o utilizare mai bună a resurselor umane și a factorilor de producție.

Obiective specifice

- Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee noi, diversificarea producției, dezvoltarea agriculturii ecologice, precum și producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Creșterea veniturilor exploatațiilor agricole sprijinite;

- Sprijinirea membrilor grupurilor de producatori sau ai altor forme asociative în vederea încurajării fenomenului de asociere.

Obiective operationale

Promovarea investițiilor în exploatațile agricole din sectorul vegetal și de creștere a animalelor pentru, achiziționarea de mașini și utilaje noi, înființarea de plantații etc.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile privind creșterea competitivității exploatațiilor agricole.

Scopul sprijinului acordat prin măsură, cuprinde:

- a) Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole;
- b) Creșterea calității produselor obținute și diversificarea producției agricole;
- c) Promovarea producerii și utilizării durabile de energie, inclusiv energie din surse regenerabile în cadrul fermei;
- d) Înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt în scopul producerii de energie regenerabilă;
- e) Creșterea competitivității produselor agricole prin promovarea procesării inclusiv a produselor tradiționale la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriu al microregiunii.

Sectoare prioritare

În cadrul măsurii sectoarele prioritare sunt:

Sectorul vegetal: (i) legume, (ii) pepiniere și plantații de pomi și arbuști fructiferi, capșunării, (iii) culturi de câmp, (iv) pepiniere și plantațiile de viță de vie pentru vin și struguri de masă.

Sectorul de creștere a animalelor: (i) bovine pentru lapte, (ii) porcine (din care pentru: reproducție, îngrășare) (iii) ovine și caprine, (iv) păsări.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

Privați: fermieri inclusiv persoanele fizice neautorizate încă vor fi acceptate ca beneficiari potențiali dacă se angajează să se autorizeze până la data încheierii contractului de finanțare, grupuri

de producatori, cooperative.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

Tip de acțiuni eligibile :

În cadrul acestei măsuri, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale, după cum urmează:

- Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de tractoare noi, combine de recoltat, mașini, utilaje, instalații, echipamente și accesorii, echipamente și software specializate, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
- Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ;
- Înlocuirea plantațiilor viticole din soiuri nobile ajunse la sfârșitul ciclului biologic de producție (minim 40 ani) și care nu sunt incluse în sistemul de restructurare/reconversie al plantațiilor de viță-de-vie sprijinit prin FEGA în cadrul OCP vin și înființarea plantațiilor pentru struguri de masă;
- Înființarea plantațiilor de pomi, arbusti fructiferi și căpșuni;
- Înființarea pepinierelor de viță de vie, pomi fructiferi și arbusti, alți arbori;
- Investiții pentru producerea și utilizarea durabilă a energiei din surse regenerabile în cadrul fermei;
- Investiții pentru înființarea de culturi de specii forestiere cu ciclu de producție scurt și regenerare pe cale vegetativă, în scopul producerii de energie regenerabilă;
- Investiții în apicultură,
- Investiții pentru procesarea produselor agricole la nivelul fermei, cuprinzând echipamente pentru vânzarea acestora, inclusiv depozitare, răcire etc.;
- Investiții necesare adaptării exploatațiilor pentru agricultură ecologică;

Criterii de selecție locala:

- Exploatații din sectoarele prioritare, în ordinea de prioritați prezentată mai sus.
- Proiectele din sectoarele prioritare care vor realiza investiții în producerea și utilizarea energiei regenerabile
- Exploatații agricole de semi-subzistență;
- Beneficiarul, este constituit ca forma asociativă sau este membru al unei forme asociative,

recunoscute conform legislației naționale în vigoare;

- Exploatații agricole care nu au mai beneficiat de sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate ;
- Exploatații vegetale și de creșterea animalelor în sistem ecologic;
- Proiectele care au și investiții pentru procesarea produselor agricole;
- Exploatații agricole deținute de fermieri cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii proiectului;
- Exploatații care prevăd sisteme de irigații.

Pentru proiectele care prevăd investiții în sisteme de irigații, energie regenerabilă, procesare în cadrul fermei și deținute de tineri fermieri se vor acorda punctaje suplimentare.

Indicatori:

Tip de indicator	Indicator	Ținta 2013-2015
Realizare	- Număr de exploatații care primesc sprijin pentru investiții	8
	Din care:	
	-Exploatații agricole de semi-subzistență	4
	-Beneficiarul, este constituit ca formă asociativă sau este membru al unei forme asociative;	4
	-Beneficiarul promovează acțiuni inovative;	2
Rezultat	- Beneficiarul promovează măsuri de protecția mediului;	2
	-Beneficiarul este tânăr până la 40 de ani	6
	Volumul investițiilor realizate	1000000
Impact	Creșterea VAB în exploatațiile sprijinite (mil. Euro)	1
	Creșterea economică (Euro)	1000000
Impact	din care contribuția Masurii 121	1000000
	Creșterea productivității muncii	Creșterea anuală cu 8%

Sinergia cu alte masuri

Sprijinul acordat în cadrul acestei masuri poate fi completat în mod direct cu sprijinul acordat prin masurile 111 *"Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe și 143 "Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori"*.

De asemenea, sprijinul acordat prin măsura este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa I (123 *"Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere"*, 142 *"Înființarea grupurilor de producători"*, 125 *"Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii"*, 112 *"Instalarea tinerilor fermieri"*, 141 *"Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistență"*),

Completaritatea cu alte programe:

Locale:

- Strategiile comunelor;
- Planul de dezvoltare Regionala 2007-2013;

Europene:

Sprijinul acordat acestei măsuri este complementar acțiunilor finanțate prin alte fonduri europene:

- Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR);
- Fondul de Coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Corelarea măsurii cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri va avea un efect pozitiv atât asupra modernizării sectorului productiv, cât și asupra filierelor de comercializare a produselor agricole și a protecției mediului înconjurător.

Finanțare:

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 40%

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR – măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
8	150.000	1.000.000	320.000	80.000	600.000

Masura -123- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Industria alimentară reprezintă principală piață de desfacere pentru produsele obținute în sectorul primar. Producția principalelor produse alimentare a avut evoluții diferite în perioada de referință. Astfel, s-au înregistrat creșteri ale producției (fizice) în cazul unor grupe de produse, cum ar fi: preparate din carne, produse lactate proaspete și branzeturi, uleiuri comestibile, iar pentru alte grupe de produse (conserve din legume și fructe, lapte de consum, făină de grau și secară) s-au înregistrat scăderi.

În industria alimentară se remarcă încă un grad redus de specializare a întreprinderilor, o productivitate scăzută a muncii, un grad redus de utilizare a inovațiilor, un nivel tehnic necorespunzător, precum și neconformitate cu standardele comunitare. Utilizarea energiei din surse regenerabile este o alternativă pentru reducerea costurilor de producție și creșterea eficienței economice a întreprinderilor de procesare.

Îmbunătățirea marketingului reprezintă o premisă a creșterii competitivității. Deci, crearea și dezvoltarea unui sistem de colectare și depozitare a materiilor prime agricole promovat, în principal de forme asociative devine o necesitate imediată în vederea obținerii de produse corespunzătoare din punct de vedere cantitativ și calitativ solicitărilor pieței.

Întreprinderile se confruntă și cu o serie de dificultăți legate de managementul deșeurilor acumulate în timpul activităților productive. Pentru a reduce impactul negativ asupra mediului este necesar ca întreprinderile de procesare să acorde o atenție sporită realizării de investiții pentru protecția mediului.

Conform previziunilor interne și internaționale, adunarea, cultivarea, prelucrarea plantelor medicinale și aromatice ocupă un loc important în agricultură.

În regiune cresc din abundență astfel de plante. Practica era adunarea acestor plante, prelucrare minimă (uscare, ambalare) urmată de valorificare pe piețe externe.

Acestea se pot realiza doar conform normelor UE în ceea ce privește calitatea și prelucrarea la standarde înalte. Avantajul plantelor medicinale este că beneficiază de subvenție, făcând parte din clasa non-food.

Piața plătește doar plantele prelucrate, de aceea trebuie asigurate posibilități de prelucrare

imediată.

Creșterea albinelor este favorizată de existența pădurilor și livezilor. Mierea de calitate se poate valorifica atât intern cât și extern.

Pentru asociațiile vânătorești, valorificarea mistrețului și a cărnii de vânat constituie un venit suplimentar pe lângă activitatea de vânătoare.

Pescuitul este favorizat în regiune, exploatarea posibilităților ar putea contribui la dezvoltarea procesării produselor din pescuit.

În regiune, există posibilitatea de prelucrare a laptelui și a cărnii. Fabricile mici oferă posibilitatea de a produce produse tradiționale specifice regiunii, care prin diversificarea lor vor putea desface și în supermarketuri și hypermarketuri.

Uscarea fructelor pentru folosire particulară este tradițională în regiune, datorită suprafeței mari de livezi, crearea unor fabrici de uscare ar asigura posibilități de muncă sezonieră.

Teritoriul regiunii asigură factori propice creșterii animalelor. Rasele preferate pentru o creștere intensivă sunt reprezentate mai ales de: vită, porc, ovine, bivoli. Produsele rezultate de pe urma creșterii pot fi valorificate prin procesare și valorificarea superioară a acestora.

Este tradițională administrarea pădurilor în regiune. Cea mai mare parte a pădurilor este administrată de întreprinderi comunale și de către întreprinzători particulari. Pădurea are un rol foarte important în imaginea zonei, purificarea aerului, de asemenea constituie adăpost pentru fauna sălbatică. Pe lângă posibilitățile de recreere, este și locul de practică a instrucției privitoare la Protecția mediului. Lemnul se valorifică drept lemn de consum, restul ca lemn de foc. Există potențial pentru valorificarea superioară a acestuia.

Obiective generale

Creșterea competitivității întreprinderilor de procesare agro-alimentare și forestiere prin îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor din sectorul de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere, printr-o mai bună utilizare a resurselor umane și a altor factori de producție.

Obiective specifice

- a) Introducerea și dezvoltarea de tehnologii și procedee pentru obținerea de noi produse agricole și forestiere competitive;
- b) Îmbunătățirea veniturilor întreprinderilor sprijinite prin creșterea valorii adăugate a produselor agricole;

c) Creșterea valorii adăugate a produselor forestiere precum și a eficienței economice a activității IMM-urilor, prin dezvoltarea și modernizarea echipamentelor, proceselor și tehnologiilor de prelucrare.

Obiective operationale

Sprijin pentru investiții vizând îmbunătățirea procesării și marketingului produselor agricole și forestiere

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Sprijinul prin această măsură se acordă pentru realizarea de investiții corporale și necorporale în cadrul întreprinderilor pentru **procesarea și marketingul produselor agricole** care procesează materii prime, incluse în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene, cu excepția produselor piscicole și care obțin produse incluse și neincluse în Anexa I, pentru:

- a) Dezvoltarea de noi produse, procese și tehnologii;
- b) Promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- c) Adaptarea la cerințele pieței, în funcție de resursele locale precum și deschiderea de noi oportunități de piață;
- d) Creșterea productivității muncii în sectorul agro-alimentar;
- e) Aplicarea măsurilor de protecția mediului, inclusiv măsuri de eficiență energetică;
- f) Creșterea numărului de locuri de muncă și a siguranței la locul de muncă.

De asemenea, sprijinul este acordat pentru investiții corporale și necorporale pentru **procesarea și marketingul produselor forestiere**, prin:

- a) Creșterea eficienței sectorului de procesare și marketing a produselor forestiere prin inovații și introducerea de noi tehnologii, mașini și echipamente, cu respectarea standardelor de siguranță în munca și de protecție a mediului;
- b) Adaptarea la cerințele pieței, a prelucrării și comercializării produselor forestiere, în funcție de resursele locale, și explorarea de noi oportunități de piață de desfacere;
- c) Îmbunătățirea competitivității unităților de prelucrare și comercializare a produselor forestiere prin creșterea randamentului instalațiilor și proceselor de prelucrare și a calității produselor;
- d) Obținerea de surse de energie regenerabilă din biomasă forestieră;
- e) Îmbunătățirea dotărilor IMM-urilor prin achiziționarea de echipamente, utilaje și mașini complexe de recoltare, transport și prelucrare, în cadrul aceluiași proces tehnologic, a produselor forestiere,

cum sunt mașinile forestiere multifuncționale de recoltat cu impact redus asupra mediului, precum și de mașini și utilaje speciale pentru transportul produselor forestiere, din pădure la unitățile de procesare primară;

- f) Creșterea numărului de locuri de munca în sectorul procesării și valorificării produselor forestiere;
- g) Creșterea productivității muncii în sectorul forestier;
- h) Pentru procesarea produselor forestiere lemnoase sunt eligibile numai operațiile care au loc înainte de prelucrarea industrială în conformitate cu art. 19 din Regulamentul CE nr. 1974/2006.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari:

Privati: asociații, agricultori, întreprinderi mici și mijlocii

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

Tip de acțiuni eligibile:

Investiții corporale (lista indicativă):

Pentru produsele agricole

- a) Construcții noi și/sau modernizarea clădirilor folosite pentru procesul de producție, inclusiv construcții destinate protecției mediului, infrastructura internă și utilitati, precum și bransamente și racorduri necesare proiectelor;
- b) Construcții noi și/sau modernizări pentru depozitarea produselor, inclusiv depozite frigorifice en-gross;
- c) Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi utilaje, instalații, echipamente, aparate și costuri de instalare;
- d) Investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calității materiei prime, semifabricatelor, produselor și subproduselor obținute în cadrul unităților de procesare și marketing;
- e) Investiții pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- f) Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi mijloace de transport specializate, necesare activității de producție și marketing, identificate ca necesare prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ.

Pentru produsele forestiere

- a) Construcții noi și modernizarea tuturor categoriilor de spații și încăperi pentru producerea și stocarea produselor forestiere, necesare realizării proiectului;

b) Achiziționarea sau achiziționarea în leasing de noi instalații, mașini și echipamente pentru recoltarea (în cazul proceselor tehnologice complexe), transportul și procesarea primară a produselor forestiere (lemnoase și nelemnoase), precum și investiții pentru modernizarea și re tehnologizarea capacităților existente, așa cum sunt prevăzute în studiile de fezabilitate, cu respectarea standardelor de mediu și securitate a muncii.

Investiții necorporale pentru produsele agricole și forestiere:

- Organizarea și implementarea sistemelor de management al calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;
- Cumpararea de tehnologii (know-how), achiziționarea de patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;
- Costurile generale ale proiectului cum ar fi: taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt ele menționate în legislația națională, pentru pregătirea implementării proiectului (maxim 8% din valoarea totală eligibilă a proiectului, dacă proiectul prevede și construcții și maxim 3% în cazul în care proiectul nu prevede realizarea construcțiilor);
- Achiziționarea de software, identificat ca necesar prin studiul de fezabilitate sau memoriul justificativ.

Criterii de selecție locală:

- ✚ unitati din sectoarele prioritare în ordinea de prioritați prezentată mai sus;
- ✚ IMM-uri conduse de tineri sub 40 de ani;
- ✚ forme asociative constituite conform legislației în vigoare;
- ✚ să nu mai fi beneficiat de alt sprijin SAPARD/FEADR pentru același tip de activitate;
- ✚ IMM-uri care sunt atât producătoare de materie primă cât și procesatoare;
- ✚ IMM-uri care procesează produse tradiționale;
- ✚ sa colecteze si/sau sa proceseze produse ecologice;
- ✚ se va acorda prioritate micro-întreprinderilor care procesează produse lemnoase și care promovează tehnologii de protecția mediului;
- ✚ Promovarea de noi tehnologii;
- ✚ Sa detină ferme de semi-subzistentă

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Tinta 2013-2015
Realizare	Numărul total al întreprinderilor sau asociațiilor	4
	Numărul de întreprinderi care introduc produse noi și/sau tehnici noi	4
	Numărul de întreprinderi care dețin și exploatații agricole de semi-subzistență	4
	Numărul de întreprinderi care sunt conduse de tineri	4
	Numărul de proiecte depuse beneficiari care aparțin asociațiilor	1
	Număr de proiecte care realizează investiții în tehnologii de protecția mediului	2
Rezultat	Volumul total al investițiilor (euro)	1000000
	Din care:	
	-sector agricol	900000
	-sector forestier	100000
Impact	Creșterea productivității muncii	8%

Sinergia cu alte măsuri

Srijinul acordat în cadrul acestei măsuri poate fi completat în mod direct cu srijinul acordat prin *măsura 111 " Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe"*.

De asemenea, srijinul acordat prin măsura este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul altor măsuri din Axa I (121 "*Modernizarea exploatațiilor agricole*", 122 "*Îmbunătățirea valorii economice a pădurii*", 125 „*Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii*" și 142 "*Înființarea grupurilor de producători*"), Axa III

Complementaritatea cu alte programe:

Locale:

- Stategiile comunelor;
- Planul de dezvoltare Regională 2007-2013;

Nationale:

- Schema de ajutor de stat gestionată de Ministerul Agriculturii prin care se finanțează procesarea produselor alimentare și forestiere altele decât cele din Anexa I la Tratat
- Schema de ajutor de minimis gestionată de Ministerul finanțelor prin care se finanțează procesarea produselor alimentare și forestiere altele decât cele din Anexa I la Tratat

Europene:

Sprijinul acordat acestei măsuri este complementar acțiunilor finanțate prin alte fonduri:

- Fondul European de Dezvoltare Regionala (FEDR);
- Fondul de Coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Prin FEDR sunt sprijinite întreprinderile (micro-întreprinderi, IMM-uri, din mediul urban și întreprinderi mari), care:

- Procesează produse din Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene dar nu obțin produse alimentare ca produs finit;
- Obțin energie electrică/termică din biocombustibil, exceptând întreprinderile care procesează produse agricole listate în Anexa I la Tratat.

Corelarea măsurii cu alte măsuri din FEADR și alte fonduri va avea un efect pozitiv atât asupra producției, cât și a canalelor de comercializare și a mediului înconjurător.

Finanțare:

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : 40%

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
4	250.000	1.000.000	320.000	80.000	600.000

Masura -141- Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Deși agricultura deține cea mai mare pondere în cadrul economiei locale a microregiunii Someș - Codru, acest sector este slab dezvoltat, fiind caracterizat de existența a numeroase gospodării neviabile din punct de vedere economic. În general **se practică agricultura în ferme de subsistență** și nu agricultură intensivă, în exploatații agricole. Producătorii nu sunt asociați în grupuri de producători, iar lipsa mijloacelor de exploatație agricolă moderne, precum și gradul ridicat al fragmentării proprietăților, conduc la o productivitate a muncii foarte scăzută. Serviciile agricole sunt de asemenea foarte slab dezvoltate.

Terenurile cultivabile reprezintă un potențial real pentru dezvoltarea agriculturii ecologice, având în vedere că îngrășămintele folosite, atât în trecut cât și în prezent, sunt gunoiul de grajd .

Principalele sectoare agricole din microregiune sunt:

- cultura plantelor cerealiere (porumbul, grâul, ovăzul, floarea soarelui - în procent redus);
- cultura pomilor fructiferi (pruni, meri, peri) și a a viței de vie;
- cultivarea legumelor ;
- cultura căpșunilor;
- colectarea ciupercilor;
- creșterea animalelor.

În ceea ce privește **creșterea animalelor**, în microregiune, pe primul plan este creșterea vitelor urmată de creșterea oilor, urmată de creșterea bivolilor, a cailor și a porcilor. Aceasta este favorizată de suprafețele însemnate de pășuni și fânete existente.

Pășunile naturale ocupă de asemenea o suprafață importantă din totalul microregiunii. Ele s-au format în cea mai mare parte prin defrișarea pădurilor.

Se poate remarca de asemenea că o suprafață semnificativa este ocupată cu **vii și livezi**. Pomicultura este o ocupație tradițională a microregiunii; în ceea ce privește culturile de viță de vie, cea mai mare pondere o au soiurile hibride, deși în ultima perioadă de timp o parte au fost înlocuite cu soiuri nobile.

Deși există un potențial agricol deosebit al microregiunii, se remarcă însă multe puncte slabe ale microregiunii cum ar fi: activitățile economice au o valoare adăugată foarte redusă, cultura căpșunului este pe cale de dispariție.

În fermele de semi-subzistență fermierii desfășoară diverse activități agricole de cultivare a plantelor și de creștere a animalelor, bazate pe tradiții specifice satului românesc. Aceste ferme se caracterizează printr-o structură de producție foarte diversificată, determinată de necesitățile gospodăriei, precum și printr-o dotare tehnică redusă și necorespunzătoare, ceea ce împiedică creșterea productivității și obținerea unui surplus de produse destinate vânzării. Orientarea acestor ferme către piață necesită schimbarea sistemului de producție și implicit cheltuieli financiare suplimentare, pe care fermierii nu și le pot permite.

Sprijinul acordat pentru restructurarea fermelor de semi-subzistență este un instrument menit să determine, în principal, o îmbunătățire a managementului însoțită de transformarea acestora în exploatații familiale comerciale, capabile să identifice noi oportunități de valorificare a producției.

Nevoia sprijinului pentru restructurarea fermelor de semi-subzistență se datorează și unor motive temeinice, cum ar fi:

- Neîncrederea populației în a se organiza în forme asociative (grupuri/asociații de producători);
- Lipsa de încredere a populației în dezvoltarea unor activități de tip agricol și de colectare/procesare ;
- Diversificarea slabă a activităților economice;

Obiectiv general:

Creșterea competitivității exploatațiilor agricole în curs de restructurare pentru facilitarea rezolvării problemelor legate de tranziție, având în vedere faptul că sectorul agricol și economia rurală sunt expuse presiunii concurențiale a pieței unice.

Obiective specifice:

- Creșterea volumului producției destinate comercializării pentru ca fermele de semi-subzistență să devină viabile economic;
- Diversificarea producției în funcție de cerințele pieței și introducerea de noi produse.

Obiectivele operaționale:

Asigurarea sprijinirii veniturilor necesare în perioada de restructurare a fermelor de semisubzistență pentru mai bună utilizare a resurselor umane și a factorilor de producție, prin:

- stimularea spiritului antreprenorial;
- diversificarea activităților și veniturilor.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Sprijinul acordat prin această măsură are scopul de a asigura veniturile necesare în perioada de restructurare și transformarea fermelor de semi-subsistență în exploatații orientate către piață, prin utilizarea durabilă a factorilor de producție, îmbunătățirea managementului prin diversificarea producției agricole, precum și introducerea de tehnologii performante adaptate condițiilor locale. Ca urmare, implementarea măsurii va conduce la creșterea veniturilor acestor ferme concomitent cu scăderea costurilor de producție.

Tipul sprijinului

Sprijinul public nerambursabil se va acorda sub forma unei sume fixe anuale pe o perioada de 3 ani.

Beneficiari :

Sprijinul se acordă fermierilor. Acestia sunt persoane fizice și persoane fizice autorizate în vârstă de până la 62 de ani, care prezintă un Plan de afaceri pentru restructurarea exploatației agricole.

Persoanele fizice neautorizate încă vor fi acceptate ca beneficiari potențiali dacă se angajează să se autorizeze până la data încheierii contractului de finanțare

Definiția fermei de semi-subsistență ținând cont de dimensiunea minimă și/sau maximă a acesteia, procentul producției vândute și/sau nivelul de venit al fermelor.

Ferma de semi-subsistentă este fermă care produce, în principal, pentru consumul propriu, dar care comercializează și o parte din producția realizată. Dimensiunea economică a fermelor de semi-subsistentă poate varia între 2-8 UDE. Pentru a deveni viabilă, ferma de semi-subsistentă poate desfășura și activități non-agricole generatoare de venituri.

Criteriile de selecție locala:

- sa facă parte dintr-o formă asociativă recunoscută conform legislației naționale în vigoare
- să acceseze măsura de agromediu;
- să aparțină tinerilor fermieri;
- să realizeze o investiție, în special o investiție în produse noi;

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție mai sus menționate.

Ca urmare, potențialii beneficiari, în special cei din zonele cu importanța pentru mediu vor putea să își dezvolte acele mijloace și practici agricole care să conducă la conservarea biodiversității și protejarea ecosistemelor naturale (ex. pajisti, pășuni, fânețe). De asemenea, fermele de semi-subsistență care accesează măsura de agro-mediu vor fi prioritare, acestea având ca scop nu numai rațiuni economice, dar și de mediu.

Volumul sprijinului:

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri este de 4.500 de Euro/3ani/fermă de semi-subsistentă.

Durata sprijinului:

Sprijinul se acordă pentru o perioadă de maxim 3 ani pentru cererile aprobate înainte de 31 decembrie 2013.

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013 -2015
Realizare	Număr de ferme de semi-subsistentă sprijinite Împărțite în funcție de statutul juridic: • persoane fizice • persoane juridice din care: • conduse de femei • conduse de tineri sub 40 de ani • aparțin unor forma asociative • care aplica pentru agromediu • introduc produse noi	11 8 3 6 8 2 3 4
Rezultat	Cresterea valorii investițiilor	49500 euro
Impact	Creșterea productivității muncii	8%

Sinergia cu alte masuri:

Axa I (111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe”, 121 „Modernizarea exploatațiilor agricole”, 142 “Înființarea grupurilor de producători”, 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru agricultori”), din Axa II și Axa III.

Pentru încurajarea fermelor de semi-subsistență să intre pe piață, beneficiarii sprijinului acordat

prin această măsură pot accesa concomitent mai multe măsuri în cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală. De exemplu, un fermier de semi-subzistență poate să acceseze măsurile care vizează formarea profesională și serviciile de consultanță. După caz, fermierul poate accesa și măsura de modernizare a exploatațiilor agricole, sau alte măsuri cum ar fi: înființarea grupurilor de producători, dezvoltarea de activități non-agricole și acordarea de plăți compensatorii pentru agromediu, în special pentru agricultura ecologică.

Complementaritatea cu alte programe:

Locale:

- Strategiile comunelor;
- Planul de dezvoltare Regională 2007-2013;

Europene:

De asemenea sprijinul este complementar acțiunilor prevăzute în cadrul măsurilor din alte Fonduri:

- Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR);
- Fondul de Coeziune (FC);
- Fondul Social European (FSE).

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 100 %

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsura	Contribuția FEADR – măsura	Contribuția publică națională	Contribuția privată
11	4.500	49.500	39.600	9.900	0

Măsura - 142- Înființarea grupurilor de producători

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Procesul de retrocedare a terenurilor agricole din proprietatea statului în proprietate privată a condus la înființarea de exploatații agricole de dimensiuni diferite în funcție de tipul acestora. Această structură, nefavorabilă în principal exploatațiilor agricole de semi-subsistență, precum și cooperarea insuficientă a producătorilor agricoli, a determinat o slabă dezvoltare a sectorului.

Creșterea competitivității acestui sector este condiționată de valorificarea pe piața a unor produse agricole corespunzătoare din punct de vedere calitativ și cantitativ. Adaptarea producției la cerințele pieței poate fi accelerată semnificativ de asocierea producătorilor agricoli, care are drept consecință constientizarea acestora asupra importanței aplicării unor tehnologii de producție unitare, corespunzătoare solicitărilor procesatorilor sau comerțului cu ridicata. De asemenea, lipsa susținerii financiare a înființării și funcționării formelor de asociere a condus la menținerea unei dualități formată, pe de o parte, din exploatațiile de subsistență și semi-subsistență, iar pe de alta parte din exploatațiile comerciale.

La aceasta s-au adăugat reticenta și interesul scăzut al producătorilor agricoli față de formele asociative, datorită:

- **nivelului de constientizare:** lipsa de informații și experiența în astfel de activități, constientizarea redusă a fermierilor în ceea ce privește avantajele rezultate dintr-o acțiune comună;
- **aspectelor economice și legislative:** insuficiența surselor de finanțare pentru începerea unei activități economice, lipsa de interes a unităților de prelucrare a produselor primare din agricultura și sectorul forestier pentru a încheia contracte comerciale, modificarea continuă a legislației în domeniu;
- **aspectelor privind pregătirea, consilierea și consultanța:** gradul diferit de pregătire al persoanelor implicate în formele asociative, precum și înțelegerea diferită a scopurilor și principiilor de funcționare ale acestora, insuficiența serviciilor de consiliere și consultanță și concentrarea acestora pe aspectul cantitativ și nu pe cel calitativ și economic.

În urma analizei relației dintre exploatațiile de subsistență și semi-subsistență cu piața, se impune în continuare identificarea oportunităților pentru o mai bună valorificare a producției agricole.

În contextul în care asocierea în grupuri de producători a constituit o pârghie în procesul de transformare a fermelor de semi-subsistență în ferme familiale comerciale, această măsură este extrem

de importantă.

Slaba dezvoltare a acestui sector este determinată și de astfel de factori:

- Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și respectiv, profesionale a majorității locuitorilor comunei;
- Lipsa unor programe educationale și de formare profesională continuă pentru calificarea/recalificarea în anumite meserii/ocupații;
- Migrarea tinerilor spre centre urbane mai mari sau în străinătate;
- Adaptarea mai lentă a populației mature și vârstnice la schimbările și provocările actuale, în general, și la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale, în special;
- Capacitate financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei;
- Lipsa de interes și atractivitate a generațiilor tinere pentru munca în agricultură ;
- Scăderea gradului de instrucție școlară a populației tinere;
- Lipsa unor centre de îndrumare și consiliere pentru începerea unor activități antreprenoriale;
- Cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fonduri europene;
- Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din zootehnie și agricultură, lipsa echipamentelor de irigații;
- Promovarea insuficientă a zonei și a produselor specifice, lipsa unui sistem de marketing al produselor locale;
- Neîncrederea populației în a se organiza în forme asociative (grupuri/asociații de producători)
- Lipsa de încredere a populației în dezvoltarea unor activități de tip agricol și de colectare/procesare ;
- Diversificarea slabă a activităților economice.

Obiectiv general:

Creșterea competitivității sectoarelor primare agricol și silvic, prin dezvoltarea echilibrată a relațiilor dintre producători și sectoarele de procesare și comercializare, precum și adaptarea producției din punct de vedere calitativ și cantitativ la cerințele consumatorilor.

Obiective specifice:

Încurajarea înființării grupurilor de producători din sectorul agricol și silvic în vederea obținerii de produse de calitate care îndeplinesc standardele comunitare, prin aplicarea unor tehnologii de

producție unitară și sprijinirea accesului la piața a propriilor membri.

Obiectivele operaționale:

Creșterea numărului de grupuri de producători sprijinite pentru înființare și funcționare administrativă și creșterea veniturilor prin îmbunătățirea capacitații tehnice și de management a membrilor acestora.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Domeniul de acțiune al măsurii îl constituie încurajarea înființării și funcționării administrative a grupurilor de producători, recunoscute în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare, ceea ce va conduce la:

- a) Adaptarea producției la cerințele și exigențele pieței;
- b) Asigurarea comercializării în comun a produselor, inclusiv pregătirea pentru vânzare, centralizarea vânzării și distribuția produselor cu ridicata;
- c) Creșterea valorii adăugate a producției obținute în comun și o mai bună gestionare economică a resurselor și rezultatelor obținute;
- d) Stabilirea unor reguli comune în ceea ce privește informațiile asupra producției, în special cu privire la cantitate, calitate și tipul ofertei, acordându-se o atenție deosebită produselor obținute în cantități corespunzătoare pentru industria prelucrătoare și pentru rețeaua de comercializare.

Prevederile acestei măsuri se aplică la nivelul întregului teritoriu al microregiunii.

Tipul sprijinului:

În cadrul acestei măsuri se acordă sprijin public nerambursabil de 100%.

Suma acordată prin această măsură se calculează anual în funcție de valoarea producției anuale comercializate de către grupul de producători recunoscut.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari :

Sprijinul se acordă pentru grupurile de producători recunoscute conform legislației naționale în vigoare, pentru următoarele categorii:

1. Sectorul agricol:

- ❖ culturi de câmp (cereale, oleaginoase, culturi proteice, tehnice, culturi rădăcinoase);

- ❖ horticultura (flori, plante ornamentale);
- ❖ viticultura (vita de vie pentru vin);
- ❖ creșterea animalelor pentru lapte;
- ❖ creșterea animalelor (excluzând laptele);
- ❖ granivore (porci și pasări);
- ❖ mixt (creșterea animalelor pentru lapte și carne/culturi vegetale și creșterea animalelor).

2.Sectorul forestier:

- ❖ produse lemnoase;
- ❖ produse nelemnoase.

Schema de sprijin pentru grupurile de producători este următoarea:

- Rate anuale acordate în primii 3 ani de la data recunoașterii grupului de producatori;
- Sprijinul va fi calculat pe baza producției comercializate anual de catre grupul de producători, astfel:

- a) 5%, 5%, 2,5% din valoarea producției comercializate de până la 200000 Euro pentru primul, al doilea, al treilea an;
- b) 2,5%, 2,5%, 2,0%, pentru valoarea producției comercializate care depășește 200000 Euro pentru primul, al doilea, al treilea an;

- Sprijinul nu va putea depăși următoarele plafoane:

10.000 Euro Anul I

10.000 Euro Anul II

5.500 Euro- Anul III

Plata primei rate va fi făcută la un an, după data la care grupul de producatori este recunoscut.

Plata se va face în urma verificării respectării condițiilor inițiale de recunoaștere a grupului de producători, pe baza facturilor pentru producția vândută înregistrată și calculată după un an de la recunoașterea grupului.

Definirea beneficiarilor

Grupuri de producători recunoscute oficial începând cu 1 ianuarie 2007 până la 31 decembrie 2013, conform prevederilor legislației în vigoare.

Se exclud de la finanțare grupurile de producatori, recunoscute preliminar, cele care au primit sprijin prin Programul SAPARD sau de la bugetul național, precum și organizațiile de producatori din sectorul legume-fructe care beneficiază de sprijin prin Regulamentul CE 2200/1996, precum și

organizațiile de producători de hamei.

Criterii de selecție locală:

1. Să fie persoană juridică înființată la inițiativa producătorilor agricoli și forestieri, cu scopul de a comercializa în comun produsele agricole și silvice ale membrilor, urmărind realizarea următoarelor obiective:

- a. planificarea și modificarea producției conform cererii pieței, în special conform condițiilor de calitate și cantitate;
- b. promovarea concentrării ofertei și plasarea pe piață a produselor obținute de membrii săi;
- c. reducerea costurilor de producție și stabilirea prețurilor la producător;
- d. promovarea utilizării practicilor de cultivare, a tehnicilor de producție și gestiune a deșeurilor care să nu dăuneze mediului înconjurător, în special pentru protecția calității apelor, a solului și a peisajului natural, precum și menținerea și/sau promovarea biodiversității;
- e. membrii să fie cel puțin 50% tineri;
- f. să introducă practici inovative și produse noi;

2. alte condiții:

- grupul de producători este format din cel puțin 5 membri ferme de semi-subzistență;
- să comercializeze cel puțin 75% din producția proprie prin intermediul grupului de producători;
- dovedește prin evidența contabilă o valoare minimă a producției comercializate, pentru grupa de produs pentru care solicită recunoașterea, de cel puțin 10.000 Euro, echivalent în lei;
- deține un sistem centralizat de contabilitate, facturare, înregistrare și urmărire cantitativă, calitativă și valorică a producției membrilor;
- membrii grupului de producători au obligația de a plăti contribuțiile financiare prevăzute în actul constitutiv pentru înființarea și funcționarea grupului de producători.

3. să aibă prevăzute în Actul constitutiv sau în Statut obligațiile membrilor și ale grupului de producători;

4. să dispună de organe de conducere și mijloace tehnice care să-i permită să asigure managementul comercial și financiar pentru funcționarea grupului de producători;

5. să dețină Diploma de formare profesională prin măsura 111;

Sectoare vizate:

Sprejiniul se acordă pentru grupurile de producători recunoscute conform legislației naționale în vigoare, pentru următoarele categorii:

1.Sectorul agricol:

- culturi de câmp (cereale, oleaginoase, culturi proteice, tehnice, culturi rădăcinoase câmp);
- horticultura (flori, plante ornamentale);
- viticultura (vița de vie pentru vin);
- creșterea animalelor pentru lapte;
- creșterea animalelor (excluzând laptele);
- mixt (creșterea animalelor pentru lapte și carne/culturi vegetale și creșterea animalelor).

2.Sectorul forestier:

- produse lemnoase;
- produse nelemnoase.

Indicatori

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013 -2015
Realizare	Număr total de grupuri de producători sprijinite din care pentru:	2
	Împărțit în funcție de tipul de sector agricol:	
	• Sectorul vegetal - culturi de câmp - horticultura	1
	- viticultura	
Rezultat	• Sectorul de creștere a animalelor - creșterea animalelor pentru lapte - creșterea animalelor (excluzând laptele)	1
	- granivore (porci și păsări)	
	Număr de ferme de semi-subzistență membre în grupurile de producători, intrate pe piață	1
Impact	Creșterea valorii adăugate a fermelor membre	50000 euro
	Creșterea productivității	8%

Sinergia cu alte măsuri

Sprijinul acordat în cadrul acestei măsuri este complementar sprijinului acordat prin alte măsuri din cadrul Axei I (Măsura 111 „Formare profesională, informare și difuzare de cunoștințe”, 121 “Modernizarea exploatațiilor agricole”, 123 “Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”, 125 “Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii”, 141 „Sprijinirea fermelor agricole de semi-subsistență”, 143 „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanța pentru agricultori”), Axei II, Axei III

Complementaritatea cu alte programe:

Locale:

- Strategiile comunelor
- Planul de dezvoltare Regionala 2007-2013

Europene:

Criteriile și regulile administrative elaborate vor avea în vedere ca activitățile care beneficiază în mod excepțional de sprijin pentru dezvoltarea rurală, să nu fie sprijinite și prin alte instrumente conform Planurilor de sprijin prevăzute în art. 2, alin.2 și Anexa 1 a Regulamentului (CE) nr.1974/2006. Se exclud de la sprijinul acordat prin această măsură Organizațiile de Producători Legume-Fruite și Hamei care beneficiază de sprijin prin Pilonul I.

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională): 100%

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
2	25.250	50.500	40.400	10.100	0

Măsura -313- Încurajarea activităților turistice

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Susținerea infrastructurii și a serviciilor turistice este necesară din doua motive: unul pentru crearea și promovarea unui turism competitiv în spațiul rural, iar cel de-al doilea pentru înființarea unor rețele locale de promovare și furnizare a acestor servicii, cu implicarea activă a populației rurale, în special a femeilor și a tinerilor.

Turismul rural, mai mult decât alte tipuri de turism, este orientat spre auto-conservare astfel încât dezvoltarea acestuia să nu aibă un impact negativ asupra mediului. Tocmai din acest motiv, sprijinul acțiunilor din aceasta măsură, vizează prioritar respectarea și promovarea principiilor de dezvoltare durabilă. În acest context, extinderea ariei ofertei specifice, stimularea zonelor cu potențial turistic ridicat va fi atent monitorizată, în timp ce, vor fi respectate în mod obligatoriu, măsurile de protejare a mediului.

Teritoriul microregiunii Someș - Codru este dominat de culmi alungite sau conice, cu o largă deschidere spre Câmpia Someșului, impresionând prin frumusețea peisajului pe care-l cuprinde. Cea mai mare parte a microregiunii este zonă de deal, acestea fiind acoperite cu păduri. Caracteristic sunt pădurile de salcâm, fag, stejar și plop.

Culmea-Zona Codrului (vârful Codrului, în denumirea locală) face parte din relieful de măguri-resturi ale munților cristalini în formațiunile terțiare. Piemontul Codrului aflat la poalele masivului cristalin al Culmii Codrului este constituit dintr-o zonă de dealuri piemontane, brăzdate de ape curgătoare, formate dintr-o intercație de nisipuri, pietrișuri, argile și morne; parte din aceste dealuri sunt împădurite sau acoperite cu pajiști naturale, altele cu pajiști de cultură și plantații pomicole. Versantul Nordic al Culmii Codrului este drenat de Râul Homorod și afluenții săi pe o lungime de 30 de km. Pădurile de cer localizate pe Culmea Codrului ating prin pădurea Baltoasa - Viile Satu Mare limita nordică de răspândire în țara noastră a acestui element termofil.

Zona este străbătută de râul Someș, fiind cel mai mare râu din microregiune, totodată și principala arteră de apă. Din hidrografia microregiunii mai fac parte râul Homoroade și pârâul Lipot. Singurul lac este lacul Oțeloia, existând și câteva brațe moarte ale Someșului precum și lacurile artificiale de la Apa și Iojib .

Recunoscută ca a doua zonă etnografică a județului, zona Codru își are denumirea de la

pădurile de fag și de stejar existente aici până spre sfârșitul secolului trecut.

Creația materială și spiritual a acestei zone se face remarcată îndeosebi prin arhitectura populară. Aici întâlnim originale șuri de dimensiuni monumentale, cu porți decorate prin traforaj în relief cu elemente geometrice, florale, zoomorfe și antropomorfe.

Dintre dansurile specifice acestei zone remarcabile sunt: Românescul, Codrenescul, Scuturatul, Ardeleana și Bătrânescul, dansuri dificile și spectaculoase.

Elementele etnografice specifice se fac cunoscute prin —Festivalul anual al folclorului codrenesc, care are loc la sfârșitul lunii august, într-un pitoresc decor natural din pădurea Oțeloia.

- Existența unor obiective atractive pentru turiști:

- ✓ Muzeul Lipau
- ✓ Conacul Boszormeny
- ✓ Castelul medieval din Medieșu Aurit
- ✓ Ruinele cetății lui Pinte
- ✓ Mănăstirea de la Măriuş
- ✓ Casa memoriala Vasile Lucaciu
- ✓ Cuptoarele dacice de la Medieșu Aurit
- ✓ Muzeul etnografic Cărășeu
- ✓ Festivalul folcloric de la Oțeloia

Este de remarcat faptul că **turismul ca și activitate a operatorilor economici din microregiune este aproape inexistent**, în ciuda potențialului mare de dezvoltare a agroturismului în zonă. Nu există decât puține structuri de cazare și câteva societăți comerciale care oferă servicii turistice.

Obiectivul general

Dezvoltarea activităților turistice în microregiune care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Obiective specifice

- Crearea și menținerea locurilor de muncă prin activități de turism, în special pentru tineri și femei;
- Creșterea valorii adăugate în activități de turism;
- Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice;
- Creșterea numărului de turiști și a duratei vizitelor.

Obiective operaționale

- Dezvoltarea serviciilor turistice și a agroturismului prin valorificarea potențialului natural, al tradițiilor și obiceiurilor locale și încurajarea unor noi forme de turism;
- Crearea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scara mică;
- Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;
- Crearea facilitatilor recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Sprijinul prin acesta măsura vizează investiții în spațiul rural:

- a) Investiții în infrastructura de primire turistică;
- b) Investiții în activități recreaționale;
- c) Investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.;
- d) Dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

Pentru componenta a):

- ❖ Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice (structuri agroturistice) având până la 8 camere:
  - ✚ Pentru investițiile în agro-turism structura de primire turistică, nivelul de confort și calitate a serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum 1 margareta.
- De asemenea, vor fi susținute investițiile de racordare la utilitățile publice, achiziționarea de echipamente de **producere a energiei din alte surse regenerabile decât bio-combustibilii, ca parte componentă a proiectelor.**

Pentru componenta b)

- ❖ Investiții private în infrastructura turistică de agrement independentă sau dependență de structură de primire turistică precum spații de campare, amenajări de stranduri și piscine, achiziționare de mijloace de transport tradiționale pentru plimbari, trasee pentru echitație inclusiv prima achiziție de cai în scop turistic (cu excepția celor pentru curse și competiții) și asigurarea adăposturilor acestora (ca parte componentă a proiectului), rafting etc.

Pentru componenta c)

- ❖ Construirea, modernizarea și dotarea centrelor locale de informare în scopul promovării, prezentării și vizitării turistice;

- ❖ Dezvoltarea de sisteme electronice locale de rezervare pentru structurile de primire turistice din spațiul rural, conectate la sistemele regionale și naționale;
- ❖ Amenajarea de marcaje turistice, refugii turistice de utilitate publică etc.;
- ❖ Investiții legate de înființarea și amenajarea de trasee tematice (ex: “drumul pălincii, „al olăritului”, „cioplitorilor în lemn” etc.).

Pentru componență d):

- ❖ Elaborare de materiale promoționale precum prima editare a materialelor în scopul promovării acțiunilor turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare etc.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari :

Publici: comunele prin reprezentanții lor legali

Privati: micro-intreprinderi, persoane fizice care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca micro-întreprindere, ONG-uri

Criterii de selecție locală

Pentru componența a), b) :

- Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similar în ultimii 3 ani;
- Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de munca/20.000 Euro investiții;
- Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: **a), b), c)** sau **d)**;
- Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfasurării activității turistice;
- Proiecte care prevăd prin activitatea propusă pastrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice;
- Proiecte de investiții în agro-turism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1 și care dețin ferme de semi-subzistentă;
- Proiecte care promovează acțiuni inovative și produse noi;

- Sa dețină diploma de formare profesională.

Pentru componentele c) și d):

- Proiectele care acopera o zonă omogenă alcătuită din cel puțin 3 comune ;
- Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale.

Propuneri de proiecte inovative:

✓ **Trasee turistice:**

- “Cu barca pe Someș” - amenajarea unui traseu navigabil, recreațional
- “Pe urmele stramoșilor” – amenajarea unui traseu de vizitare a principalelor obiective istorice din zona: castele, case memoriale

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013-2015
Realizare	Numărul de noi activități turistice sprijinite	4
	Numărul de noi activități turistice sprijinite conduse de tineri	4
	Numărul de noi activități turistice sprijinite care folosesc energia regenerabilă	3
	Beneficiarii promovează acțiuni inovative	3
Rezultat	Creșterea valorii adăugate brute non-agricole în investițiile sprijinite (Euro)	470588
	Numărul brut de locuri de muncă create împărțit pe categorii de gen și vârstă	16
Impact	Creșterea economică (Euro)	470588
	din care contribuția Măsurii 313	470588

Sinergia cu alte măsuri

Prin măsura 111” Formare profesionala (training), informare și difuzare de cunostinte” și 143 – „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru fermieri” se asigură nivelul de cunoaștere, informare, educație a persoanelor care lucrează în domeniul turismului precum și calificarea necesară.

Prin măsura 121 “Modernizarea exploatațiilor agricole” și 112 “ Instalarea tinerilor fermieri” se asigură exploatațiile necesare pentru aplicațiile în agro-turism. Prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică de apă/apa uzată, precum și infrastructura recreațională de utilitate publică pentru populația rurală.

Complementaritatea cu alte programe

Locale:

- Strategiile comunelor
- Planul de dezvoltare Regională 2007-2013

Naționale:

Schema de ajutor de minimis gestionată de Ministerul Finanțelor prin care se finanțează construcția de structuri turistice

Europene:

FEDR vizează:

- Investiții în infrastructura turistică în spațiul urban;
- Investiții în infrastructura turistică în stațiunile balneo-climaterice indiferent de teritoriu **rural sau urban;**
- Centrele **naționale** de promovare turistică;
- Investiții în infrastructura la **scară mare** în spațiul rural,

POS DRU: Investițiile susținute prin Măsura 313 din PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din mediul rural, în special a acelor care provin din agricultura de subzistență.

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :
  - Pentru **investițiile în interes public negeneratoare de profit**, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de **pâna la 100%** din totalul cheltuielilor eligibile.
  - Pentru **investițiile generatoare de profit**, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de pâna la:

85% din totalul cheltuielilor eligibile în cazul proiectelor de investiții în agro-turism și activități recreative

Euro

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
4	117.647	470.588	320.000	80.000	70.588

Măsura 322- Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii lor, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

Dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Pe viitor zonele rurale trebuie să poată concura efectiv în atragerea de investiții, asigurând totodată și furnizarea unor condiții de viață adecvate și servicii sociale necesare comunității.

Renovarea și dezvoltarea satelor din microregiune se va axa pe următoarele direcții:

1. Servicii pentru comunitatea rurală;

2. Menținerea și păstrarea moștenirii rurale și a identității culturale

Infrastructura fizică de bază este slab dezvoltată, în majoritatea comunelor fiind una dintre cauzele care limitează dezvoltarea serviciilor de bază în spațiul rural (facilități culturale, recreative, de îngrijire a copiilor și bătrânilor, servicii de transport public etc). În majoritatea comunelor și satelor, acestea sunt **slab dezvoltate** sau în unele cazuri, **aproape inexistente**.

- Colectarea selectivă a deșeurilor și gunoaielor inexistentă;
- Mentalitatea față de protecția mediului este de indiferență;
- Educația ecologică este superficială;

În ceea ce privește serviciile sociale, acestea sunt furnizate unor categorii defavorizate de către autoritățile publice locale sub formă de sprijin material sau financiar.

Există nevoi de servicii sociale, în special de îngrijire, adresate în principal persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice care au rămas singure ca urmare a plecării copiilor în străinătate și copiilor care au rămas în îngrijirea bunicii.

- Serviciile acordate (asistentă medicală, socială) sunt afectate de bugetul insuficient, iar sistemul de ajutor social nu incurajează reintegrarea activă.
- Datorită fenomenului migrării populației active în străinătate, mulți copii au rămas în comună cu bunicii.
- Societatea civilă insuficient implicată.
- ONG-uri foarte puține și slab dezvoltate.
- Informare insuficientă cu privire la fonduri sociale .

Spațiile recreative (locuri de joacă pentru copii, parcuri, piste de biciclete, terenuri de sport) sunt de asemenea slab dezvoltate.

- .Neînțelegerea avantajelor și beneficiilor oferite de structurile de tip ONG pentru dezvoltarea unor activități de interes local .
- Neimplicarea comunității locale în activități comunitare; cetățenii așteaptă în continuare rezolvarea unor probleme locale de la autoritățile publice .

Menținerea și păstrarea moștenirii rurale și a identității culturale

În spațiul rural, activitatea culturală este organizată în jurul caminului/centrului cultural al comunei/satului. **Majoritatea caminilor culturale**, caselor de cultură și a altor asezăminte culturale, monumete istorice se află într-o stare **continuă de degradare**, neputând oferi astfel, servicii culturale populației rurale, aspect ce se răsfrânge și asupra situației educaționale a acesteia.

Pe fondul **lipsei de mijloace financiare**, numeroase **asezăminte culturale** , din spațiul rural nu și-au mai putut desfășura activitatea din cauza **stării înaintate de degradare**.

Obiectivul general al măsurii vizează îmbunătățirea condițiilor de viață pentru populație, asigurarea accesului la serviciile de baza și protejarea moștenirii culturale și naturale din spațiul rural în vederea realizării unei dezvoltări durabile.

Obiectivul specific vizează creșterea numărului de locuitori din zonele rurale care beneficiază de servicii îmbunătățite.

Obiectivele operaționale ale acestei măsuri vizează:

- Îmbunătățirea accesului la serviciile publice de bază pentru populația rurală;
- Creșterea numărului de sate renovate;
- Creșterea numărului de obiective de patrimoniu din spațiul rural sprijinite.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Sprijinul pentru aceasta măsură vizează investiții în spațiul rural pentru:

- 1. Crearea și dezvoltarea serviciilor publice de bază pentru populația rurală;**
- 2. Menținerea și păstrarea moștenirii rurale și a identității culturale**

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor

- Investiții în Centre de colectare pentru deșeuri și dotarea cu echipamente de gestionare a deșeurilor.
- Înființarea, amenajarea **spațiilor publice de recreere** pentru populația rurală (parcuri, spații de joacă pentru copii, terenuri de sport, piste de biciclete);
- Prima înființare și dotarea infrastructurii aferente serviciilor sociale precum centrele de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale;
- Achiziționarea de microbuze care să asigure transportul public pentru comunitatea locală în zonele unde o astfel de investiție nu este atractivă pentru companiile private dar care este indispensabilă pentru comunitate și vine în sprijinul rezolvării unei importante nevoi sociale inclusiv construirea de stații de autobuz;
- Investiții de renovare, modernizarea și dotarea aferentă a asezămintelor culturale,
- Restaurarea, consolidarea și conservarea obiectivelor de patrimoniu cultural - grupa B și natural din spațiul rural (peșteri, arbori seculari, cascade etc.);
- Achiziționare de echipamente pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural.

Beneficiari :

Tipuri de beneficiari :

Publici: Comunele prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare;

Privati: persoane fizice și persoane juridice, care dețin în proprietate sau administrează obiective de patrimoniu cultural/natural de interes local, ONG-uri, unități de cult

Intensitatea sprijinului

Sprijinul public (comunitar și național) acordat în cadrul acestei măsuri va fi:

a) de până la 100% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit

b) de până la 85% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit.

Volumul sprijinului nu poate depăși plafonul de 200.000 Euro/beneficiar pentru o perioadă de minim 3 ani fiscali conform regulii „de minimis” .

Criterii de selecție locală

- Localitățile rurale care nu au mai primit anterior sprijin comunitar pentru o investiție similară;
- Proiecte de investiții în infrastructura socială;
- Proiectele care promovează investiții în scopul conservării specificului local și a moștenirii culturale;
- Proiectele care acoperă/se derulează pe teritoriul mai multor comune din teritoriu, promovând acțiunile de cooperare;
- Proiecte care introduce acțiuni inovative ;
- Proiecte care prevăd măsuri de protecția mediului;

Propuneri de proiecte:

- ✓ Amenajarea **Muzeului Țării Codrului** (în apropierea mănăstirii Măriuş)
- ✓ **Muzeu viu** - restaurarea și expunerea pentru populație a caselor tradiționale, care să ofere vizitatorilor posibilitatea de a vedea cum se trăiește, cum se gătește într-o astfel de casă;

Sinergia cu alte măsuri

Prin Măsura 313 (PNDR – Axa 3) sunt susținute investițiile în infrastructura recreațională ca investiții private dependente sau independente de structura de primire turistică, în timp ce prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică recreațională ce deservește locuitorii comunei unde o astfel de investiție are loc.

Complementaritatea cu alte programe

Locale:

- Stategiile comunelor
- Planul de dezvoltare Regională 2007-2013

Nationale:

Prin Programul Național de Reabilitare a Asezămintelor Culturale vor fi finanțate

investițiile noi (construcție și dotare) pentru asezăminte culturale din spațiul rural

- Prin PNDR (Măsura 322 “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”, Axa 3) se va sprijini reabilitarea, modernizarea și dotarea asezămintelor culturale existente în spațiul rural.

Europene:

FEDR și FC

- În ceea ce privește managementul deșeurilor în perioada 2007-2013 prin FEDR și FC (POS Mediu) vor fi susținute investițiile de dezvoltare a sistemelor de management integrat la nivel de județ care vor acoperi de asemenea și localitățile rurale din județele care intra sub incidența POS Mediu și sunt anexate în acest program;
- FEADR (Măsura 322, Axa 3 PNDR) va susține investițiile în stațiile de transfer pentru deșeuri și în echipament de gestionare al acestora în localitățile rurale din alte județe decât cele susținute prin POS Mediu, cu respectarea Planurilor Regionale de Gestionare a Deșeurilor
- FEADR (PNDR – Axa 3) va sprijini patrimoniul cultural local din mediul rural – grupa B
- FEDR (POR) va sprijini:
  - patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național - grupa A
  - patrimoniul cultural local din mediul urban - grupa B.
- FEADR (PNDR Axa 3) va susține prima înființare și dotarea infrastructurii aferente serviciilor sociale precum centre de îngrijire copii, bătrâni și persoane cu nevoi speciale și investiții noi în grădinițe pentru copii din spațiul rural;
- FEDR (POR) va susține reabilitarea infrastructurii existente.

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013-2015
Realizare	Număr de proiecte sprijinite	6
	Numărul de noi activități sprijinite conduse de tineri	2
	Numărul de noi activități sprijinite care folosesc	

	energia regenerabilă sau promoveaza alte măsuri de protecția mediului	4
	Beneficiarii promovează acțiuni inovative	2
Rezultat	Populația din mediul rural ce beneficiaza de servicii îmbunătățite (mii persoane)	30000
Impact	Cresterea economica (Euro) din care contribuția Măsurii 322	600000
	Crearea de locuri de muncă din care contribuția Măsurii	20 20

Finantare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) :
  - a) **de pâna la 100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit,
  - b) **de pâna la 85% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele generatoare de profit.

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
6	100.000	600.000	480.000	120.000	0

Măsura -312- Sprijin pentru crearea și dezvoltarea de micro -întreprinderi

Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :

Sprijinul vizat prin aceasta măsură se adresează micro-întreprinderilor, precum și locuitorilor din spațiul rural care doresc să desfășoare o activitate economică devenind antreprenori. O atenție deosebită se va acorda femeilor din spațiul rural, dat fiind faptul că datele statistice arată că acestea dezvoltă afaceri într-un număr mult mai redus decât bărbații.

În același timp, tinerii reprezintă categoria cea mai afectată de șomaj, și care manifestă tendința cea mai mare de a pleca spre mediul urban și peste granițe.

Totodată, activitățile meșteșugărești și alte activități tradiționale ce sunt indeletniciri ale locuitorilor din spațiul rural, tind să fie din ce în ce mai puțin practicate, în special de către generația tânără.

Astfel, sunt vizate crearea și dezvoltarea micro-întreprinderilor care promovează meseriile tradiționale precum meșteșugurile și care pot contribui la creșterea numărului locurilor de muncă, precum și la perpetuarea acestor activități care dau specificul, dar și valoarea spațiului rural românesc.

În microregiunea Someș - Codru industria locală este foarte slab dezvoltată, iar activitățile non-agricole sunt reprezentate de exploatarea nisipului ca unități mai importante, construcții și alte nuclee de producție axate în special pe domeniul serviciilor de tâmplărie, binale, reparații auto, etc. constituite în SRL-uri sau AF-uri ori PF. Există un număr extrem de restrâns de firme locale care desfășoară activități productive prin care se valorifică anumite resurse locale.

În ceea ce privește **prestările de servicii**, acestea se axează pe mici ateliere de tâmplărie, dulgherie, fierarie; se desfășoară și activități în domeniul transportului de marfă și persoane.

Serviciile pentru agricultură sunt dezvoltate la un nivel foarte scăzut. Irigațiile sunt utilizate la o scară foarte mică, iar serviciile de mecanizare se limitează la reparația unor echipamente cu grad avansat de uzură.

Serviciile de consultanță agricolă sunt dezvoltate la nivelul fiecărei primării, dar sunt ineficiente și nu prezintă un interes real pentru populație.

Inexistența unor activități de sprijinire a dezvoltării și încurajării spiritului antreprenorial, lipsa unor centre de îndrumare și consiliere pentru începerea unor activități antreprenoriale, cunoștințe insuficiente legate de elaborarea și administrarea proiectelor finanțate din fonduri europene au condus la slaba dezvoltare a activităților productive.

Obiectiv general: dezvoltarea durabilă a economiei rurale prin încurajarea activităților non-agricole, în scopul creșterii numărului de locuri de muncă și a veniturilor adiționale.

Obiectivele specifice se referă la:

1. Crearea și menținerea locurilor de muncă în spațiul rural;
2. Creșterea valorii adăugate în activități non-agricole;
3. Crearea și diversificarea serviciilor pentru populația rurală prestate de către micro-întreprinderi.

Obiectivele operaționale se referă la:

1. Crearea de micro-întreprinderi precum și dezvoltarea celor existente în sectorul non-agricol în spațiul rural;
2. Încurajarea inițiativelor de afaceri promovate, în special de către tineri și femei;
3. Încurajarea activităților meșteșugărești și a altor activități tradiționale;
4. Reducerea gradului de dependență față de agricultură.

Descrierea intervenției – domeniul de acoperire al măsurii :

Aceasta măsură urmărește sprijinul activităților non-agricole din spațiul rural prin intermediul dezvoltării microîntreprinderilor atât nou create cât și existente.

În cadrul Măsurii 312 se pot realiza următoarele tipuri de investiții:

1. Investiții în activități non-agricole productive cum ar fi:

- ❖ Industria ușoară (articole de pielărie, încălțăminte lână, blană, tricotaje, produse de uz gospodăresc, produse odorizante etc.);
- ❖ În activități de procesare industrială a produselor lemnoase – începând de la stadiul de cherestea (ex. mobilă);
- ❖ Mecanică fină, asamblare mașini, unelte și obiecte casnice, producerea de ambalaje etc.

2. Investiții pentru dezvoltarea activităților meșteșugărești, de artizanat și a altor activități tradiționale non-agricole cu specific local (prelucrarea fierului, lânii, olăritul, brodatul, confecționare instrumente muzicale tradiționale etc.), precum și marketingul acestora (mici magazine de desfacere a propriilor produse obținute din aceste activități).

3. Servicii pentru populația rurală cum ar fi:

- a. Servicii de croitorie, frizerie, cizmărie;
- b. Servicii de conectare și difuzare internet;
- c. Servicii de mecanizare, transport (altele decât achiziția mijloacelor de transport) protecție

fitosanitară, însămânțare artificială a animalelor, servicii sanitar-veterinare;

d. Servicii reparații mașini, unelte și obiecte casnice.

4. Investiții în producerea de energie regenerabilă

- ❖ Achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât biocombustibili.

Prin Măsura 312 intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi **de până** la 85% din totalul cheltuielilor eligibile

Valoarea minimă eligibilă al unui proiect este de 5.000 Euro.

Beneficiari :

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 312:

- **Micro-întreprinderile** așa cum sunt definite în Recomandarea Comisiei (CE) nr. 361/ 2003 și în legislația națională în vigoare;
- **Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici)** - care se vor angaja că până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca microîntreprinderi;

Tipuri de beneficiari :

Privați: micro-intreprinderi și persoane fizice.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor:

Tip de acțiuni eligibile :

- **Investiții corporale** (construcția, modernizarea, extinderea clădirilor în scop productiv – pentru efectuarea activității vizate de proiect- precum și construcția de clădiri pentru marketingul produselor proprii; dotarea aferentă cu echipamente, utilaje etc., inclusiv achiziționarea în leasing a acestora);
- **Investiții necorporale** (software, patente, licențe etc.), inclusiv achiziționarea în leasing a acestora.

Criterii de selecție locală

- Aplicantul nu a mai primit fonduri comunitare pentru activități similare în ultimii 3 ani;
- Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de munca/20.000 Euro investiți;
- Proiectele care promovează activități mestesugarești, de artizanat;
- Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectelor;
- Start-up-uri (micro-întreprinderi nou înființate);

- Proiecte care introduce acțiuni inovative;
- Proiecte care promoveaza măsuri de protecția mediului.

Propuneri de acțiuni inovative:

Centru de meșteșuguri tradiționale – amenajarea și dotarea unor spații existente pentru a practica și promova meșteșugurile: confecționare costume populare specific zonei codrului, produse de artizanat.

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013-2015
Realizare	Numărul total de microintreprinderi sprijinite	4
	Numărul de noi activități sprijinite conduse de tineri	3
	Numărul de noi activități sprijinite care folosesc energia regenerabilă sau alte măsuri de protecția mediului	3
	Beneficiarii promovează acțiuni inovative	3
Rezultat	Numărul brut de locuri de muncă create	20
	Creșterea valorii adăugate brute non-agricole în investițiile sprijinite (Euro)	470588
Impact	Creșterea economică (Euro)	470588
	Din care contribuția Măsurii 312	470588

Sinergia cu alte masuri

Prin măsura 111” Formare profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe” și 143 – „Furnizarea de servicii de consiliere și consultanță pentru fermieri” se asigură nivelul de cunoaștere, informare, educație a persoanelor care lucrează în domeniul turismului precum și calificarea necesară.

Prin măsura 123 “Procesarea și marketingul produselor agricole și forestiere” se asigură materiile prime pentru anumite sectoare non agricole (fabricarea mobile și a altor produse din lemn). Prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică de apă/apa uzată, pentru populația rurală.

Prin măsura 121 “Modernizarea exploatațiilor agricole “ se asigură materia primă (plantele energetice) pentru producția de energie regenerabilă.

Complementaritatea cu alte programe

Locale:

- Stategiile comunelor
- Planul de dezvoltare Regională 2007-2013

Naționale:

Schema de ajutor de minimis gestionată de Ministerul Finanțelor prin care se finanțează toate activitățile productive ale microintreprinderilor cu excepția celor care procesează produse alimentare din Anexa 1 la Tratat.

Europene:

FEDR (POS-CCE) va sprijini întreprinderile (IMM-uri, intermediare și mari) care produc energie din **alte surse regenerabile ca activitate principală (exceptând** atât întreprinderile care procesează produse agricole listate în Anexa 1 la Tratat cât și micro-întreprinderile din spațiul rural).

FEDR (POS CCE) va sprijini:

_ Micro-întreprinderile *pentru start-up-urile de high tech și spin-off-urile inovative* de **pe întreg teritoriul țării,**

- FEDR (POR) va sprijini:

_ Micro-întreprinderile **din spațiul urban.**

FSE (POS DRU):

Investițiile susținute prin Măsura 312 a PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din mediul rural, în special celor provenind din agricultura de subzistentă.

Finanțare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : 70% din totalul cheltuielilor eligibile

Euro

Nr. de proiecte prevazute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
4	117.647	470.588	320.000	80.000	70.588

Măsura 421-Implementarea proiectelor de cooperare**Obiectivul și raportul cu strategia de dezvoltare – miza intervenției :**

Cooperarea reprezintă lucrul în comun pentru atingerea unor scopuri comune.

În cadrul axei LEADER, cooperarea reprezintă o modalitate de a extinde experiențele locale pentru îmbunătățirea strategiilor locale, un mod de a avea acces la informații și idei noi, de a face schimb de experiență și de a învăța din experiența altor regiuni sau țări, pentru a stimula și sprijini inovația, pentru dobândire de competente și îmbunătățirea lor.

Prin intermediul acestei măsuri se vor finanța proiecte de cooperare transnațională (între România și alte state membre sau nu) și inter-teritorială (în cadrul României) între GAL-uri și alte grupuri/parteneriate, care funcționează după principiul LEADER.

Acțiunile de cooperare sunt eligibile atunci când cel puțin un partener reprezintă un GAL finanțat prin axa LEADER.

Aceste proiecte vor fi implementate sub responsabilitatea unui GAL coordonator.

Doar proiectele/acțiunile comune care corespund obiectivelor măsurilor din cele 3 axe (Axa 1, 2 și 3) ale FEADR vor fi eligibile pentru sprijin. Acțiunile comune pot avea ca obiectiv și construcția instituțională: schimb de experiență și bune practici privind dezvoltarea locală prin publicații comune, organizare de evenimente, proiecte de twinning (schimb de manageri de program și de personal) sau prin lucrări de dezvoltare comune sau coordonate în comun. Funcționarea unei structuri comune este cea mai integrată formă de cooperare.

Această măsură, va fi facilitată de sprijin metodologic care se va baza, în principal, pe rețeaua rurală din România și rețeaua europeană.

Responsabilitățile fiecărui partener vor fi detaliate în cadrul unui acord de cooperare, semnat de cele două GAL-uri implicate în proiect, care trebuie să conțină referințe la un buget general planificat, obiectivele proiectului, activitățile pe care doresc să le implementeze în comun în vederea realizării acestora, rolul fiecărui partener și participarea financiară finală a fiecărui partener în cadrul proiectului.

Acțiuni pentru atingerea obiectivelor

Principalele categorii de **cheltuieli eligibile**:

- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor de cooperare – organizare misiuni tehnice, întâlniri, seminarii, activități de traducere și interpretare, multiplicare documente;
- cheltuieli de investiții pentru implementarea proiectelor comune;
- cheltuieli pentru proiecte comune de instruire.

Cheltuieli neeligibile - simplul schimb de experiență neconcretizat

Criteria de eligibilitate

- parteneriatele reprezintă GAL-uri sau sunt organizate în conformitate cu abordarea LEADER;
- proiectele vor fi elaborate și implementate în comun;
- coordonatorul este un GAL finanțat prin axa LEADER;
- activitățile/proiectele să corespundă unei măsuri sau mai multor măsuri din FEADR

În ambele cazuri, prioritate vor avea proiectele de cooperare care:

- implica mai mult de două GAL-uri din România;
- implică un GAL din alt stat membru cu experiența Leader +;
- includ activități inovative;
- combină obiectivele din diferite axe ale PNDR;
- se adresează fermierilor de semi-subzistență;
- se adresează tinerilor din zona rurală;
- respectă normele de mediu;
- care urmăresc facilitarea implementării acelor măsuri din PNDR care vor avea ca beneficiari grupuri de producători, asociații, parteneriate, etc.

Criteria de selecție locală

a. **Parteneriatul**: tipul actorilor implicați, legăturile dintre responsabilii de proiect și GAL –

implicarea partenerilor locali în operațiunile prevăzute.

b. **Integrarea în strategia teritoriului:** integrarea în strategia teritorială, valoarea adăugată a proiectului, coordonarea cu alte acțiuni derulate, valorificarea experienței cooperării din afara teritoriului.

c. **Tipul de proiect:** Acțiuni comune concrete (mai mult decât o intenție și/sau un schimb de experiență).

d. **Aspecte tehnice:** fezabilitate tehnică, calendar, mecanismul de implementare, aspecte practice, metodologie și organizare, indicatori de monitorizare, managementul proiectului.

e. **Aspecte financiare:** buget realist și coerent, plan de finanțare, deviz, fezabilitate financiară, implicarea diversilor actori.;

f. **Actorii** implicate să fie în proporție de 30% tineri;

g. **Proiectele** să promoveze acțiuni inovative;

h. **Proiectele** vizate să promoveze măsuri de protecția mediului;

i. **Proiectele** să vizeze acțiuni de sprijin pentru ferme de semi-subzistență;

j. 30% din actorii implicate să fie beneficiați de un program sprijinit de GAL.

Propuneri de acțiuni inovative

- **Redescoperirea farmecului activităților tradiționale:** proiect de cooperare între 3 GAL-uri, respective GAL Someș Cosru și alte 2 GAL-uri din România
- **Satul Verde:** utilizarea energiei regenerabile în cadrul fermei, a pensiunilor, a gospodăriilor
- **Lumea văzută de pe bicicletă:** promovarea unor trasee ciclo-turistice între GAL Someș Codru și un GAL din Austria

Indicatori:

Tipul de indicator	Indicator	Ținta 2013-2015
Realizare	Numărul de proiecte de cooperare sprijinite	3
	-inter-teritorială	3
	Promovarea de acțiuni inovative	3
	Promovarea măsurilor de protecție a mediului	3
	Sprijinirea fermelor de semi-subzistență	2
	Numărul de proiecte de cooperare care	

	implică mai mult de două GAL-uri din România	1	
	Numărul de proiecte de cooperare care implică un GAL din UE cu experienta în LEADER+	1	
Rezultat	Numărul brut de locuri de muncă create	2	
Impact	Crearea de locuri de muncă suplimentare	2	

Finantare :

- Ajutorul public (FEADR + contribuție publică națională) : 100% din totalul cheltuielilor eligibile

Euro

Nr. de proiecte prevăzute	Cost total mediu	Estimarea costului total pe măsură	Contribuția FEADR - măsură	Contribuția publică națională	Contribuția privată
3	25.000	75.000	60.000	15.000	0

Măsura	Acțiuni inovative	Acțiuni de cooperare	Combină mai multe axe	Ferme de semisubzistență	Acțiuni promovate de tineri	Acțiuni pentru protecția mediului	Acțiuni ce implică asociații
111	20%		da	40%	90%	25%	10%
112	50%		da	100%	100%	50%	25%
121	25%		da	50%	70%	25%	50%
123	100%		da	100%	100%	50%	25%
141	36%		da	100%	72%	27%	18%
142	50%		da	70%	50%	50%	100%
312	30%		da	0%	100%	90%	0%
313	50%		da	50%	50%	50%	50%
322	60%		da	0%	33%	66%	0%
421	100%	da	da	66%	100%	100%	0%

PARTEA A – V – A: PARTENERIATUL

V.1 Prezentarea procesului de elaborare a Dosarului de Candidatură (parteneriatul care realizeaza Dosarul de candidatură - Planul de Dezvoltare Locală)

Grupul de Acțiune Locală al Microregiunii Someș Codru s-a constituit la initiativa a 7 reprezentanți ai teritoriului, respectiv primarii comunelor :

- Comuna Culciu
- Comuna Valea Vinului
- Comuna Barsau
- Comuna Apa
- Comuna Medieșu Aurit
- Comuna Crucisor
- Comuna Homoroade

Grupul de inițiativă a mobilizat alături de partenerii din primării și partenerii privați și ai societății civile care au semnat pentru adeziunea la GAL, respectiv un numar total de 22 parteneri din care 7 publici.

S-a constituit o echipă de management formată din experți interni și externi parteneriatului cu urmatoarele responsabilitati:

În cadrul activităților de informare și promovare, s-au realizat urmatoarele acțiuni:

- atragerea de participanți din grupurile țintă,
- diseminarea de materiale de informare,
- organizarea unei reuniuni a membrilor parteneriatului pentru stabilirea planului de promovare și animare a teritoriului,
- organizarea a 10 seminarii în regiune,

- Elaborarea conținutului materialelor informative și avizarea materialelor de informare.

Aceste acțiuni s-au realizat cu sprijinul celorlalți animatori și promotori ai GAL.

În cadrul procesului de elaborare a strategiei și a planului de dezvoltare locală, s-au realizat următoarele acțiuni:

- Organizarea unei reuniuni pentru alegerea liderului, și organizarea a 3 grupuri de lucru specializate pentru implicare în elaborarea strategiei;
- Consultarea opiniei publice;
- Organizarea a 3 întâlniri ale celor 3 grupuri de lucru;
- Elaborarea strategiei și planului de dezvoltare;
- Organizare dezbateri publică a proiectului de strategie și plan de dezvoltare locală cu sprijinul celorlalți membri ai parteneriatului;
- Organizarea întâlnirii grupurilor de lucru - pentru validarea propunerilor și elaborarea variantei finale a planului de dezvoltare locală;
- Seminar de prezentare a concluziilor planului de dezvoltare locală, cu sprijinul membrilor parteneriatului;

În cadrul activității de management al proiectului, au fost realizate:

- Organizarea de întâlniri periodice ale echipei de management;
- Elaborarea rapoartelor de activitate .

Acțiuni externalizate:

- designul și tipărirea materialelor informative;

Descrierea activitatilor

1. Activități de informare și promovare - acțiuni de informare, publicitate și diseminare pentru promovarea proiectului, a rezultatelor obținute, diseminarea de materiale, atragerea de participanți din grupurile țintă.

Grupul țintă a fost reprezentat de comunitățile locale din teritoriul vizat, iar tematica activităților de informare și promovare a constat în:

- prezentarea axei LEADER din cadrul PNDR și a proiectului;

- prezentarea inițiativei de constituire a unui GAL pentru elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare locală a teritoriului ;
- adresarea de invitații pentru a face parte ca membri din GAL.

Scopul final al acestor activități a fost:

- ✓ asigurarea unei vizibilități crescute a proiectului în comunitatile locale;
- ✓ mobilizarea și animarea teritoriului prin consultarea actorilor locali (autorități, societate civilă, locuitori) în ceea ce privește nevoile existente și viziunea privind perspectivele și prioritățile de dezvoltare locală;
- ✓ sensibilizarea actorilor locali și atragerea de noi membri.

Subactivități:

1.1 Organizarea unei reuniuni a membrilor parteneriatului - pentru a stabili un plan de promovare și animare;

1.2 Elaborarea conținutului și tipărirea de materiale informative: pliante, afișe și banere, broșuri;

1.3 Derularea unei campanii de informare și promovare a proiectului - s-a realizat prin:

- Marketing direct – distribuirea a minim 300 de scrisori și pliante în rândul comunităților locale prin intermediul poștei și/sau în cadrul unor instituții publice (scoală, unități sanitare, primarie etc.), în cadrul bisericii etc.
- Organizarea a 7 seminarii de prezentare a proiectului (câte unul în fiecare comună) cu invitarea autorităților locale și reprezentanților societății civile (pentru mobilizarea și sensibilizarea actorilor locali și atragere de noi membri).
- Diseminare broșură cu conținutul planului de dezvoltare locală (300 exemplare).

2 Activități în procesul elaborării strategiei și planului de dezvoltare locală

Grupul țintă pentru alegerea persoanelor resursă a fost reprezentat atât de comunitățile locale, cât și de experți interni și externi parteneriatului (consultanți cu expertiză în domeniul realizării de strategii de dezvoltare locală).

Scopul final a fost realizarea planului de dezvoltare locală în vederea depunerii dosarului de candidatură pentru selecția și autorizarea Grupului de acțiune locală al Microregiunii Someș Codru.

Subactivități:

2.1 Organizarea unei reuniuni a membrilor parteneriatului pentru alegerea liderului, identificarea persoanelor resursă cu care se va colabora (interne și externe parteneriatului) și organizarea a 3 grupuri de lucru specializate pentru implicare în elaborarea strategiei.

În urma consultării partenerilor, fost identificat Liderul, o persoană întreprinzătoare, spontană și creativă, bine cunoscută în zona și apreciată.

2.2 Consultarea opiniei publice pentru colectare de propuneri de dezvoltare locală, identificare priorități și idei de proiecte prin:

- transmiterea de chestionare;
- organizarea de seminarii în fiecare comună.

S-au organizat în fiecare din cele 7 comune, seminarii de prezentare a programului LEADER,. La aceste seminarii au participat: primari, consilieri locali, specialiști în agricultură, profesori, medici de familie, asistenți, preoți, reprezentanți ai unor ONG-uri locale, întreprinzători, fermieri și simpli cetățeni. La sfârșitul prezentării, au avut posibilitatea de a-și exprima opinia, de a veni cu idei și propuneri concrete. Au fost informate astfel peste 200 de persoane, din cele 7 comune, au fost culese propuneri concrete de proiecte și direcții de dezvoltare.

- organizarea de focus-grupuri în fiecare comună;
- organizarea de interviuri;

2.3 Organizarea de întâlniri a grupurilor de lucru

Au fost nominalizați specialiștii care au constituit cele 3 grupuri de lucru, în domeniile:

- ✓ agricultură, silvicultură și mediu,
- ✓ turism, meșteșuguri și alte activități non-agricole,
- ✓ social și cultural

Acestia au fost selectați din rândul reprezentanților instituțiilor publice, organizații de mediu, specialiști în economie, experți LEADER, în total câte 7 persoane în fiecare grup.

Întalnirile s-au efectuat pe trei nivele de consultare:

1. **Nivel tehnic** – specialiștii au realizat analiza teritoriului, analiza SWOT și au stabilit prioritățile și măsurile care au fost supuse opiniei partenerilor și opiniei publice spre consultare și completare .
2. **Nivel non-tehnic** - în urma consultării opiniei partenerilor și opiniei publice au fost completate datele inițiale și s-a stabilit draftul de strategie.
3. **Nivel de microregiune** - s-a supus dezbaterii publice la nivel de microregiune draftul de strategie care a fost completat cu observațiile din teritoriu.

La prima întâlnire a grupurilor de lucru – nivel tehnic a fost întreprinsă o analiză diagnostic a teritoriului, pornind de la fiecare localitate în parte, după care au fost identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților dar și a amenințărilor, respectiv analiza SWOT.

În baza acestor analize, au fost organizate în fiecare comună, focus-grupuri în scopul consultării opiniei publice, pentru colectarea de propuneri de dezvoltare locală, identificare priorități și idei de proiecte, în total câte 10 reprezentanți atât din mediul economic, societate civilă, reprezentanți ai UAT-urilor.

Investigarea s-a făcut și prin completarea unor chestionare, care au vizat problemele și nevoile economice, sociale, culturale și de protecția mediului pentru dezvoltarea durabilă a Microregiunii, propuneri de idei sau soluții, invitația de a se implica în aceste proiecte sau recomandarea unor persoane, firme, asociații, cooperative, care s-ar putea implica.

Probleme identificate:

- ✓ infrastructura de drumuri și canalizare deficitară,
- ✓ infrastructura medicală insuficientă sau inexistentă,
- ✓ lipsa unor servicii sociale,
- ✓ colectarea deșeurilor ineficientă,
- ✓ lipsa unor centre de informare și consiliere,

- ✓ pregătirea profesională neadaptată la cerințele pieței,
- ✓ lipsa fondurilor pentru dotarea cu utilaje și echipamente,
- ✓ inexistența unor centre de colectare și procesare,
- ✓ lipsa infrastructurii de turism,
- ✓ dispariția unor obiceiuri tradiționale.

Propuneri:

- construirea unor centre de procesare a fructelor;
- amenajarea unui centru de colectare și procesarea laptelui;
- înființarea unui centru de colectare și uscare a fructelor de pădure, ciuperci și plante medicinale;
- înființarea unor grupuri de producători;
- programe de instruire ;
- înființarea unui centru de informare, consiliere și sprijin în accesarea fondurilor europene;
- înființarea de ateliere mestesugărești;
- amenajarea de muzee tematice;
- amenajarea de trasee turistice;
- programe de promovare.

La a doua întâlnire - nivel non-tehnic de lucru, au fost centralizate și analizate ideile culese în cadrul focus-grupurilor, propunerile din chestionarele completate și structurate pe măsurile din PNDR, adaptate în funcție de prioritățile identificate în teritoriu.

Acestea au fost discutate cu reprezentanții AM județean și verificate dacă se încadrează în PNDR după care a fost transmis primariilor și celorlalți membri ai GAL, în vederea organizării unor dezbateri publice și colectarea a noi sugestii.

La a treia intilnire a grupurilor de lucru - nivel microregiune s-a realizat dezbateră P.D.L. În baza concluziilor prezentate de echipele de lucru, a fost elaborat proiectul Planului de Dezvoltare Locală.

Acesta a fost prezentat în cadrul unui seminar la care au participat reprezentanții întregii microregiuni, după care a fost adresat îndemnul de a veni cu idei și propuneri de îmbunătățire a lui. Au fost consemnate idei și propuneri de îmbunătățire, venite din partea celor prezenți.

Planul de Dezvoltare a fost completat cu noile propuneri și redactat în varianta finală. Acesta a fost transmis tuturor factorilor interesați pentru consultarea finală, inclusiv reprezentanților AM județean, după care în cadrul unui nou seminar a fost validată varianta finală.

2.4 Elaborarea candidaturii și rediscutarea acesteia cu reprezentanții AM-JUDEȚEAN;

2.5 Validarea dosarului de candidatură final de către parteneri.

3 Managementul proiectului

Echipa de implementare a proiectului a fost formată din echipa de management (1 manager de proiect, 1 asistent manager și 1 responsabil financiar) și experți interni și externi parteneriatului.

- Managerul de proiect a elaborat raportul inițial de implementare, monitorizarea implementării activităților conform graficului de activități și a supervizat gestionarea eficientă a resurselor financiare, materiale, informaționale și umane; a asigurat comunicarea cu ceilalți membri ai echipei de management și membrii parteneriatului.
- Asistentul manager asigură buna desfășurare a activităților.
- Responsabilul financiar a asigurat managementul financiar al proiectului monitorizează bugetul proiectului, asigură controlul costurilor;

Subactivități

3.1 Organizarea de întâlniri periodice ale echipei de management – pentru activități de coordonare, monitorizare, control, evaluare, raportare tehnică și financiară; au fost organizate întâlniri lunare.

3.2 Elaborarea rapoartelor periodice; echipa de management a elaborat raportul inițial, precum și raportul final.

3.3 Elaborarea unui plan de acțiune pentru implementarea strategiei.

Au fost consultați factorii cheie (instituționali, organizaționali, a comunității privind interesul și capacitatea de a implementa strategia). Au fost studiate reglementările locale, naționale și europene privind facilitarea implementării strategiei, au fost stabilite instrumentele de implementare.

Au fost analizate resursele umane, materiale și financiare în scopul implementării strategiei.

Resursele umane vor fi asigurate de compartimentul administrativ al GAL format din 5 membri cu atribuții prezentate pe larg în P.D.L. și structurile partenere care vor fi implicate în activitățile de implementare.

Structurile partenere – membrii Asociației – vor avea un rol activ în implementarea PDL al microregiunii Someș Vest, în primul rând pentru animarea teritoriului și informarea grupurilor țintă ale măsurilor PDL.

Din structura parteneriatului fac parte atât entități publice, cât și private, care reprezintă în mod echilibrat diferite categorii sociale (germani, femei, tineri), precum și reprezentanți ai grupurilor de producători, oameni de afaceri, consultanți, astfel încât să fie acoperite cât mai bine atât grupurile țintă ale acțiunilor din cadrul PDL, cât și domeniile vizate. Aceste aspecte au fost detaliate în cap. **2 Prezentarea parteneriatului decizional din PDL.**

Fiecare din comunele din componența teritoriului, prin instituțiile publice locale (primării, consilii locale), deține expertiza în gestionarea și implementarea de proiecte finanțate din diverse fonduri publice (europene și guvernamentale), inclusiv în cadrul PNDR.

Experții locali vor organiza pe plan local acțiuni de animare, sesiuni de informare și consiliere a comunității privind prioritățile de dezvoltare a microregiunii și posibilitățile de finanțare prin intermediul fondurilor alocate GAL.

Atât angajații GAL, cât și colaboratorii săi vor participa periodic la programe de instruire în domeniul LEADER și al mecanismelor de implementare, monitorizare, evaluare și control al proiectelor finanțate din fonduri europene.

De asemenea vor participa la acțiuni de cooperare, schimb de experiență și bune practici cu alte GAL-uri din vecinătate (județele Bihor, Bistrita Năsăud, Maramureș), precum și din Uniunea Europeană (Ungaria, Austria, Germania).

Descrierea resurselor materiale

Sediul administrativ al GAL-ului a fost stabilit în localitatea Valea Vinului, într-un spațiu pus la dispoziție de către Comuna Valea Vinului, cu o suprafață de 40 mp, în incinta clădirii primăriei. Acesta va fi dotat corespunzător cu mobilier, aparatură de birou și echipamente IT, după cum urmează:

- 2 calculatoare PC cu licențe Windows și Microsoft Office
- 1 telefon, 1 fax
- o conexiune INTERNET.

Pentru a asigura buna desfășurare a activităților proiectului, vor mai fi achiziționate echipamente IT (calculatoare, software) pentru întreg personalul angajat, precum și o multifuncțională. Acestea, vor contribui (alături de resursele umane și financiare) la implementarea acțiunilor din cadrul PDL al microregiunii Someș Codru.

Pentru derularea în bune condițiuni a activității de monitorizare va fi realizat un sistem informatic care va permite gestionarea informațiilor statistice, financiare, privind proiectele finanțate în cadrul măsurilor PDL.

A fost întocmit un buget pentru functionarea GAL în funcție de acțiunile identificate în acest scop:

- Informare-comunicare;
- Organizarea apelurilor pentru proiecte;
- Sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- Organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse

- Monitorizarea proiectelor, evidența, verificarea și analiza informațiilor statistice, întocmirea de rapoarte și analize cu privire la progresul implementării P.D.L.

Activitățile vor avea la bază un **manual de proceduri** care va fi întocmit de către un colectiv de experți cu experiență în implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate din fonduri europene și care va conține:

- Proceduri de evaluare și selecție a proiectelor depuse în cadrul apelurilor de proiecte;
- Proceduri de monitorizare, evaluare și control privind implementarea măsurilor conținute de PDL.

Au fost stabilite măsurile de informare și comunicare precum și metodologia de evaluare monitorizare și control pe baza unei metodologii de culegere și stocare date, folosind un set de indicatori prezentați pe larg în strategie și sintetic în tabelul de mai sus:

S-a stabilit pentru fiecare măsură un set de criterii de selecție locală în scopul prioritizării proiectelor și s-a stabilit următorul plan de implementare:

Activitate/subactivitate	Termen	Responsabil
<p>- Informare - comunicare</p> <p>1.Realizarea de materiale informative</p> <p>2.Realizarea unei baze de date GAL</p> <p>3.Activități de comunicare în parteneriat cu structurile teritoriale ale structurilor responsabile (AM-JUDETEAN, OJPDRP, CRPDRP)</p> <p>4.Scrisori de informare către potențialii beneficiari</p>	Permanent	GAL
<p>- Organizarea apelurilor pentru proiecte</p> <p>1.Verificarea conformitatii</p>	De trei ori pe an	GAL GAL

adminstrative și a eligibilitatii		AM-JUDETEAN și/sau CRPDRP
2.Controlul tehnico-economic al dosarelor		GAL
3.Decizie-selecția proiectelor		GAL
4.Notificarea către beneficiar		
- Srijinirea elaborării proiectelor	Permanent	GAL
- Monitorizare	Permanent	GAL și CRPDRP
- Plata	In funcție de Cererile de plăți	CRPDRP
- Control	Periodic	AM-JUDETEAN și CRPDRP
- Arhivare	Permanent	GAL

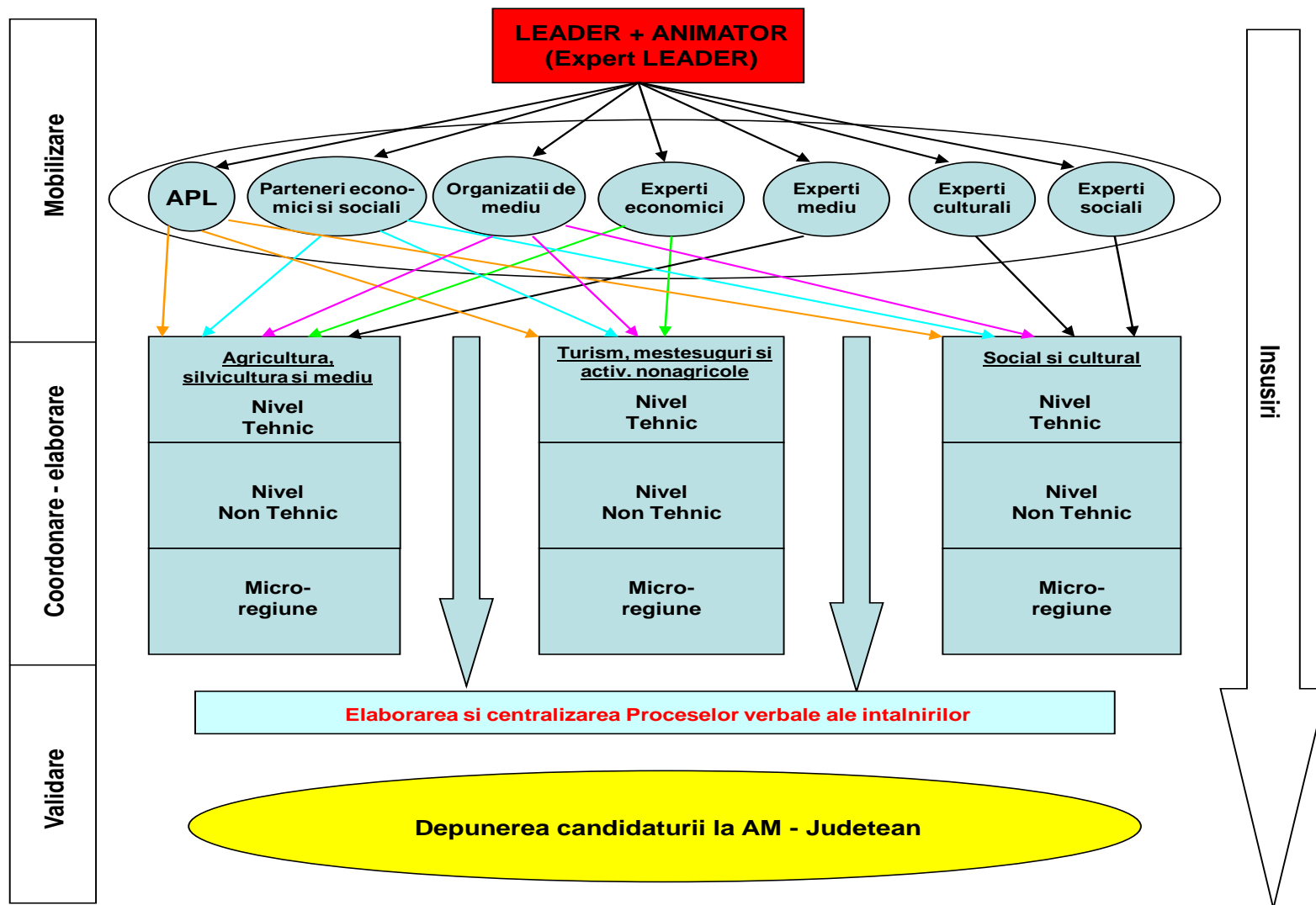
Rezultate asteptate

Activitati	Rezultate	Indicatori de evaluare
1. Activități de informare și promovare	Grad crescut de constientizare în rândul comunităților locale din cele 7 comune asupra FEADR, axei LEADER, a GAL și acțiunilor sale Parteneriat dezvoltat prin	1 plan de promovare și animare 1 anunț publicat în presa scrisă 300 de scrisori și 300 de pliante de informare și invitate la aderare parteneriat și acțiunile GAL, distribuite 30 afișe postate în locații de

	<p>atragera de noi membri</p> <p>Comunitățile locale informate corespunzator cu privire la planul de dezvoltare a microregiunii Someș Codru</p>	<p>maximă vizibilitate</p> <p>200 de participanți la 7 seminarii</p> <p>300 broșuri „Plan de dezvoltare locală a microregiunii Someș Codru</p> <p>3000 persoane mai bine informate</p>
<p>2. Activități în procesul elaborării strategiei și planului de dezvoltare locală</p>	<p>Strategie, plan de dezvoltare locală și dosar de candidatură fundamentate și elaborate corespunzator (prin metoda consultativă bottom-up și participativă a comunităților locale)</p>	<p>15 participanți la reuniunea de alegere a liderului;</p> <p>21 participanți la cele 3 grupuri de lucru (7 participanți/grup);</p> <p>3 întâlniri ale grupurilor de lucru organizate;</p> <p>10 participanți/focus grupuri de consultare și culegere idei;</p> <p>Câte o întâlnire focus grup/comună;</p> <p>10 sugestii de îmbunătățire strategie locală draft colectate în urma dezbaterii publice;</p> <p>30 participanți la 1 seminar de prezentare a concluziilor PDL;</p> <p>1 lider GAL ales;</p> <p>1 GAL oficializat;</p>

		1 strategie locală elaborată 1 plan de dezvoltare locală elaborat; 1 dosar de candidatură discutat cu AM-JUDETEAN și validat de membrii parteneriatului ;
3. Managementul proiectului	Condiții optime pentru implementarea proiectului; Condițiile legale pentru atribuirea contractelor de furnizare și servicii respectate; Expertiza în elaborarea strategiei și planului de dezvoltare asigurată	Toate activitățile proiectului realizate; 4 întâlniri ale echipei de management organizate; 1 raport initial de implementare, 4 rapoarte de activitate, elaborate; 1 plan de implementare;

V.2 Prezentarea parteneriatului decizional

V.2.1 Descrierea partenerilor

Grupul de inițiativă a mobilizat parteneri care au semnat pentru adeziunea la GAL. S-a urmarit constituirea unui parteneriat echilibrat și reprezentativ pentru microregiune, format din parteneri publici, privați și societate civilă conform tabelului de mai jos:

PARTENERI PUBLICI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Activități desfasurate
1. Radu Cristea	Comuna Valea Vinului	Primar	Admin.
2. Domokos Alexandru	Comuna Culciu	Primar	Admin.
3. Ciurdas Traian	Comuna Barsau	Primar	Admin.
4. Apan Mihai	Comuna Apa	Primar	Admin.
5. Robas Gheorghe	Comuna Medieșu Aurit	Primar	Admin.
6. Andreica Florinel	Comuna Crucișor	Primar	Admin.
7. Ardelean Simion	Comuna Homoroade	Primar	Admin.
PARTENERI PRIVAȚI			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
1. Achim Mariana Zeliana	Intreprindere individuală. Achim Mariana Zeliana	Administrator	Creșterea bovinelor de lapte
2. Osan Gavril	Intreprindere familială	Administrator	Fabricarea produselor de morărit
3. Apan Mihai jr.	Intreprindere individuală	Administrator	Cultivarea cerealelor
4. Pop Mircea Cristian	Pop Mircea Cristian PFA	Administrator	Cultivarea plantelor pentru înmulțire
5. Cornestian Ioana	Cornestian Ioana PFA	Administrator	Cultivarea fructelor, arbuștilor fructiferi, capșunilor
6. Zetea Gerard Silviu	SC Zetea SRL	Administrator	Activități de turism
7. Ilut Daniela Florica	Ilut Daniela Florica Intreprindere Individuala	Administrator	Creșterea bovinelor de lapte
8. Buzila D Cristina Maria	Buzila D Cristina Maria PFA	Administrator	Cultivarea legumelor și a pepenilor a radăcinoaselor și tuberculilor
9. Tivadar Rodica Floarea	Tivadar Rodica Floarea PFA	Administrator	Creșterea altor animale

10. Blaga Mihaela Aurelia	Daraban Aurelia PFA	Reprezentant legal	Cultivarea plantelor
11. Muresan Nicoleta Anamaria	SC Lucdav & Nico SRL	Administrator	Fabricarea altor produse manufacturiere
ONG			
Nume și prenume	Instituția	Funcția	Tip* /Observații
1. Ilut Radu	Asociația Crescătorilor de Animale din Comuna Valea Vinului județul Satu Mare	Presedinte asociație	Apararea intereselor în sectorul de creștere și ameliorare a animalelor
2. Iacob Vasile	Asociația de Pescuit Sportiv „Avatul”	Presedinte asociație	Acțiuni de pază și de protecția a fondului de pescuit
3. Olah Szabolcs	Composesoratul Iojob	Reprezentant legal (secretar)	Administrarea și exploatarea patrimoniului composesoratului
4. Holczli Iosif	Forumul Democrat al Germanilor din Județul Satu Mare	Reprezentant legal (Director Executiv)	Reprezentarea populației germane din județul Satu Mare

Astfel, în prezent parteneriatul este format din 22 de membrii.

La nivelul celor 22 de organizații, partenerii publici reprezintă 31,82% iar partenerii privați împreună cu societatea civilă 68,18%.

Tinerii sunt reprezentați într-un procent de 45,45%. Organizațiile ai căror reprezentanți sunt tineri cu vârsta sub 40 ani:

Nr. ctr.	Denumire organizatie	Nume reprezentant legal	Virsta
1.	SC Zetea SRL	Zetea Gerard Silviu	24
2.	Buzila D Cristina Maria PFA	Buzila D Cristina Maria	28
3.	Achim Mariana Zeliana Intreprindere Individuală.	Achim Mariana Zeliana	29
4.	Cornestian Ioana PFA	Cornestian Ioana	28
5.	SC Lucdav & Nico SRL	Mureșan Nicoleta Anamaria	31
6.	Apan Mihai jr Intreprindere individuală.	Apan Mihai jr.	31
7.	Daraban Aurelia PFA	Blaga Mihaela Aurelia	34
8.	Pop Mircea PFA	Pop Mircea	39

9.	Tivadar Rodica Floarea PFA	Tivadar Rodica Floarea	39
10.	Comuna Homoroade	Ardelean Simion	38

Organizațiile conduse de femei sunt reprezentate într-un procent de 31,82% .
Organizațiile a caror reprezentante sunt femei:

Nr. ctr.	Denumire organizatie	Nume reprezentant legal
1.	Ilut Daniela Florica Intreprindere Individuală	Ilut Daniela Florica
2.	Achim Mariana Zeliana Intreprindere individuala.	Achim Mariana Zeliana
3.	Cornestian Ioana PFA	Cornestian Ioana
4.	SC Lucdav & Nico SRL	Muresan Nicoleta Anamaria
5.	Buzila D Cristina Maria PFA	Buzila D Cristina Maria
6.	Tivadar Rodica Floarea PFA	Tivadar Rodica Floarea
7.	Daraban Aurelia PFA	Blaga Mihaela Aurelia

Parteneriatul mai cuprinde:

- **Reprezentanți ai minoritatilor germane:** Forumul Democrat al Germanilor din Județul Satu Mare are drept obiectiv principal reprezentarea intereselor minoritatilor germane din județul Satu Mare în fața forurilor oficiale precum și în fața organizațiilor interne și internaționale. Intrucât la nivelul microregiunii Someș Codru, există comune în care populația germană detine o pondere însemnată, Forumul Democrat al Germanilor din Județul Satu Mare a constituit o organizație locală fara personalitate juridică, cu sediul în Poiana Codrului, Comuna Crucișor care printr-o activitate constructivă contribuie la formarea unei societăți pluraliste, într-o Românie democratică.
- **Reprezentanți ai sectorului forestier:** Asociația „Barsarele și Gudurii” și-a propus să vină în sprijinul proprietarilor de pădure situată în zona „Barsarele și Gudurii” din împrejurimile localității Barsau. Astfel asociația își propune administrarea, îngrijirea, paza și exploatarea ecologică a pădurilor. De asemenea asociația va milita pentru apararea florei și faunei pădurilor, reînădăurirea zonelor taiate, exploatarea economică și științifică a masei lemnoase, etc.
- **Reprezentanți ai organizațiilor de mediu:** Asociația de Pescuit Sportiv „Avatul” și Asociația „Barsarele și Gudurii” își propun acțiuni care sa contribuie la protejarea mediului înconjurător, fiecare în domeniul în care activează.

- **Reprezentanți ai organizațiilor agricole:** Asociația Crescătorilor de Animale comuna Valea Vinului județul Satu Mare, își propune activități prin care să susțină interesele membrilor săi.
- **Reprezentanți ai sectorului economic:** 11 parteneri: Intreprindere individuală Achim Mariana Zeliana, Osan Gavril Intreprindere Familială, Apan Mihai Intreprindere Individuală, Pop Mircea Cristian PFA, Cornestean Ioana PFA, SC Zetea SRL, Ilut Daniela Florica Intreprindere Individuală, Buzila D Cristina Maria PFA, Tivadar Rodica Floarea PFA, Daraban Aurelia PFA, SC Lucdav & Nico SRL

Partenerii vor fi asociați la procesul de monitorizare a proiectului din partea instituțiilor pe care le reprezintă și a funcțiilor ocupate de aceștia în cadrul acestora, făcând distincția între partenerii publici, privați și ONG. Tabelul de mai jos precizează componența comitetului de selectare a proiectelor selectate de GAL

Selecția proiectelor va fi realizată de către un Comitet de Selecție, format din membrii GAL. În ceea ce privește selecția proiectelor în cadrul GAL, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă.

Pentru transparența procesului de selecție a proiectelor în cadrul GAL și totodată pentru efectuarea activităților de control și monitorizare, la aceste selecții va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale de la nivel județean- DADR Satu Mare.

PARTENERI PUBLICI 40%			
Nume și prenume	Partener	Funcția în C.S.	Tip*/Observatii
2. Radu Cristea	Comuna Valea Vinului	Membru titular	Admin./rural
3. Andreica Florinel	Comuna Crucisor	Membru titular	Admin./rural
4. Ciurdas Traian	Comuna Barsau	Membru supleant	Admin./rural
5. Domokos Alexandru	Comuna Culciu	Membru supleant	Admin./rural
PARTENERI PRIVAȚI 40%			
Nume și prenume	Partener	Funcția	Tip* /Observații
1. Cornestian Ioana	Cornestian Ioana PFA	Membru titular	Ales/rural
2. Buzila D. Cristina Maria	Buzila D. Cristina Maria PFA	Membru titular	Ales/rural
3. Zetea Gerard Silviu	SC Zetea SRL	Membru supleant	Ales/rural
4. Pop Mircea Cristian	Pop Mircea Cristian PFA	Membru supleant	Ales/rural
ONG 20%			
Nume și prenume	Partener	Funcția în C.S.	Tip* /Observații
1. Ilut Radu	Asociația Crescătorilor de Animale din Comuna Valea Vinului județul Satu	Membru titular	ONG/rural

	Mare		
2. Iacob Vasile	Asociația de Pescuit Sportiv „Avatul”	Membru supleant	ONG/rural

In comitetul de selecție, ponderea o au reprezentanții societății civile și privații cu un procent de 60%.

V.2.2 Crearea și funcționarea GAL - ului

La nivelul GAL - ului Someș - Codru, organele asociației sunt:

- 1) Adunarea generală;
- 2) Consiliul director;
- 3) Cenzorul ,
- 4) Comitetul de selectare a proiectelor;
- 5) Compartimentul administrativ .

1) Adunarea generală

Este organul de conducere al GAL Someș - Codru, alcatuit din totalitatea membrilor.

- Competențele adunării generale:
- Aprobă strategia și obiectivele generale ale GAL;
- Aprobă bugetul de venituri și cheltuieli și bilantul contabil;
- Alege și revocă membrii comitetului de selectare a proiectelor;
- Alege și revoca cenzorul.

Adunarea generală se întrunește cel puțin o dată pe an și are drept de control permanent asupra Consiliului director și Comitetului de selectare a proiectelor.

Hotărârile luate de adunarea generală în limitele legii, ale actului constitutiv și statutului sunt obligatorii chiar și pentru membrii asociații care nu au luat parte la adunarea generală sau au votat împotrivă.

Asociația este condusă de un președinte și 2 vicepreședinți. Cei 2 vicepreședinți vor avea rol de coordonare și control a activității executive, pe câte una din următoarele componente:

- comunicarea interinstituțională : comunicarea cu instituțiile responsabile la nivel teritorial și național de managementul și monitorizarea GAL, precum și relațiile de cooperare și parteneriate la nivel național și european în cadrul Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală și a celei europene, cu partenerii în cadrul proiectelor de cooperare care vor fi derulate.

- implementarea tehnică a PDL – monitorizarea și controlul modului în care echipa tehnică din cadrul GAL asigură implementarea măsurilor în cadrul Planului de Dezvoltare Locală.

2) Consiliul director

Asigură punerea în executare a hotărârilor adunării generale. El este alcatuit din următoarele persoane:

- Președintele asociației;
- Vicepreședintii asociației;
- Responsabilul administrativ (Directorul Executiv);
- Responsabilul financiar;

În exercitarea competenței sale, consiliul director:

- prezintă adunării generale raportul de activitate pe perioada anterioară, executarea bugetului de venituri și cheltuieli, bilanțul contabil, proiectul bugetului de venituri și cheltuieli și proiectele asociației;
- încheie acte juridice în numele și pe seama asociației;
- aprobă organigrama și politica de personal ale asociației,
- îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

Consiliul director își va elabora un Regulament intern de organizare și funcționare.

3) Cenzorul

Cenzorul este un contabil autorizat sau expert contabil, în condițiile legii.

În realizarea competențelor sale cenzorul:

- verifică modul în care este administrat patrimoniul asociației;
- întocmește rapoarte și le prezintă adunării generale;
- participă la ședințele consiliului director, fără drept de vot;
- îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în statut sau stabilite de adunarea generală.

4) Comitetul de selectare a proiectelor

Comitetul de Selectare a proiectelor reprezintă organismul tehnic cu responsabilități privind selectarea pentru finanțare a proiectelor depuse în cadrul măsurilor PDL al microregiunii Someș - Codru, în conformitate cu procedura de selecție. Comitetul de Selecție își desfășoară activitatea pe întreaga perioadă de implementare a PDL. Membrii Comitetului

de selectare vor fi aleși/revocați de către Adunarea Generală a Asociației GAL Someș - Codru, din rândul membrilor asociației.

Comitetul de selectare a proiectelor va funcționa în baza unui Regulament de Organizare și Funcționare (Manual de proceduri) care va fi aprobat în Adunarea Generală.

Componenta Comitetului de selectare

Din Comitetul de selectare vor face parte 5 membri din care:

- **SECTORUL PUBLIC: 2 membri** - vor fi reprezentanți ai administrațiilor publice locale din teritoriu sau alesi comunali (30%);
- **SECTORUL PRIVAT: 3 membri** - întreprinderi private, organizații neguvernamentale, asociații sau grupuri de producători (70%).

Fiecare membru al comitetului de selectare va desemna și un membru supleant, care îl va înlocui pe membrul permanent, atunci când acesta, din motive întemeiate nu poate participa la o reuniune.

Comitetul de selectare va fi condus de un **președinte**, ales din rândul membrilor acestuia și va avea un **secretar**.

Comitetul de selectare:

- Decide convocarea și organizarea reuniunilor;
- Asigură respectarea prevederilor Regulament de Organizare și Funcționare de către membrii Comitetului de Selecție

Pentru organizarea activităților Comitetului de Selecție, **secretarul are următoarele atribuții:**

- Convocarea și organizarea reuniunilor.
- Multiplicarea documentelor.
- Redactarea de rapoarte/minute;
- Asigurarea corespondenței între factorii de decizie privind procesul de selecție (AM-JUDETEAN/CRPDRP, Comitet de Selecție) în termenele prevăzute de ROF;

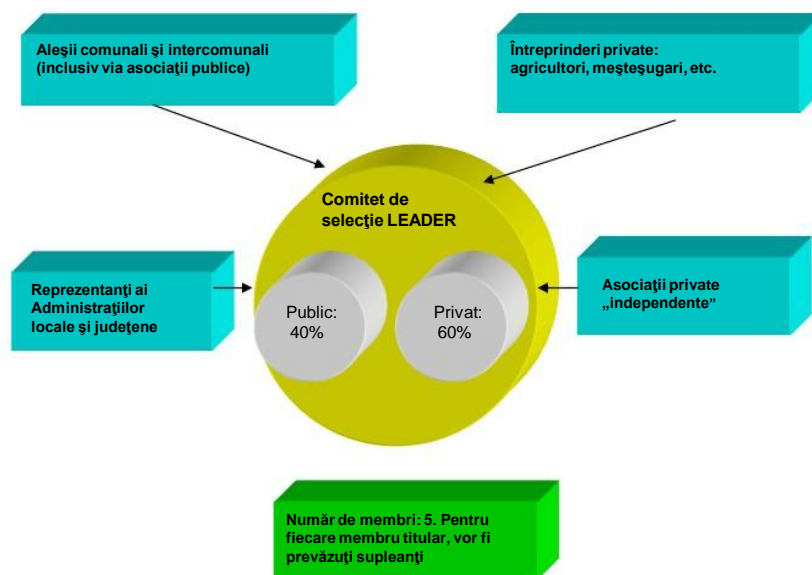
Atribuțiile Comitetului de selectare

- Comitetul de Selecție se reunește în termen de 7 zile lucrătoare de la primirea listelor și rapoartelor de evaluare a proiectelor de la AM-JUDETEAN/CRPDRP;
- Înaintea demarării lucrărilor, președintele, membrii și secretarul Comitetului de Selecție vor semna declarațiile de confidențialitate, în formatul prevăzut în ROF

- Comitetul de Selectare analizează listele proiectelor depuse, evaluate și transmise de către AM-JUDETEAN/CRPDRP;
- În baza acestora, Comitetul de Selectare analizează dacă valoarea publică, exprimată în Lei, a proiectelor eligibile ce întrunesc pragul minim pentru măsurile ce prevăd acest lucru, supuse selecției, este situată sub sau peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul sesiunii de depunere.
- Când valoarea publică totală a proiectelor eligibile ce nu prevăd un prag minim de punctaj sau când valoarea publică totală a proiectelor eligibile care au îndeplinit punctajul minim, pentru măsurile care prevăd acest lucru, se situează sub valoarea totală alocată unei măsuri în cadrul unei sesiuni de depunere, Comitetul de Selectare propune aprobarea pentru finanțare a tuturor proiectelor eligibile care au întrunit punctajul minim aferent acestor măsuri.
- Când valoarea publică totală a proiectelor eligibile ce nu prevăd un prag minim de punctaj sau când valoarea publică totală a proiectelor eligibile care au îndeplinit punctajul minim, pentru măsurile care prevăd acest lucru, se situează peste valoarea totală alocată unei măsuri în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selectare analizează listele proiectelor eligibile / proiectele eligibile care au îndeplinit punctajul minim, pentru măsurile care prevăd acest lucru, iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție. În caz de egalitate de punctaj, selecția se va face după criteriile care vor fi definite în ROF.
- În situația în care pe parcursul lucrărilor, Comitetul de Selectare constată erori, neconcordanțe, aspecte care necesită clarificări sau reverificări privind statutul, punctajul sau alte elemente relevante privind proiectele incluse pe lista de selecție, Comitetul de Selecție poate solicita AM-JUDETEAN/CRPDRP analiza situațiilor identificate și, după caz, corectarea, clarificarea și/sau reverificarea proiectelor în cauză.
- După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, secretarul Comitetului de Selectare întocmește minuta întâlnirii și Raportul de selecție, conform ROF, care sunt semnate de președinte, membri și secretar.

La nivelul luării deciziilor, partenerii economici și sociali, precum și alți reprezentanți ai societății civile, trebuie să reprezinte mai mult de **50%** din parteneriatul local respectiv **70%**, iar partenerii publici **30%**.

Dacă unul din proiectele depuse pentru selecție, aparține unuia din membrii comitetului, în această situație persoana (organizația) în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

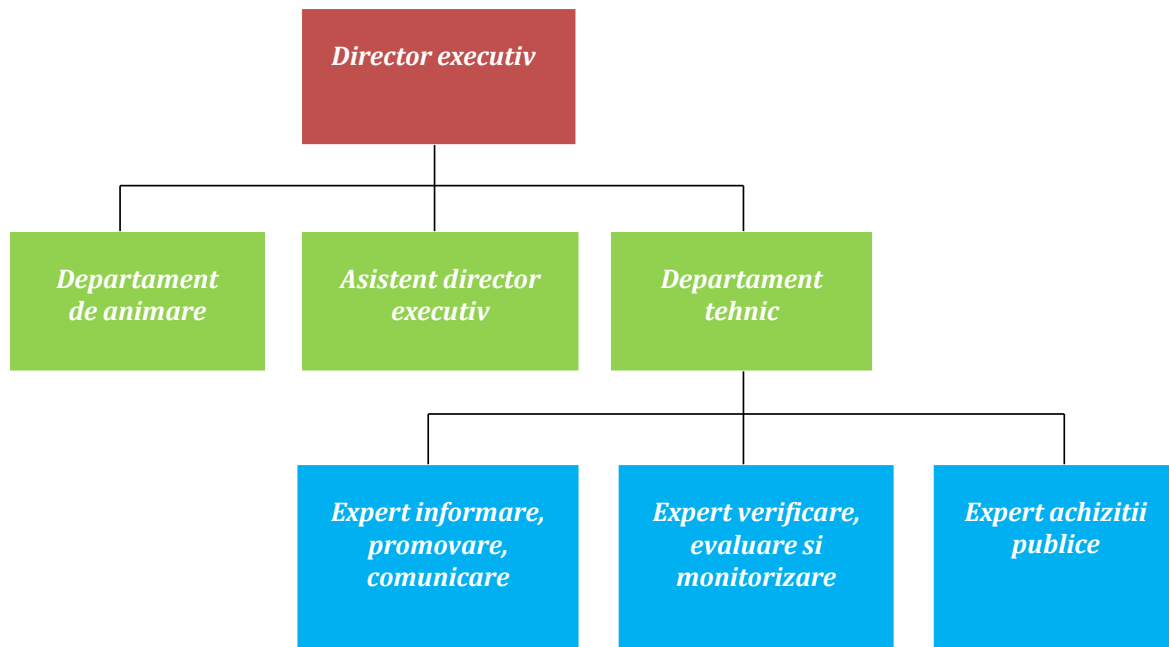

5) Compartimentul administrativ va avea în componență 5 angajați permanenți, precum și colaboratori cu rol în activități de animare și furnizare de expertiză de specialitate (experți pe termen scurt):

- 1 responsabil administrativ – **Director executiv** care coordonează activitatea GAL atât sub aspect organizatoric, cât și al respectării procedurilor de lucru. Acesta va fi un expert, cu experiență în implementarea și gestionarea de proiecte finanțate din fonduri europene.
- 1 angajat pentru activități de secretariat;
- 1 responsabil financiar – contabil autorizat sau expert contabil– se ocupă de supravegherea și controlul gestiunii financiare – contabile a GAL-ului ;
- 2 animatori –care vor avea rol de animare a teritoriului;
- Consultanți externi – vor asigura – Direcția tehnică de implementare a P.D.L. pentru buna desfășurare a activităților GAL (elaborarea ghidurilor solicitantului, pregătirea

apelurilor de proiecte, elaborarea manualului de proceduri, consultanță juridică, audit, achiziții) se vor încheia contracte de prestări servicii cu consultanți externi.

ORGANIGRAMA COMPARTIMENT - ADMINISTRATIV

PARTEA A – VI –A: ORGANIZAREA GAL-ULUI

1. Resurse umane

Direcția tehnică de implementare a proiectelor PDL asigură la nivelul GAL următoarele activități:

- Informare-comunicare;
- Organizarea apelurilor pentru proiecte;
- Sprijinirea depunătorilor de proiecte;
- Organizarea procesului de verificare și decizie asupra proiectelor depuse;
- Monitorizarea proiectelor, evidența, verificarea și analiza informațiilor statistice, întocmirea de rapoarte și analize cu privire la progresul implementării P.D.L.

Activitățile vor avea la bază un **manual de proceduri** care va fi întocmit de către un colectiv de experți cu experiență în implementarea și monitorizarea proiectelor finanțate din fonduri europene și care va conține:

- Proceduri de evaluare și selectare a proiectelor depuse în cadrul apelurilor de proiecte;
- Proceduri de monitorizare, evaluare și control privind implementarea măsurilor conținute de PDL

Direcția tehnică va fi asigurată de experți în următoarele domenii:

- 1) **Expert informare, promovare, comunicare (1 persoană);**
- 2) **Expert verificare, evaluare și monitorizare (1 persoană);**
- 3) **Expert achiziții (1 persoană)**

Cerințele pentru personalul externalizat al asociației vor fi prevăzute în caietele de sarcini ale achizițiilor:

- Studii superioare în domeniul economic/tehnic sau agricol
- Experiența de minim 3 ani în gestionarea/implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene (SAPARD, PNDR, fonduri structurale);
- Bune abilități de comunicare;
- Buna cunoaștere a utilizării calculatorului (pachetul MS Office: word, excel, power point) și a Internetului;
- Cunoștințe despre programul LEADER;

- 1) **Expert informare, promovare, comunicare** are următoarele atribuții specifice:

- elaborează planul de comunicare, informare și promovare pentru implementarea P.D.L.;
- stabilește necesarul și calendarul de acțiuni, precum și resursele financiare care trebuie alocate pentru informare și publicitate ;
- informează comunitatea din microregiunea Someș - Codru periodic despre conținutul P.D.L., atât în etapa de programare, cât și în perioada de implementare a măsurilor aferente acestuia și sprijină potențialii beneficiari cu informații necesare privind elaborarea și depunerea proiectelor;
- asigură activitatea de relații publice pentru problematica PDL;
- răspunde de elaborarea și diseminarea materialelor informative referitoare la PDL;
- Menține legătura cu membrii Rețelei naționale de dezvoltare rurală (RNDR);
- diseminează informații clare și cuprinzătoare cu referire la oportunitățile financiare și promovează măsurile de finanțare din PDL;
- asigură promovarea programului prin participarea la diverse manifestări;
- întocmește comunicate de presă referitoare la P.D.L.;
- asigură monitorizarea zilnică a informațiilor din mass-media referitoare la P.D.L. și întocmește rapoarte de monitorizare pentru Consiliul Director;
- colaborează cu personalul de specialitate din cadrul structurilor de dezvoltare rurală de la nivelul Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Satu Mare pentru promovarea P.D.L. și transmite informații specifice activității de promovare acestuia;
- implementează prin mijloacele de informare în masă, acțiunile de informare de la nivelul microregiunii.

2) Expert verificare ,selectare și monitorizarea proiectelor

- Verifică conformitatea proiectelor pe baza procedurii de verificare și a grilei de verificare a conformității și eligibilitatii (informații referitoare la solicitant și la proiect, informații referitoare la concordanța documentelor solicitate, etc.);
- Comunică cu aplicanții (notificări, solicitare de clarificari etc.);
- Elaborează lista proiectelor care îndeplinesc cerințele de conformitate și eligibilitate și transmite lista proiectelor către AM-JUDEȚEAN/CRPDRP în vederea evaluării tehnico-economice;
- Ține legătura cu AM-JUDEȚEAN/CRPDRP în toate aspectele legate de procesul de evaluare;

- Pregătește reuniunea comitetului de selectare în vederea aprobării listei proiectelor selectate;
- Transmite notificări către beneficiarii selectați și îi informează în legătură cu etapele următoare pe care aceștia trebuie să le parcurgă în vederea încheierii contractelor de finanțare;
- participă la elaborarea indicatorilor de monitorizare ai măsurilor din P.D.L.;
- concepe un sistem informatic de colectare, înregistrare, stocare și păstrare a informațiilor statistice referitoare la implementarea măsurilor P.D.L.;
- asigură evidența informațiilor statistice referitoare la implementarea măsurilor P.D.L.;
- asigură analiza datelor statistice de monitorizare în vederea întocmirii rapoartelor anuale de progres și informării membrilor Consiliului Director;
- asigură întocmirea de rapoarte de monitorizare și analize necesare pentru urmărirea stadiului implementării și a progresului P.D.L.;

3) Expert achiziții publice are următoarele atribuții specifice

- Realizează documentațiile de achiziții;
- Derulează procedurile de achiziții;
- Urmărește lansarea comenzilor și urmărește îndeplinirea contractelor de achiziție;

Structurile partenere – membrii Asociației – vor avea un rol activ în implementarea P.D.L. al microregiunii Someș - Codru, în primul rând pentru animarea teritoriului și informarea grupurilor țintă ale măsurilor P.D.L.

Din structura parteneriatului fac parte atât entități publice, cât și private, care reprezintă în mod echilibrat diferite categorii sociale (germani, femei, tineri), precum și reprezentanți ai grupurilor de producători, oameni de afaceri, consultanți, astfel încât să fie acoperite cât mai bine atât grupurile țintă ale acțiunilor din cadrul PDL, cât și domeniile vizate. Aceste aspecte au fost detaliate în cap. **2 Prezentarea parteneriatului decizional.**

Fiecare din comunele din componența teritoriului, prin instituțiile publice locale (primării, consilii locale), deține expertiza în gestionarea și implementarea de proiecte finanțate din diverse fonduri publice (europene și guvernamentale), inclusiv în cadrul P.N.D.R.

Experții locali vor organiza pe plan local acțiuni de animare, sesiuni de informare și consiliere a comunității privind prioritățile de dezvoltare a microregiunii și posibilitățile de finanțare prin intermediul fondurilor alocate GAL.

Atât angajații GAL, cât și colaboratorii săi vor participa periodic la programe de instruire în domeniul LEADER și al mecanismelor de implementare, monitorizare, evaluare și control al proiectelor finanțate din fonduri europene.

De asemenea vor participa la acțiuni de cooperare, schimb de experiență și bune practici cu alte GAL-uri din vecinătate (județele Bihor, Bistrita Năsăud, Maramureș), precum și din Uniunea Europeană (Ungaria, Austria, Germania).

2. Descrierea resurselor materiale

Sediul administrativ al GAL-ului a fost stabilit în localitatea Valea Vinului, într-un spațiu pus la dispoziție de către Comuna Valea Vinului, cu o suprafață de 40 mp, în incinta clădirii primăriei. Acesta va fi dotat corespunzător cu mobilier, aparatură de birou și echipamente IT, după cum urmează:

- 2 calculatoare PC cu licențe Windows și Microsoft Office;
- 1 telefon, 1 fax;
- o conexiune INTERNET.

Pentru a asigura bună desfășurare a activităților proiectului, vor mai fi achiziționate echipamente IT (calculatoare, software) pentru întreg personalul angajat, precum și o multifuncțională. Acestea, vor contribui (alături de resursele umane și financiare) la implementarea acțiunilor din cadrul P.D.L. al microregiunii Someș - Codru.

Pentru derularea în bune condițiuni a activității de monitorizare va fi realizat un sistem informatic care va permite gestionarea informațiilor statistice, financiare, privind proiectele finanțate în cadrul măsurilor PDL.

3. Buget indicativ anual de funcționare a GAL-ului

Bugetul pentru cheltuielile de funcționare a fiecărui GAL va fi de maxim 15% din totalul cheltuielilor publice eligibile din strategia de dezvoltare locală (pentru **componenta a** – funcționarea GAL – 16% și **componenta b** – instruirea și animarea teritoriului după selecția GAL – 4%).

Pentru orientare sunt prezentate în continuare cheltuielile eligibile pentru cele două componente:

Componenta a:

Pentru această componentă cheltuielile nu vor depăși 80% din totalul alocat pentru fiecare GAL în cadrul acestei sub-măsuri (431.2) și poate acoperi cheltuieli precum:

Salarii și alte plăți pentru personalul GAL;

Cheltuieli legate de plata experților și pentru alte servicii de expertiză legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală;

Cheltuieli pentru închirierea unor locații;

Cheltuieli pentru închirierea/achiziția de echipamente de birotică și electronice, precum și a altor echipamente necesare pentru desfășurarea activităților GAL;

Cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor;

Cheltuieli legate de comunicare (telefonie, internet, poștă și servicii poștale), transport și plata utilităților (căldură, lumină, etc.);

Cheltuieli pentru participarea la activitățile rețelei naționale și europene de dezvoltare rurală, seminarii etc.

Componenta b:

Pentru aceste activități, GAL-rile vor cheltui cel puțin 20% din valoarea eligibilă determinată pentru fiecare GAL în parte din cadrul acestei sub-măsuri (431.2) și poate acoperi cheltuieli precum:

- * Studii ale zonei;
- * Măsuri pentru furnizarea informației cu privire la strategia de dezvoltare locală;
- * Instruirea personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală;
- * Evenimente de promovare;
- * Instruirea liderilor locali.

Plan financiar Asistență tehnică-2013-2015

Euro

Venituri :	An1	An2	An3
FEADR	100000	100000	100000
Cheltuieli :			
Componeneta A			
- Salarii și alte plăți pentru personalul GAL	27000	27000	27000
- Cheltuieli legate de plata experților	45000	45000	45000
-Cheltuieli pentru	5000	0	0

achiziția de echipamente			
- Cheltuieli pentru închirierea unor locații și comunicare, transport utilități	1000	1000	1000
- Cheltuieli pentru organizarea întâlnirilor	1000	3500	3500
- Cheltuieli pentru participarea la activitățile rețelei	1000	3500	3500
TOTAL Comp. A	80000	80000	80000
Cheltuieli Componenta B			
-Studii ale zonei;	7000	7000	7000
-Măsurile pentru furnizarea informației cu privire la strategia de dezvoltare locală;	3000	3000	3000
-Instruirea personalului implicat în implementarea strategiei de dezvoltare locală;	3000	3000	3000
Evenimente de promovare;	4000	4000	4000
Instruirea liderilor locali	3000	3000	3000
TOTAL Comp. B	20000	20000	20000
TOTAL	100000	100000	100000

4. Dispozitivul de comunicare și informare

Obiectivul principal al acțiunilor de informare și promovare a PDL îl reprezintă *constientizarea opiniei publice și în mod special:*

- a potențialilor beneficiari, în vederea accesării fondurilor destinate dezvoltării microregiunii;
- a beneficiarilor Programului, privind conținutul măsurilor;
- a administrației publice locale, organizațiilor profesionale, partenerilor economici și sociali, organizații neguvernamentale pentru diseminarea informațiilor specifice.

Comunicarea trebuie să fie clară, concisă, concretă, adaptată publicului țintă și coerentă la nivelul microregiunii Someș - Codru, pe durata întregii perioade de implementare.

Acțiunile de informare se vor desfășura astfel:

1. **Realizarea de materiale informative** privind posibilitatea accesării fondurilor destinate GAL pentru dezvoltarea microregiunii

În vederea eficientizării acțiunilor de promovare, GAL va externaliza o serie de activități cum ar fi: *realizarea studiilor sociologice, tipărirea materialelor informative (design, format s.a.), realizarea spoturilor publicitare TV și audio, precum și alte activități specifice ce decurg din procesul de promovare.*

2. **Realizarea unei baze de date GAL** ce vizează în mod direct potențialii beneficiari ai P.D.L. și liderii locali de opinie (asociații și organizații de profil și alte persoane care și-au manifestat interesul în a fi informate cu privire la conținutul P.D.L.

Acțiunile specifice de promovare și instruire a potențialilor beneficiari privind implementarea P.D.L. sunt realizate în conformitate cu nevoile identificate în *baza de date a GAL*, urmărindu-se acoperirea tuturor domeniilor de interes corespunzătoare măsurilor din P.D.L.. Aceasta cuprinde baza de date ce vizează în mod direct potențialii beneficiari ai PDL și liderii locali de opinie (asociații și organizații de profil și alte persoane care și-au manifestat interesul în a fi informate cu privire la conținutul P.D.L – preoți, profesori, medici, reprezentanți ai autorităților publice etc.). Toți aceștia au fost identificați de GAL pe parcursul procesului de consultare, prin contacte directe, telefonice sau prin e-mail. Totodată, cu prilejul desfășurării unor evenimente de promovare a P.D.L. au fost centralizate datele de contact ale tuturor participanților. În plus, GAL prin membrii parteneriatului, a distribuit la nivelul microregiunii un chestionar pe baza căruia au fost identificate persoanele fizice și/sau juridice, publice sau private, care și-au manifestat interesul în a accesa fonduri. Această bază de date este una deschisă, aflată într-un proces de actualizare permanentă.

3. **Promovarea directă** prin intermediul pliantelor, broșurilor, direct mailing se va realiza utilizând informațiile cuprinse în baza de date GAL, informații ce sunt selectate în urma campaniilor de informare și a sondajelor de opinie derulate în mediul rural.

În vederea asigurării accesului la informație și a potențialilor beneficiari care nu sunt cuprinși în baza de date Gal, vor fi implicate în activitățile de comunicare atât structurile teritoriale ale autorităților responsabile (Direcțiile județene pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, Oficiile Județene de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Centrele Regionale de Plați pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, Sucursale Județene ale Agenției de Plați și Intervenții în Agricultură și Centre Locale APIA), cât și reprezentanții administrației locale (primării, consilii locale) și liderii de opinie locali (preotul, învățatorul, s.a.)

4. **Scrisori de informare** direct către potențialii beneficiari

Acțiunile propuse pentru informarea potențialilor beneficiari au fost desfășurate începând cu perioada de pregătire a P.D.L. și vor continua pe toată perioada implementării acestuia.

Evaluările în- înținare, intermediare și ex-post vor fi de natură să aprecieze impactul planului de comunicare privind obligațiile GAL în materie de transparentă, egalitate de șanse și nediscriminare, precum și de buna înțelegere a acțiunilor comunitare. Criteriile ce trebuie luate în considerare pentru aceste evaluări vor fi stabilite de comun acord cu Autoritățile de Management .

În acest sens, respectivele criterii vor face referire cel puțin la următoarele aspecte:

- Evoluția Numărului dosarelor depuse;
- Evoluția Numărului de potențiali beneficiari care au accesat informația conținută în materialele informative (afișe, pliante, ghiduri, broșuri etc.);
- Evoluția profilului celor care depun proiecte în funcție de categoria profesională, sex, egalitatea șanselor;
- Numărul de accesări website pentru obținerea de informație din domeniul dezvoltării rurale,
- Recunoașterea logo-ului comunitar care va fi realizată prin studii sociologice, tehnica de verificare specifică;
- Vizibilitatea GAL în mass-media (număr de apariții televizate și prezența în presa scrisă).

Politica de comunicare poate fi adaptată în funcție de rezultatele evaluării, iar propunerea de modificare va fi prezentată în Comitetul de Monitorizare.

PARTEA A – VII – A: MECANISMUL DE IMPLEMENTARE

În cadrul Planului de dezvoltare locală, activitățile de monitorizare, control și evaluare vor fi realizate de către:

- **GAL Someș - Codru**
- **AM-JUDETEAN/CRPDRP - Satu Mare**
- **Agencia de Plăți**

Dispozitivul de monitorizare, evaluare și control implementat de GAL va avea ca și rol:

- Luarea operativă a deciziilor asupra implementării proiectului;
- Depistarea problemelor;
- Efectuarea zilnică a gestionării proiectului;
- Executarea operativă și corectă a procedurilor de gestionare a resurselor;
- Facilitarea coordonării între activitățile componentelor;
- Monitorizarea și raportarea la timp despre realizările și rezultatele proiectului;
- Informația despre conținutul proiectului și realizările acestuia este oferită factorilor de decizie la cel mai înalt nivel.

În vederea asigurării unui contact direct cu potențialii beneficiari ai Programului, GAL Someș - Codru va forma o echipă responsabilă de dezvoltare rurală, ce va desfășura la nivel local activități corespunzătoare sarcinilor de implementare.

Așa cum s-a menționat în capitolul referitor la Organizarea GAL, dispozitivul de monitorizare, evaluare și control din cadrul GAL va funcționa în cadrul **Direcției tehnice de implementare a PDL**, format din 3 experți tehnici, ale căror atribuții și responsabilități au fost definite.

Grupul de acțiune locală este responsabil cu managementul și implementarea eficientă, efectivă și corectă a strategiei și planului de dezvoltare locală și trebuie, în special:

- (a) să se asigure ca operațiunile sunt selectate pentru finanțare în conformitate cu criteriile aplicabile strategiei și planului de dezvoltare locală;
- (b) să garanteze înregistrarea și stocarea informațiilor statistice privind implementarea, într-o formă adecvată pentru monitorizare și evaluare;
- (c) să se asigure ca beneficiarii și alte organisme participante la punerea în aplicare a acțiunilor:

- (i) sunt informate asupra obligatiilor ce le revin ca urmare a acordarii ajutorului și utilizează fie un sistem de contabilitate separat, fie o codificare contabilă adecvată pentru toate tranzacțiile aferente operațiunii;
  - (ii) cunosc cerințele privind transmiterea datelor către autoritatea de management și pentru înregistrarea realizărilor și rezultatelor;
- (d) să se asigure ca evaluările programelor sunt realizate în termenele prevazute și în conformitate cu cadrul comun de monitorizare și evaluare și ca acestea sunt transmise autoritatilor naționale în cauză;
- (e) să transmită AM-JUDETEAN/CRPDRP documentele necesare pentru monitorizarea implementării programului în lumină obiectivelor sale specifice;
- (f) să asigure respectarea obligațiilor în ceea ce privește publicitatea;
- (g) să întocmească raportul anual privind progresul realizat;
- (h) să garanteze faptul ca CRPDRP primește toate informațiile necesare, în special în ceea ce privește procedurile aplicate și controalele efectuate în raport cu operațiunile selectate pentru finanțare, înainte ca plățile să fie autorizate.

Experții tehnici din cadrul Direcției tehnice de implementare a PDL vor realiza periodic rapoarte de monitorizare intermediare privind progresul proiectelor și rapoarte finale în care vor fi evidențiate rezultatele proiectelor, indicatorii de realizare și rezultat, informații financiare privind încadrarea în bugetul alocat, atingerea obiectivelor generale și specifice, precum și a celor orizontale (durabilitate, inovare, TIC, egalitate de șanse).

Activitățile de monitorizare, evaluare și control vor avea la baza un **Manual de proceduri** care va fi realizat de către o echipa de experți. Manualul va conține formate standard pentru fiecare tip de document (rapoarte de monitorizare, rapoarte de control, rapoarte de progres etc.).

Monitorizarea

Monitorizarea prevede un dispozitiv riguros și transparent de vizualizare a modului în care are loc gestionarea financiară a implementării strategiei de dezvoltare, care să permită colectarea sistematică și structurarea anuală a datelor cu privire la activitățile desfășurate. Instrumentul de monitorizare utilizat va fi un **sistem informatic** structurat pe module aferente procesului de monitorizare și evaluare. Modulul de monitorizare va fi proiectat astfel încât să asigure colectarea și introducerea datelor privind proiectele depuse de solicitanți în tabele (baze de date) și să permită urmărirea fluxurilor și regăsirea facilă a datelor, monitorizarea în

orice moment, inclusiv realizarea de rapoarte statistice și alte rapoarte generale. Sistemul va permite:

- Procesarea cererilor de finanțare depuse pentru măsurile de dezvoltare rurală
- Introducerea de date rezultate în urma verificării conformității și eligibilității proiectelor
- Informații rezultate în urma controalelor pe teren
- Date de finanțare, cereri de plată și executarea cererilor de plată
- Documentele depuse de beneficiari, scanate

Monitorizarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală se realizează în conformitate cu prevederile Cadrului Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF), elaborat de Comisie împreună cu Statele Membre. Progresul, eficiența și eficacitatea Strategiei, în raport cu obiectivele acesteia, se măsoară prin intermediul indicatorilor comuni de bază, financiari, realizare, rezultat și impact. Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare (CMEF) conține un set de indicatori comuni stabiliți pentru fiecare nivel al ierarhiei obiectivelor, set care va fi suplimentat, dacă este cazul, cu indicatori adiționali specifici Strategiei.

- Sistemul de monitorizare asigură colectarea datelor statistice și a indicatorilor de monitorizare.
- Atribuții în furnizarea de informații cu privire la progresul implementării Strategiei de Dezvoltare Locală, prin intermediul indicatorilor financiari, de realizare și rezultat are Grupul de Acțiune Locală.
- Informațiile necesare monitorizării implementării Strategiei de Dezvoltare Locală se colectează de către GAL din cererile de finanțare respectiv cererile de plată întocmite de către beneficiari și sunt centralizate de către GAL. Aceste documente conțin informațiile necesare calculării indicatorilor financiari, de realizare și pentru o parte a indicatorilor de rezultat necesari monitorizării și evaluării.
- Colectarea indicatorilor de rezultat indisponibili la nivelul de GAL precum și a unor indicatori de bază indisponibili la momentul elaborării documentelor programatice se va realiza prin intermediul studiilor, anchetelor și cercetărilor statistice finanțate prin măsura de Asistență Tehnică.
- Datele colectate pentru completarea indicatorilor de bază trebuie să fie reprezentative astfel încât studiile să reflecte situația inițială.

Comitetul de Monitorizare

Comitetul de Monitorizare se instituie, în termen de maximum trei luni de la data aprobării Strategiei de Dezvoltare Locală, în scopul de a asigura eficiență, eficacitatea și corectitudinea punerii în aplicare a acesteia.

Componenta prevăzută pentru Comitetul de Monitorizare, va include membri din cadrul GAL, AM-JUDEȚEAN/CRPDRP astfel încât să asigure obiectivul de reprezentativitate. Structura Comitetului de Monitorizare urmărește să asigure o reprezentare a tuturor sectoarelor cu relevanță în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală. Astfel autoritățile publice participante, dețin o pondere de 30% din componenta și au rolul de a asigura respectarea complementarității între fonduri.

Partenerii privați identificați până în acest moment ca posibili membri ai Comitetului, au o pondere de 70%, și au fost selectați în funcție de domeniul de activitate, misiunea declarată și dinamică acestora precum și de nivelul de reprezentare local.

În momentul constituirii Comitetului sau în funcție de evoluția procesului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală 2012-2015, componenta acestuia poate fi revizuită și completată cu alți membri reprezentativi.

Principalele responsabilități ale Comitetului de Monitorizare sunt:

- Analizarea criteriilor de selectare a operațiunilor finanțate, în termen de patru luni de la data deciziei de aprobare a Strategiei de Dezvoltare Locală, precum și revizuirea acestora în funcție de nevoile programării;
- Evaluarea periodică a progreselor înregistrate pentru realizarea obiectivelor specifice ale Strategiei de Dezvoltare Locală, pe baza documentelor primite de la GAL pentru Strategia de Dezvoltare Locală;
- Examinarea rezultatelor implementării fiecărei măsuri/axe și monitorizarea calității implementării Strategiei de Dezvoltare Locală;
- Examinarea rezultatelor evaluării în *itinere*;
- Analizarea și aprobarea Raportului anual de progrese și a rapoartelor de evaluare, înainte de a fi transmise;
- Elaborarea recomandărilor și propunerilor în vederea îmbunătățirii impactului Strategiei de Dezvoltare Locală;

Regulamentul intern de organizare și funcționare a Comitetului de Monitorizare va fi elaborat de către GAL și va fi supus aprobării Comitetului în cadrul primei sale reuniuni.

Deciziile Comitetului sunt adoptate prin procedura de vot în condițiile întrunirii unui cvorum stabilit prin Regulamentul de organizare și funcționare. În cazul problemelor urgente sau a aspectelor care nu justifică organizarea unei reuniuni a Comitetului, prin Regulamentul de organizare și funcționare, se poate stabili aplicarea procedurii de aprobare scrisă.

Lucrările Comitetului vor fi înregistrate în minute. Responsabilitatea întocmirii acestora revine Secretariatului permanent, care are obligația de a comunica proiectele de minută tuturor membrilor în vederea primirii observațiilor și comentariilor acestora și de a supune minutele aprobării Comitetului de Monitorizare.

Evaluarea

Evaluarea presupune elaborarea unui dispozitiv clar de organizare a înregistrării și raportării către structurile teritoriale ale Autorității de Management și a Agenției de Plați cu privire la rezultatele proiectelor selectate, precum și transmiterea unor sugestii și remarci privind rezultatele implementării proiectelor în cadrul strategiei de dezvoltare locală. De asemenea, evaluarea va fi o activitate bine structurată pe o bază bine stabilită și presupune elaborarea unui set de indicatori relevanți în reflectarea eficienței obținute în urma implementării proiectului și a unei metodologii de evaluare (inclusiv rapoarte de evaluare – intermediare și finale) a rezultatelor implementării.

Prin procesul de evaluare, impactul Strategiei de Dezvoltare Locală este analizat ținând cont de liniile directoare strategice ale Comunității și de problemele de dezvoltare rurală specifice Someș - Codru privind cerințele de dezvoltare durabilă, impactul asupra mediului și prevederile relevante din legislația comunitară.

Activitățile de evaluare ale Strategiei de Dezvoltare Locală sunt în responsabilitatea GAL-ului. În acest sens se vor lua următoarele măsuri :

- Folosirea unui proces continuu de monitorizare și autoevaluare pentru a măsura eficacitatea parteneriatului;
- Căutarea și evaluarea implicării personalului partenerilor și a beneficiarilor, precum și a comunității. În procesul anual de auto-evaluare;
- Asistarea sistematică a partenerilor în asigurarea nevoilor lor de instruire și de personal;

- Legătura dintre organizarea instituțional și evaluare pe de o parte, și rezultatele și obiectivele de performanță ale personalului, pe de altă parte;
- Se vor alege surse de informații care să evalueze eficacitatea parteneriatului în a satisface nevoile specifice ale comunității, ale fiecărui program și ale personalului
- Sesiuni de instruire și de învățare care să conducă la practici îmbunătățite de care beneficiază publicul-țintă și personalul partenerilor;
- Stabilirea unor sisteme care să colecteze și să analizeze informații din surse diverse/ numeroase;
- Comunicarea observațiilor și a rezultatelor evaluării într-un mod clar, direct și specific, și stabilirea cu fiecare partener a pașilor specifici pentru ameliorare;
- Implicarea unui număr cât mai mare de programe și agenții ale comunității în evaluarea nevoilor comunității și în dezvoltarea proiectelor de întărire a serviciilor furnizate;
- Implicarea cât mai multor persoane din comunitate în evaluarea anuală a activităților parteneriatului;
- Luarea în considerare a tuturor colaborărilor posibile, pentru a dezvolta parteneriatul și serviciile furnizate de acesta;
- Întărirea capacității parteneriatului de a dezvolta noi relații în comunitate.

Procesul de evaluare

Activitățile de evaluare care se vor derula în perioada de programare 2013-2015:

- Evaluarea ex-ante ca parte a Strategiei de Dezvoltare Locală;
- Evaluarea intermediară, care va fi realizată până la sfârșitul anului având ca obiective rectificarea oricărui probleme care pot apărea precum și îmbunătățirea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală;
- Evaluarea ex-post, realizată până la sfârșitul lui 2015, care va evalua impactul general al Strategiei de Dezvoltare Locală;
- Orice studii tematice care să examineze în detaliu anumite măsuri sau aspecte specifice ale Strategiei de Dezvoltare Locală.

Întregul proces de evaluare va fi realizat conform prevederilor Cadrului Comun de Monitorizare și Evaluare, de către membrii reprezentativi ai GAL.

Date care vor sta la baza monitorizării și evaluării vor fi structurate astfel:

1. Date informative

2. Amendamente la Contractul de Finanțare

Situația Actelor Adiționale și a Notificărilor aprobate de către Autoritatea Contractantă

Nr. și tip Amendament	Obiectul Amendamentului	Data intrării în vigoare
-	-	-

3. Măsuri corective ale AM

Măsuri corective inițiate de către Autoritatea Contractantă	Stadiul realizării acestora	Respectarea termenelor propuse
-	-	-

4. Date estimative buget pe perioada analizata

5. Planificarea activităților pentru perioada analizată pe pentru funcționarea gal componenta a și b

Tipul acțiunii	Nr. acțiuni	Nr. Participanți	Locație	Materiale prevăzute a fi realizate	Rezultate prevăzute
Cheltuieli cu personalul GAL	1	4	Valea Vinului	5 contracte de munca	3 persoane angajate
Derulare activități de funcționare GAL	-	1	Valea Vinului	Echipamente și materiale necesare funcționării GAL	Condiții necesare funcționării GAL
Servicii externalizate	1	8	Valea Vinului	7 contracte prestari servicii	7 experți externi
Total A	*	*	-	-	-

Instruire angajați și lideri locali	1	30	Valea Vinului	Contract de servicii de instruire	30 persoane instruite
Studii ale zonei	1	-	Valea Vinului	Contract de servicii de consultanță	Un studiu al zonei
Evenimente de promovare	7 seminarii a câte 30 partici panți	240	Valea Vinului	Afișe 70 buc Pliante 800 buc Baner-up 2 buc	Comunitățile locale informate corespunzator cu privire la inceperea implementării Planului de Dezvoltare Locală al microregiunii Someș Codru
Furnizare informare cu privire la strategia de dezvoltare locală	7workshop -uri	230	Valea Vinului	Broșuri 300 buc.	Comunitățile locale informate corespunzator cu privire la stadiul implementării Planul de Dezvoltare Locală
Animare teritoriu	7 acțiuni	30 participanți	Valea Vinului	Invitații seminarii 400	Grad crescut de constientizare în randul comunitatilor locale din cele 7 comune asupra FEADR, axei LEADER, a GAL și acțiunilor sale
Total B					

6. Planificarea activităților pentru implementarea strategiei pe cele trei sub-măsuri și măsura 421

- Sub-măsura 411 – « Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier »
- Sub-măsura 412 – « Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural »
- Sub-măsura 413 – « Calitatea vieții și diversificarea economiei rurale »
- Măsura 421 « Implementarea proiectelor de cooperare »

Nr. Sesiuni de selecție estimate a fi organizate de GAL	Nr. proiecte estimate a fi selectate în perioada de raportare	Valoarea proiectelor estimate a fi selectate (lei)
---	---	--

7. Prezentarea activitatilor realizate , compararea cu cele planificate și justificarea diferențelor dacă există ata pentru activitățile de funcționare cât și pentru cele de implementare.

8. Modificări ale condițiilor obligatorii pentru încheierea Contractului de Finanțare cu APDRP și care sunt acestea (dacă este cazul) ;

9. Probleme specifice apărute pe durata implementării Contractului de Finanțare

Probleme apărute în derularea Contractului de Finanțare	Soluții propuse	Termene propuse
-	--	-

Dupa finalizarea evaluarii intermediare, GAL va aprecia nevoia unor posibile modificari ale Strategiei de Dezvoltare Locală, în special în privinta îmbunătățirii calității acesteia și a implementarii sale.

Pentru coordonarea evaluarilor Strategiei de Dezvoltare Locală, poate fi constituit un **Comitet de Coordonare** special, în calitate de partener competent al GAL-ului, care va include membri din cadrul diferitelor departamente ale organizatiilor și institutiilor ce pot aduce un aport semnificativ calității procesului de evaluare. Principalele sarcini ale Comitetului de Coordonare constau în analiza și aprobarea proiectelor Termenilor de Referință, a rapoartelor de activitate ale evaluatorilor precum și a raportului final de evaluare.

Monitorizarea și evaluarea vor asigura implementarea efectivă și la timp a proiectelor, managementul finanțelor publice, inclusiv administrarea adecvată a resurselor proiectului și monitorizarea efectivă și evaluarea activităților și rezultatelor acestuia. În vederea aprobării rapoartelor de evaluare, în scopul efectuării plăților se va efectua auditul de către auditorul stabilit.

Controlul

Controlul se va realiza pe baza unui sistem de verificare a respectării planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare. Se vor efectua rapoarte de verificare pe teren.

Programarea vizitelor (controalelor) va trebui să aibă în vedere anumite principii, cum ar fi:

- eficiența unor astfel de demersuri;
- păstrarea bunelor relații contractuale;
- verificarea doar a aspectelor de ordin tehnic legate de proiect (verificari fizice și administrative) etc.

Fiecare control va fi finalizat cu un **raport de control** care va conține informații despre situația constată în urma vizitei în teren, precum și recomandari făcute beneficiarului, în cazul în care vor exista abateri în ceea ce privește graficul de activități și încadrarea în termenele prevăzute, respectarea obligațiilor prevăzute prin contractul de finanțare etc.

Modul de distribuire a responsabilităților între părțile implicate (GAL, agenția de plăți și structura teritorială a autorității de management)

Sarcină	GAL	AM-JUDETEAN	CRPDRP
Informare	X		
Sprijinirea elaborării proiectelor	X		
Lansarea apelului pentru proiecte	X		
Selectarea proiectelor	X		
Controlul administrativ al dosarelor		X	X
Decizie	X		
Notificarea către beneficiar		X	X
Monitorizare	X		X
Plată			X
Control		X	X
Arhivare	X		

Procedura de selectare a proiectelor

GAL-ul este responsabil de elaborarea și implementarea planului de dezvoltare locală, precum și de selectarea proiectelor care sunt conforme cu obiectivele formulate în acesta.

Pentru a realiza activitățile prevăzute pentru atingerea obiectivelor din strategia inclusă în planul de dezvoltare, GAL-ul va stabili criteriile de selectare pentru fiecare tip de proiecte denumite „criterii de selectare locală” care respectă prioritățile specifice ale strategiilor de dezvoltare locală. Aceste criterii sunt cuprinse în PDL și vor fi detaliate în ghidurile solicitantului în cadrul apelurilor de selectare a proiectelor lansate la nivel local de către GAL. În acest sens, criteriile utilizate de GAL vor avea în vedere ca proiectele individuale:

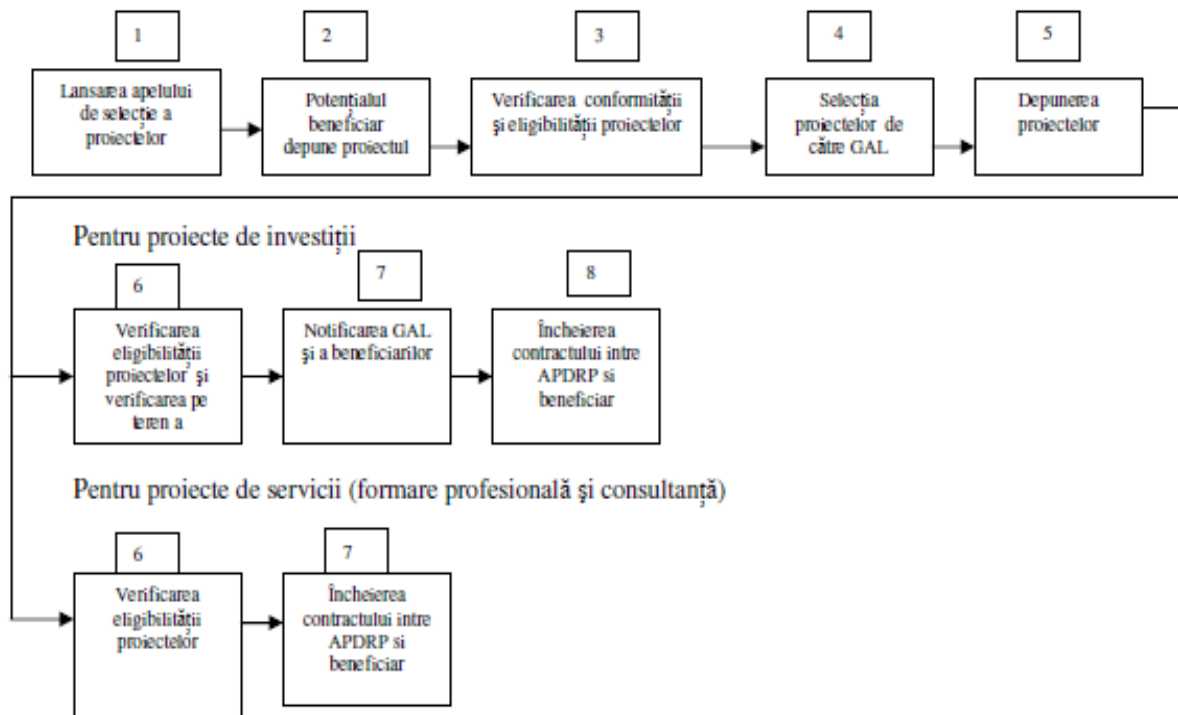
- Sa se încadreze în obiectivele strategiei;
- Sa aiba un caracter pilot.

Selecția proiectelor va fi realizată de către Comitetul de Selectare, format din membrii GAL, așa cum a fost prezentat în cap III.2.2. În ceea ce privește selecția proiectelor în cadrul GAL, se va aplica regula „dublului cvorum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selectării să fie prezent cel puțin 50% din parteneri, din care peste 50% sa fie din mediul privat și societate civilă.

Pentru transparența procesului de selectare a proiectelor în cadrul GAL și totodată pentru efectuarea activităților de control și monitorizare, la aceste selectii va lua parte și un reprezentant al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale de la nivel județean (AM-JUDEȚEAN/CRPDRP).

Faza de selectare a proiectelor în cadrul GAL și fluxurile acestora

1. GAL lansează apelul de selectare a proiectelor, folosind mijloacele de informare mass-media;
2. Potențialul beneficiar depune proiectul la secretariatul GAL;
3. GAL efectuează verificarea conformității proiectului și respectarea criteriilor de eligibilitate;
4. Selecția proiectelor efectuată de GAL pe baza strategiei, utilizând criterii elaborate de fiecare GAL în parte;
5. Depunerea proiectelor selectate de către GAL la Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (CRPDRP)

Pentru proiecte de investiții

6. CRPDRP verifică eligibilitatea proiectelor și se efectuează verificarea pe teren a potențialului beneficiar de către structurile teritoriale ale APDRP.
7. CRPDRP transmite o notificare către beneficiar și către GAL, de înștiințare cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului.
8. Încheierea contractului între beneficiar și Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (CRPDRP).

Pentru proiecte de servicii

9. CRPDRP verifică eligibilitatea proiectelor și transmite o notificare către beneficiar și către GAL, de înștiințare cu privire la aprobarea sau neaprobarea proiectului.
10. Încheierea contractului între beneficiar și CRPDRP.

Raportarea

a) Raportul anual de progrese

GAL transmite anual, Raportul de progrese, care va conține toate informațiile cu privire la evoluția implementării Strategiei de Dezvoltare Locală. Referitor la monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală, raportul anual de progrese cuprinde următoarele elemente:

- Tabele de monitorizare privind implementarea financiară a Strategiei de Dezvoltare Locală, pentru fiecare măsură/axă;
- Tabele de monitorizare care includ informații cantitative pe baza indicatorilor comuni de realizare și rezultat. Aceste tabele vor fi introduse în baza de date care urmează să fie inclusă în Sistemul Informatizat de Dezvoltare Rurală, în momentul finalizării acestuia;
- Analiza rezultatului monitorizării Programului.

Raportul anual de progrese va fi transmis de către GAL până la data de 30 iunie a fiecărui an. Ultimul raport de progrese al Strategiei de Dezvoltare Locală, va fi transmis până în data de 30 iunie 2016.

b) Raportarea strategică

Monitorizarea strategică trebuie să furnizeze date privind stadiul de realizare al obiectivelor Planului de Dezvoltare Locală precum și contribuția la atingerea orientărilor strategice ale Comunității. Începând cu anul 2013 și respectiv 2014, Raportul anual de progres va conține și un capitol separat cu privire la implementarea strategiei.

Acest capitol va cuprinde următoarele elemente:

- Realizările și rezultatele Strategiei de Dezvoltare Locală în raport cu indicatorii definiți în Planul National Strategic;
- Rezultatele activităților de evaluare în întinere.

Pista de audit

GAL va asigura accesibilitatea documentelor și păstrarea lor într-o manieră care să asigure validitatea, legalitatea precum și menținerea lor într-o formă completă de-a lungul timpului, inclusiv privind documentele electronice prevăzute în legislația comunitară.

Documentele care să permită o pista de audit vor fi întocmite pe un format standardizat - Fișa proiectului, care va fi inclus în manualul de proceduri și care, în principal, va conține următoarele categorii de informații :

- Denumirea măsurii, Numarul de înregistrare a cererii de finanțare, titlul proiectului și date despre solicitant ;
- Un tabel cu o listă a tuturor activităților realizate din momentul depunerii dosarului de finanțare și până la finalizarea procesului de implementare, care va conține și despre cine a efectuat activitatea/verificat, documentele completate și transmise, data efectuării activității.
- Fișa de verificare a conformității și a concordanței documentelor prevăzute cu cerințele prezentate în ghidul solicitantului, concluziile verificării conformității precum și decizia referitoare la conformitatea dosarului;
- Fișa de verificare a cererii de finanțare din punct de vedere al eligibilității solicitantului și proiectului (îndeplinirea condițiilor minime de acordare a sprijinului financiar), precum și decizia referitoare la eligibilitatea proiectului și observațiile expertului în cazul în care proiectul a fost declarat neeligibil.

În mod similar vor fi întocmite fișe și pe perioada de implementare a proiectului.

Activitățile prevăzute în pista de audit vor fi următoarele :

Număr de înregistrare al cererii de finanțare:

Titlul Proiectului:
....., COMUNA....., JUDEȚUL SATU MARE

Nume și prenume/Denumire solicitant:

Activitatea	Instituția	Cine a efectuat Nume și semnătura Data	Cine a verificat Nume și semnătura Data	Statut Cerere de finanțare	Documente completate/întocmite
1.	2.	3.	4.	5.	6.
SELECTARE					
1. Verificarea conformității, înregistrarea Cererii de finanțare și a Dosarului Administrativ	GAL			conformă/ neconformă	Grila de evaluare
2. Întocmirea calendarului privind verificarea Cererii de finanțare	GAL				Formular tipizat
3. Întocmirea tabelului centralizator privind situația Cererilor de finanțare depuse la GAL și transmiterea acestuia către AM-JUDEȚEAN/CRPDRP	GAL			Conforme	Formular tipizat

4. Verificarea și finalizarea condițiilor minime de acordare a sprijinului și a criteriilor de selecție. Verificarea pe teren.	AM- JUDETEAN/CRPDRP			Eligibilă / Neeligibilă	Grila de evaluare
5.Verificarea prin sondaj	AM- JUDETEAN/CRPDRP			Eligibilă / Neeligibilă	Grila de evaluare
6. Întocmirea și transmiterea către GAL a Raportului de evaluare a cererilor de finanțare și a Listei cererilor de finanțare eligibile/neeligibile/retrase	AM- JUDETEAN/CRPDRP			Eligibilă / Neeligibilă/Retrase	Formular tipizat
7. Notificarea beneficiarilor cu rezultatul verificării cererilor de finanțare	GAL			Eligibilă / Neeligibilă	Formular tipizat
8. Intocmirea Raportului de selectare	GAL			Selectată pentru finanțare/reportată/ne- finanțată	Formular tipizat
9. Notificarea beneficiarilor cu rezultatul verificării cererilor de finanțare stabilit în Raportul de selecție	GAL			Selectată pentru finanțare/reportată/ne- finanțată	Formular tipizat
10. Primirea și soluționarea contestațiilor Situației proiectelor după soluționarea contestațiilor la nivelul AM- JUDETEAN/CRPDRP	AM- JUDETEAN/CRPDRP			Propuse pentru finanțare/ reportare /ne-finanțare	Grila de evaluare

11. Primirea Raportului de contestații de la AM-JUDETEAN/CRPDRP însoțit de Lista proiectelor selectate pentru finanțare, raportare în vederea notificării beneficiarilor	GAL			Selectat pentru finanțare/reportat /ne-finanțat	Formular tipizat
12. Notificarea beneficiarilor cu rezultatul verificării cererilor de finanțare stabilit în Raportul de contestații	GAL			Selectată pentru finanțare/reportată /ne-finanțată	Formular tipizat
13. Finalizarea completării Dosarului administrativ și transmiterea acestuia către GAL	AM-JUDETEAN/CRPDRP			Eligibilă/Selectată pentru finanțare	Formular tipizat
14. Întocmirea borderourilor de transmitere a cererii de finanțare originale și a dosarelor administrative către CRPDRP în vederea contractării	GAL				Formular tipizat

Nr. crt.	Indicator	Metoda	Responsabil	Tinta 2015
1	Număr de proiecte depuse	Raport	Departamentul tehnic	55
2	Număr de proiecte eligibile	Raport	Departamentul tehnic	42
3	Număr de proiecte conforme	Raport	Departamentul tehnic	42
4	Număr de proiecte selectate	Raport de selecție	Departamentul tehnic	42
5	Număr de proiecte contractate	Raport	Departamentul tehnic	42
6	Număr de proiecte implementate	Raport	Departamentul tehnic	42
7	Valoarea proiectelor depuse	Raport	Departamentul tehnic	5448528
8	Valoarea de proiecte eligibile	Raport	Departamentul tehnic	4191176
9	Valoarea proiectelor selectate	Raport	Departamentul tehnic	4191176
10	Valoarea proiectelor contractate	Raport	Departamentul tehnic	4191176
11	Valoarea proiectelor implementate	Raport	Departamentul tehnic	4191176
12	Număr de locuri de munca create	Raport	Departamentul tehnic	114
13	Număr de beneficiari	Raport	Departamentul tehnic	42
14	Număr de proiecte pe comune	Raport	Departamentul tehnic	5
15	Număr de beneficiari publici	Raport	Departamentul tehnic	6

Nr. crt.	Indicator	Metoda	Responsabil	Tinta 2015
16	Număr de beneficiari privati	Raport	Departamentul tehnic	18
17	Număr de beneficiari persoane fizice	Raport	Departamentul tehnic	18
18	Număr de proiecte depuse pe masuri	Raport	Departamentul tehnic	55
19	Număr de proiecte selectate pe masuri	Raport	Departamentul tehnic	42
20	Valoarea proiectelor selectate pe masuri	Raport	Departamentul tehnic	4191176
21	Număr de proiecte implementate în parteneriat sau în forme asociative	Raport	Departamentul tehnic	5
22	Număr de proiecte implementate de ferme de subzistenta	Raport	Departamentul tehnic	25
23	Număr de proiecte implementate de tineri	Raport	Departamentul tehnic	20
24	Număr de proiecte implementate care cuprind actiuni de mediu	Raport	Departamentul tehnic	14
27	Proiecte de cooperare	Număr	Manager GAL	4
28	Acțiuni inovative	Număr	Animatori	21

PARTEA A VIII – A : COOPERARE, CREAREA ȘI IMPLEMENTAREA REȚELEI

1. Cooperare

Teritoriul Someș - Codru recunoaște potențialul benefic al cooperării formale și informale la nivel local, regional, național și transnațional, iar abordarea acestui aspect se va realiza progresiv pe durata de implementare a strategiei 2012-2015 și ulterior pe termen lung. Cooperarea va avea ca principal obiectiv întărirea legăturilor și coeziunii în cadrul comunităților locale și a celor vecine din Bistrița, Maramureș, Tara Oașului dar și cu celelalte din județul Satu Mare (Zona Satmarului și Zona Carei – Tasnad).

Cooperarea cu vecinătățile se va explora în vederea dezvoltării de proiecte comune și asigurării schimbului de experiență și de bune practici. Există sinergii naturale și economice în cadrul vecinătăților, în mod particular în ceea ce privește turismul.

Potențialul GAL Someș - Codru a stabilit deja o legătură cu teritorii vecine (LEADER Bistrița – Năsăud Țara Oașului și Bihor), pentru a determina și monitoriza potențialul de cooperare. În acest sens s-au pus bazele unui parteneriat cu cele 3 teritorii în vederea dezvoltării agro-turismului.

La nivel regional relațiile de cooperare vor avea la baza prioritățile de dezvoltare regionale.

Teritorii, sectoare sau organizații din România și din afara frontierelor, care se confruntă cu nevoi de dezvoltare similare, vor fi identificate în vederea cooperării.

Deja au avut loc contacte inițiale, cu GAL Verein Natur din regiunea Vorariberg-Austria, o arie geografică, și potențial natural care prezintă similitudini cu teritoriul Someș - Codru.

Într-o primă fază deci s-au identificat 4 intenții de cooperare ale teritoriului Someș - Codru care sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. Crt.	Partenerul/partenerii	Tematica cooperarii	Obiective	Valoarea proiectului	Rezultate
1. Experiențe de cooperare deja întreprinse					
2. Intenții de cooperare					
	Potential GAL Someș - Codru Potențial GAL Bistrita-Năsăud Potențial GAL Țara Oașului – Vest Potențial GAL Bihor	Promovarea resurselor naturale și culturale	Creșterea potențialului agro-turistic intern	10661 Euro	Atragerea unui număr crescut de turiști în zonele parteneriatului; Valoare adăugată crescută produselor tradiționale și obiceiurilor stravechi; Mai buna constientizare a localnicilor teritoriilor asupra potențialului agro-turistic al zonei;
	Potențial GAL Someș - Codru GAL Verein Natur - Austria	Promovarea resurselor naturale și culturale	Cresterea potențialului agro-turistic extern	15000 Euro	Atragerea turistilor din Vorarisberg în Someș - Codru și viceversa; Valoare adăugată crescută produselor tradiționale și obiceiurilor stravechi ale celor 2 teritorii; Acumulare de know-how privind modul de promovare a produselor turistice și de finanțare a

					activității de promovare
--	--	--	--	--	--------------------------

Fișa de cooperare internă

a) Parteneriatul :

- Potențial GAL Someș – Codru;
- Potențial GAL Bistrița-Năsăud;
- Potențial GAL Țara Oașului;
- Potențial GAL Bihor.

b) Integrarea în strategia teritoriului :

Proiectul va contribui la atingerea priorității privind creșterea calității vieții și a obiectivului operațional de dezvoltare a serviciilor turistice și a agroturismului prin valorificarea potențialului natural și tradițiilor și obiceiurilor locale din Someș - Codru și a priorităților similare din celelalte 4 teritorii.

c) Tipul de proiect (acțiuni concrete) :

- Identificare produselor specifice ce pot fi promovate în cele 4 teritorii;
- Identificarea unui traseu turistic prin cele 4 teritorii, prin care să se promoveze produsele specifice, tradițiile și frumusețile naturale ;
- Elaborarea unei identități comune pentru cele 4 teritorii;
- Elaborarea unor pliante de promovare comune și distribuirea lor prin agențiile de turism din orașe și realizarea altor acțiuni de promovare (afișare de bannere, spoturi radio etc);
- Introducerea traseului turistic identificat în circuitul turistic tradițional al zonei;
- Organizarea, cu ocazia unor zile importante deja consacrate, a 2 târguri/an în cele 4 teritorii și expunerea cu vânzare a produselor specifice și prezentarea portului și obiceiurilor specifice și a mestesugurilor tradiționale (caravana anuală) ;
- Organizarea unui eveniment de sensibilizare/an a localnicilor cu ocazia unui târg în fiecare an în alt teritoriu (ce va consta într-un seminar de prezentare a tradițiilor și produselor tradiționale și o excursie a comunităților dintr-un teritoriu cu ghid pentru vizualizarea și rememorarea frumuseților și istoriei propriului teritoriu dar și a celorlalte 3) .

d) Aspecte tehnice :

Potențialul Gal Someș - Codru va asigura managementul proiectului. În vederea unei bune orgnizări vor fi implicați și membrii din cele 4 teritorii. Se vor stabili relații de colaborare cu agenții de turism și organizatori de evenimente. Principalii indicatori ce se vor urmări : nr. de elemente de identitate comune realizate și distribuite ; nr. de pliante/bannere de promovare distribuite/afisate; nr. de turisti atrași din zonele de oraș; nr. vizitatori târguri ; nr. de localnici din cadrul teritoriilor participanți le evenimentele de sensibilizare.

e) Aspecte financiare :

Pe o perioada de derulare de 2 ani, bugetul va fi din fonduri 4.2.1. și contribuția celor 4 teritorii. Se vor atrage și sponsori.

Identitate și promovare : 4000 Euro; organizare târguri și evenimente de sensibilizare : 4000 Euro; alte costuri legate de întanirile echipelor de implementare și realizarea schimbului de experiență între teritorii 2661 Euro .

Fișa cooperare externă :

a) Parteneriatul :

- Potențial GAL Someș - Codru
- GAL Verein Natur - Austria

b) Integrarea în strategia teritoriului :

Proiectul va contribui la atingerea priorității privind creșterea calității vieții și a obiectivului operațional de dezvoltare a serviciilor turistice și a agroturismului prin valorificarea potențialului natural și tradițiilor și obiceiurilor locale din Someș - Codru.

c) Tipul de proiect (acțiuni concrete) :

- Produselor specifice ce pot fi promovate în cele 2 teritorii : țuica și alte produse din prună din Someș - Codru și băutura ușor alcoolizată și alte produse din Vorariberg;
- Identificarea unor trasee turistice din cele 2 teritorii prin care să se promoveze produsele specifice, tradițiile și frumusețile naturale ;
- Preluarea know-how-ului austriac în dezvoltarea promovării Someș - Codru o destinație atractivă pentru familii cu copii, pentru cupluri de tineri, pentru cei interesați de excursii, drumeții, cicloturism.

- Elaborarea unor pliante de promovare a traseelor turistice și distribuirea lor prin agențiile de turism din cele 2 teritorii și realizarea altor acțiuni de promovare (afișare de bannere, spoturi radio etc);
- Elaborarea unei broșuri comune bilingve descriptive și a unui dvd audio cu prezentarea locurilor, oamenilor, tradițiilor, meșteșugurilor, produselor specifice și muzicii folclorice ce vor fi distribuite comunităților din cele 2 teritorii;
- Participarea reciprocă a comunităților din cele 2 teritorii la evenimente de promovare în Someș - Codru și Vorariberg (târguri, festivaluri), ocazie cu care se vor expune și vinde produse specifice și prezenta portul și obiceiurilor specifice și meșteșugurile tradiționale ; de asemenea, cu aceste ocazii se vor organiza workshopuri demonstrative de meșteșuguri specifice cu învățarea reciprocă a tehnicilor și procedeelelor specifice.

d) Aspecte tehnice :

Se va forma o echipă de coordonare a proiectului din membrii potențialului Gal Someș - Codru și Gal Verein Natur - Austria. Se vor stabili relații de colaborare cu agenții de turism și organizatori de evenimente. Principalii indicatori ce se vor urmări : număr de pliante/bannere de promovare distribuite/afișate etc; număr de broșuri distribuite ; număr. de turiști străini atrași în Someș - Codru din Vorariberg; număr participanți cu produse proprii la târguri și festivaluri;

e) Aspecte financiare :

Bugetul pentru 2 ani de derulare va fi din fonduri 4.2.1. și contribuția celor 2 teritorii. Se vor atrage și sponsori.

Promovare turistică: 2000 Euro; participarea reciprocă a producătorilor, meșteșugarilor și echipelor culturale din cele 2 teritorii târguri și evenimente : 8000 Euro; organizare sesiuni de preluare know-how 3000 Euro ; alte costuri legate de întânririle echipelor de implementare 2000 Euro.

2. Participarea GAL în cadrul RNDR

Conform PNDR, Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală are ca obiectiv general înrolarea energiei tuturor actorilor în procesul de dezvoltare rurală și promovarea unui flux eficient de informații, schimburi de idei și bune practici și cooperarea dintre actori,

grupând toate organizațiile și instituțiile care sunt implicate în dezvoltarea rurală în vederea:

- Creării unei economii agricole și forestiere bazate pe exploatații care trebuie să se angajeze pe calea modernizării;
- Dezvoltării unei agriculturi care să favorizeze biodiversitatea și conservarea mediului;
- Îmbunătățirii calității vieții și dezvoltării economice în spațiul rural;
- Îmbunătățirii guvernancei locale în vederea creării și implementării strategiilor de dezvoltare locală.

Acest obiectiv generos se poate atinge prin implicarea activă a Gal-urilor în procesul de creare și implementare al rețelei.

În acest sens potențialul GAL Someș - Codru va participa în calitate de membru la :

- consultările organizate de rețea în vederea stabilirii priorităților de dezvoltare a acestuia, procesele de analiză și studiu pentru PNDR, pentru guvernarea politicilor de dezvoltare rurală;
- programele de formare organizate în vederea sprijinirii guvernancei locale a GAL-urilor ;
- schimburile de experiențe între actorii dezvoltării rurale la nivel național, regional precum și cu statele membre UE;
- identificarea și promovarea propriilor bune practici și a acțiunilor inovative, catalogarea și diseminarea acestora precum și preluarea bunelor practici din rețea ;
- acțiunile de informare și comunicare privind programul și măsurile de dezvoltare rurală organizate în cadrul rețelei, diseminând mai departe informația la nivelul comunităților din microregiunea Someș - Codru;
- întâlniri și seminarii la nivel Comunitar;
- la acțiunile de promovare a produselor specifice, participând cu grupurile de producători locali și propriile produse ;
- la acțiunile de informare și promovare a activităților și serviciilor turistice furnizând informații și documentație pentru elaborarea de ghiduri turistice, pliante etc. ;

- la grupurile de lucru tematice : membrii potențial GAL Someș - Codru vor fi în principal interesați să participe la grupul de lucru pe tema referitoare la adaugarea de valoare a produselor și la promovarea agro-turismului ;

- la îmbunătățirea și actualizarea paginii web a RNDR furnizând informații de interes;

- la evenimentele organizate de Rețeaua Europeană.

In acest sens, potențialul GAL Someș - Codru va participa la activitatea Rețelei cu resurse umane în principal, dar și cu resurse materiale (sediul, logistică, consumabile) și financiare în cadrul unor acțiuni punctuale (de exemplu organizarea de evenimente ale rețelei în Someș - Codru).